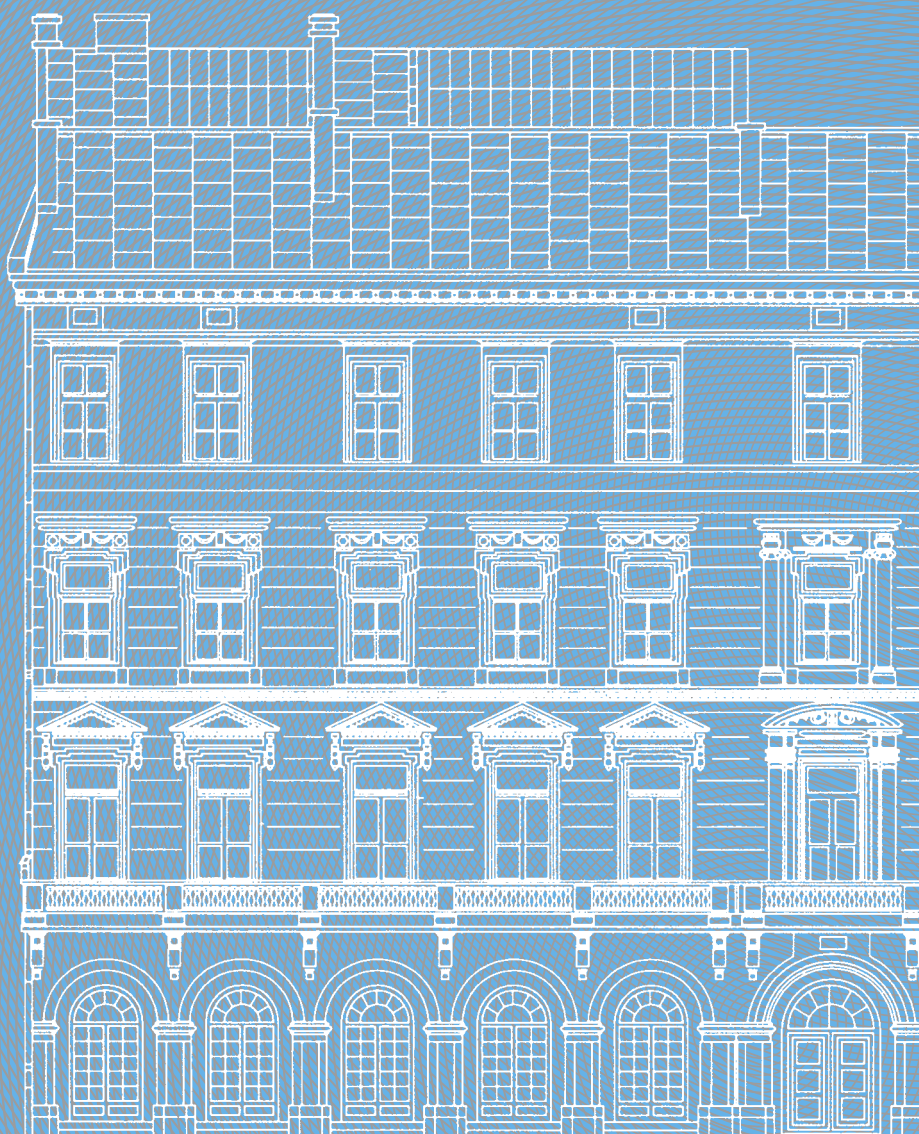

ROCZNIK MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY KRAKÓW 2008

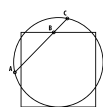
NR 17

ROCZNIK
MIĘDZYNARODOWEGO
CENTRUM KULTURY
KRAKÓW 2008

NR 17

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2008

KALENDARIUM (STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2008)

KONFERENCJE • SEMINARIA

- 57 — Metamorfozy komunizmu
- 61 — Dziedzictwo środkowoeuropejskie – dziedzictwo europejskie
- 65 — Przestrzeń kulturowa Czech
- 71 — XVIII Forum Ekonomiczne w Krynicy
- 73 — Kraków – Sankt Petersburg. Dziedzictwo stołeczności.
Miasto a polityka
- 75 — Wspólne dziedzictwo – wspólna odpowiedzialność

WYSTAWY

- 81 — Ocalić od zapomnienia
- 85 — Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym
- 89 — Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją
- 93 — Pino Fedeli – malarstwo
- 95 — Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina

PROGRAMY EDUKACYJNE

- 99 — Akademia Dziedzictwa
- 101 — Trasy dziedzictwa małopolskiego. Dziedzictwo chciane i niechciane
- 103 — Managing Heritage of Post-Communist Europe
- 105 — Democracy & Diversity
- 109 — Dziedzictwo Kresów. Międzynarodowe seminarium objazdowe, część 1.
- 113 — Program edukacyjny towarzyszący wystawom

PROJEKTY • SIECI

- 117 — AHICE – Art Historian Information from Central Europe
- 119 — Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh
- 121 — 1001 działań na rzecz dialogu. Kampania zorganizowana w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego
- 125 — Międzynarodowe Centrum Kultury na Biennale Młodych w Bari

PUBLIKACJE • BIBLIOTEKA • CZYTELNIĄ

- 128 — Publikacje 2008
- 135 — Biblioteka i czytelnia Międzynarodowego Centrum Kultury

ANEKS

- 138 — Rada Programowa Międzynarodowego Centrum Kultury
- 139 — Struktura organizacyjna Międzynarodowego Centrum Kultury
- 141 — Drugi etap modernizacji siedziby мск. Kronika budowy
- 152 — Partnerzy, mecenas, sponsorzy (styczeń – grudzień 2008)
- 154 — Statut Międzynarodowego Centrum Kultury

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY W ROKU 2008

Rok 2008 był dla Międzynarodowego Centrum Kultury kolejnym rokiem aktywnej i wielowymiarowej działalności programowej. Do historii Centrum przejdzie jednak przede wszystkim jako rok zakończonego spektakularnym sukcesem programu inwestycyjnego. W ciągu zaledwie 16 miesięcy – jako pierwsza instytucja kultury w Polsce – zakończyliśmy tzw. drugi etap modernizacji siedziby mck, który został sfinansowany dzięki uzyskanemu przez Centrum „grantowi norweskiemu”. Ta ambitna i trudna z technicznego i organizacyjnego punktu widzenia operacja budowlana – prowadzona w nieprzerwanie działającej instytucji – ostatecznie zakończyła wieloletni proces adaptacji kamienicy „Pod Kruki” do naszych potrzeb.

Prestiżowy adres przy Rynku Głównym 25 w Krakowie szybko stał się ważnym elementem naszej misji i naszej tożsamości, a siedziba Centrum od samego początku była dla nas przede wszystkim przestrzenią dialogu, nie zaś „fabryką kultury”. Międzynarodowe sukcesy i rozwój mck wymusiły konieczność podjęcia szerokiego programu inwestycyjnego, którego celem było funkcjonalne zintegrowanie siedziby instytucji z jej programem. Trwający przez całą dekadę proces konserwacji, modernizacji i adaptacji zabytkowych wnętrz kamienicy „Pod Kruki” stał się dla Centrum nie tylko szczególnym wyzwaniem natury organizacyjnej i finansowej, ale przede wszystkim precedensowym eksperymentem konserwatorskim.

Podjęcie koniecznej adaptacji i rozbudowy siedziby sprawiło, że dziedzictwo kulturowe przestało być dla nas tylko teorią, a stało się realnym doświadczeniem. Procesowi wnikliwego odczytywania warstw dziedzictwa nagromadzonych przez wieki w kamienicy „Pod Kruki” towarzyszyło przekonanie o niezwykłości szansy, jaka się przed nami otwierała. Myślę nie tylko o możliwości pełnej integracji funkcji i formy zabytkowej siedziby, ale przede wszystkim o szansie na ważny eksperyment przejścia od konserwatorskiego doktrynerstwa – w którym tkwi nasze środowisko – do metodologicznego pluralizmu. Dzięki „grantowi norweskiemu” udało nam się przy Rynku Głównym 25 przełożyć nową filozofię dziedzictwa na nowy język architektury w historycznym kontekście.

„Nowa twarz” kamienicy „Pod Kruki” – Anno Domini 2008 – to w moim przekonaniu nie tylko nasze laboratorium poszukiwań harmonii pomiędzy dziedzictwem a współczesnością, ale i ważny precedens w długiej historii krakowskiej konserwacji zabytków. W zmodernizowanej kamienicy dostrzec można zarówno dialog nowego ze starym, jak i organiczne przenikanie się formy i funkcji. W tym też tkwi nowy sens dziedzictwa – przyszłość przeszłości.

prof. dr hab. Jacek Purchla

DYREKTOR MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

W grudniu 2008 roku zakończono drugi etap modernizacji siedziby mck. Na zdjęciu: szklany dach patio powstałego pomiędzy kamienicą i oficyną i sala panoramiczna z tarasem na v piętrze zmodernizowanej oficyny

KALENDARIUM

STYCZEŃ

4/01 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków

Spotkanie noworoczne pracowników i współpracowników Międzynarodowego Centrum Kultury (MCK)

7/01 Wizyta robocza dr Moniki Smoleń, dyrektor Departamentu Strategii Kultury i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN). Dr M. Smoleń zapoznała się z postępami drugiego etapu modernizacji siedziby MCK

9/01 Katowice. Udział Agaty Szymuli w konferencji *Różne oblicza komunikowania*, zorganizowanej przez PR Progress i AIESEC działające w katowickiej Akademii Ekonomicznej

Udział Ewy Wojtoń i Ewy Nosal w seminarium *Dobre zarządzanie*, zorganizowanym przez Uniwersytet Ekonomiczny (UE) w Krakowie

13–18/01 Melbourne, Australia. Udział prof. Jacka Purchli i Katarzyny Jagodzińskiej (grant przyznany przez The Getty Foundation) w 32. Kongresie Międzynarodowego Komitetu Historii Sztuki (Comité international d'histoire de l'art, CIHA) *Crossing Cultures. Conflict, Migration, Convergence*. Prof. J. Purchla jako wiceprezydent CIHA wziął udział w posiedzeniu Biura i Zgromadzenia Generalnego, podczas którego m.in. dokonano wyboru nowych członków. Prof. Andrzej Rottermund został wybrany na członka tytularnego, a prof. Jan Harasimowicz na zastępcę członka. Równocześnie prof. J. Purchli została ponownie powierzona funkcja wiceprezydenta CIHA. Podczas kongresu prof. J. Purchla wygłosił referat pt. *Nation, Style, Memory. The Cracow Experience* w trakcie sesji *Memory and Architecture*; K. Jagodzińska przedstawiła referat pt. *New Museums. Institutionalization of Contemporary Art in Central Europe. Crossing Inspirations* w ramach sesji *New Museums Across Cultures*

15/01 Spotkanie polskiej sieci Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh z udziałem przedstawicieli instytucji zainteresowanych działalnością Fundacji i kampanią *1001 działań na rzecz dialogu*; gośćmi specjalnymi byli: Iga Raczyńska z Narodowego Centrum Kultury, która zaprezentowała Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego, oraz Gianluca Solera, koordynator sieci krajowych w sekretariacie Fundacji w Aleksandrii

s. 119

Gianluca Solera podczas warsztatów dla uczestników spotkania

24/01

Spotkanie *Fotografia miasta – między banalnością a magią*, towarzyszące wystawie *Ocalić do zapomnienia*, z udziałem Agaty Passent, Wojciecha Wieteski, Andrzeja Stawiarskiego i Mai Herzog; dyskusji towarzyszyła prezentacja zdjęć W. Wieteski zrealizowanych w ramach autorskich projektów NYC i Tokyo oraz przegląd fotografii reportażowych Andrzeja Stawiarskiego z lat 1988–1990

s. 81

Agata Passent i Wojciech Wieteska

25/01

Udział Reginy Pytlik w spotkaniu przedstawicieli miast uczestniczących w międzynarodowym projekcie *Mosty między miastami* w Urzędzie Miasta Krakowa (УМК); władze Krakowa przekazały statuetkę symbolizującą objęcie patronatu nad projektem przedstawicielom Brna

LUTY

4/02

Spotkanie prof. Jacka Purchli z Andrijem Saliukiem (Ukraina), prezesem Fundacji Ochrony Dziedzictwa Historyczno-Architektonicznego Lwowa, odbywającym w мск staż stypendialny Narodowego Centrum Kultury (Gaude Polonia); w spotkaniu uczestniczyły: dr Beata Nykiel (opiekun merytoryczny stypendysty) i Barbara Szyper

5/02

Posiedzenie Rady Programowej mck

Członkowie Rady Programowej mck zapoznają się z postępami prac budowlanych drugiego etapu modernizacji siedziby mck

Posiedzenie Rady Programowej mck

Spotkanie dyrekcji i przedstawicieli mck z członkami korpusu dyplomatycznego, sponsorami i partnerami projektów realizowanych przez Centrum

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Prezydium Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa

7-8/02

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli, dyr. Ryszarda Błachuta, Joanny Sanetry-Szeligi, dr Moniki Murzyn-Kupisz w konferencji *Od ochrony kulturowego dziedzictwa europejskiego do Funduszu Wymiany Kulturalnej Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego*, zorganizowanej przez MKiDN. J. Sanetra-Szeliga przedstawiła temat współpracy polsko-norweskiej w programie Kultura 2000 i Kultura 2007–2013; prof. J. Purchla uczestniczył również w roboczych spotkaniach w MKiDN, m.in. z ministrem Bogdanem Zdrojewskim i dyr. Anną Niewiadomską, oraz w Polskim Komitecie UNESCO, Instytucie Adama Mickiewicza, Ministerstwie Spraw Zagranicznych (MSZ)

8/02

Wizyta Alicji Jaskierni, prezes Fundacji WARTY i Kredyt Banku „Razem możemy więcej”, która wspiera finansowo przedsięwzięcia MCK; w spotkaniu uczestniczyły dyr. Anna Gawron i Katarzyna Jagodzińska

12/02

Spotkanie *Kraków – fenomen zmiany* towarzyszące wystawie *Ocalić od zapomnienia*, z udziałem prof. Jacka Purchli, prof. Jerzego Hausnera oraz senatora Janusza Sepiła

s. 81

13/02

Warszawa. Promocja książki prof. Jacka Purchli *Kraków w Europie Środka* na Zamku Królewskim; spotkanie zaszczylicili swoją obecnością m.in.: František Ružička, ambasador Republiki Słowackiej w Polsce, i Gabriel C. Bârtaș, ambasador Rumunii w Polsce

s. 128

14/02

Udział prof. Jacka Purchli i dyr. Ryszarda Błachuta w jubileuszu studwudziestolecia Akademii Muzycznej w Krakowie

Wizyta robocza Tomasza Merty, podsekretarza stanu w MKiDN; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą. Minister zapoznał się z postęпами drugiego etapu modernizacji siedziby MCK

Spotkanie Barbary Szyper z dr. Antonim Weyssenhoffem, dyrektorem Centrum Młodzieży im. Doktora Henryka Jordana, na temat współpracy obu instytucji

14–15/02

Budapeszt, Węgry. Udział Ewy Wojtoń w warsztatach zorganizowanych przez Węgierskie Muzeum Narodowe dla instytucji biorących udział w projekcie *ReNewTowns* (program promocji miast i dzielnic posocjalistycznych)

18/02

Udział dr Moniki Murzyn-Kupisz w obradach zespołu inicjującego program *Żywa pamięć*, poświęconego historii i kulturze krakowskich Żydów (UMK)

20/02

Udział Anny Strzebońskiej w spotkaniu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i w prelekcji pt. *Biblioteka w przestrzeni multimedialnej – wystawy wirtualne* w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie

25/02

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Narodowego Komitetu ds. Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO w Polsce

27/02

Spotkanie *Wybieram Kraków!*, towarzyszące wystawie *Ocalić od zapomnienia* z udziałem Adama Zagajewskiego, Małgorzaty Kościelniak, Macieja Miłkowskiego oraz Bronisława Maja

s. 81

Prof. Jacek Purchla przedstawia gości spotkania

Od lewej: Bronisław Maj i Adam Zagajewski

- 29/02 Spotkanie informacyjne na temat Międzynarodowego Funduszu Wyszegradzkiego dla instytucji samorządowych i NGO (prowadzenie: Andrzej Jagodziński); z ramienia mck udział wzięli: Agata Wąsowska-Pawlik, Zoltán Gyalóka

MARZEC

- 1/03 Inauguracja czwartej edycji Akademii Dziedzictwa

s. 99

Wykład wprowadzający prof. Jacka Purchli

- 2/03 Wykład prof. Jacka Purchli w Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa pt. *Kraków na przełomie XIX i XX wieku*

- 3/03 Wernisaż wystawy *Rzeka w przestrzeni miasta* będącej pokłosiem warsztatów zorganizowanych pod tym samym tytułem przez mck we współpracy z Katedrą Urbanistyki i Planowania Regionalnego Reńskiego-Westfalskiego Uniwersytetu Technicznego w Akwizgranie (10–16 maja i 11–13 lipca 2007). W efekcie dwumiesięcznej pracy 40 studentów architektury z Niemiec, Polski i Austrii powstało 16 projektów prezentowanych na wystawie w Holu Kamiennym UMK. Otwarcie wystawy towarzyszył panel dyskusyjny dotyczący m.in. przyszłości nabrzeży wiślanych w Krakowie

Wystawa zaprezentowana w Holu Kamiennym UMK

Uczestnicy panelu (od lewej): Bogusław Podhalański, Monika Nadrowska, Andrzej Wyżykowski, Jan Janczykowski i Monika Antoniak; za nimi prof. Jacek Purchla

Spotkanie prof. Jacka Purchli z prof. dr. hab. Karolem Musiołem, rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ), na temat współpracy pomiędzy MCK i UJ

4/03

Wizyta Piotra Żuchowskiego, sekretarza stanu w MKiDN; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik

Dyskusja *Kraków w Europie...* z udziałem: Marty Bradshaw, Mirosława Boruca, dr hab. Janusza A. Majcherka, prof. Jacka Purchli; prowadzenie: Jerzy Kisielewski. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja publikacji *Kraków w Europie Środka*, która ukazała się wspólnym nakładem MCK i Wydawnictwa Bosz

s. 128

Uczestnicy dyskusji (od lewej): prof. Jacek Purchla, Jerzy Kisielewski, Marta Bradshaw, Mirosław Boruc, dr hab. Janusz A. Majcherek

Udział Anny Strzebońskiej w spotkaniu dyrektorów bibliotek Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego z prof. dr. hab. Władysławem Miodunką, prorektorem UJ ds. polityki kadrowej i finansowej, w Sali Senackiej UJ

6-7/03

Barcelona, Hiszpania. Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) we współpracy z MCK zorganizowało

s. 57

dwudniową międzynarodową konferencję pt. *Metamorfozy komunizmu*. W moderowanej przez prof. Jacka Purchlę dyskusji *Krajobraz po komunizmie: dawny blok sowiecki* wzięli udział zaproszeni przez MCK referenci: Magdaléna Vášáryová i prof. Stanisław Obirek

7/03

Wizyta robocza Jana Luykksa, ambasadora Królestwa Belgii, i jego małżonki; w spotkaniu dotyczącym planów MCK na rok 2009 i przygotowywanej wystawy belgijskiej artystki Ingrid Ledent, w ramach prezentacji laureatów Międzynarodowego Triennale Grafiki, uczestniczyli: dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik

11/03

Spotkanie Barbary Szyper i Reginy Pytlik ze studentami Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie (Instytut Kulturoznawstwa) zaznajamiające z działalnością MCK

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z ministrem Bogdanem Zdrojewskim w MKiDN poświęconym Europejskiemu Kongresowi Kultury

12/03

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Naukowej Biblioteki PAU i PAN w Krakowie

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Historii Fotografii w Krakowie

14/03

Warsztaty dla młodzieży licealnej w ramach programu *Trasy dziedzictwa małopolskiego. Dziedzictwo chciane i niechciane* (wykłady wprowadzające)

s. 101

15/03

Warsztaty dla młodzieży licealnej w ramach programu *Trasy dziedzictwa małopolskiego. Dziedzictwo chciane i niechciane* (objazd studyjny)

s. 101

16–18/03

Warszawa. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w międzynarodowym warsztacie *What Makes Cities Creative*, zorganizowanym przez British Council

17/03

Warszawa. • Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z Fadilą Laanan, minister kultury i sztuk audiowizualnych Wspólnoty Francuskiej Belgii, w rezydencji delegata Wspólnoty Francuskiej Belgii i Regionu Walonii w Polsce Daniela Menschaerta; • prof. Jacek Purchla w ambasadzie Belgii na spotkaniu z ministrem kultury Wspólnoty Francuskiej Walonia-Bruksela

18/03

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Programowej Muzeum – Fabryka Oskara Schindlera w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa (МНМК)

19–20/03

Paryż, Francja. Udział prof. Jacka Purchli jako zaproszonego eksperta w spotkaniu *Brainstorming Meeting on the Development of the Work of the Council of Europe on Interpretation / Mediation / Dissemination of Heritage*, organizowanym przez Radę Europy

Wizyta w mck kuratorów z Ukrainy; spotkanie z dyr. Anną Gawron, dr Beatą Nykiel i Reginą Pytlik. Uczestnicy wizyty: Oleksandr Soloviov, Państwowy Instytut Problemów Sztuki Współczesnej w Kijowie; Claire Staebler, PinchukArtCenter; Wiktoria Burlaka, Państwowy Instytut Problemów Sztuki Współczesnej w Kijowie; delegacji ukraińskiej towarzyszył Jerzy Onuch, dyrektor Instytutu Polskiego w Kijowie

31/03–1/04

Udział dyr. Anny Gawron, dr Beaty Nykiel, dr Moniki Murzyn-Kupisz i Anny Sawłowicz w obradach Europejskiej Giełdy Informacji Renowacyjnych oraz prezentacja wydawnictw mck; wizyta uczestników Giełdy w mck – w ramach zwiedzania obiektów zabytkowych, w których prowadzone są prace adaptacyjne i renowacyjne

KWIECIEŃ

4/04

Wizyta kurtuazyjna dr Joanny Orlik, dyrektor Małopolskiego Instytutu Kultury (МІК)

Warszawa. • Udział prof. Jacka Purchli w zorganizowanym przez mkiDN spotkaniu poświęconym Kongresowi Kultury Polskiej; • udział prof. Jacka Purchli w inauguracyjnym posiedzeniu nowej kadencji Rady ds. Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Prof. J. Purchla został ponownie nominowany na przewodniczącego Rady

8/04

Lublin. Udział prof. Jacka Purchli w jubileuszu osiemdziesięciolecia urodzin i sześćdziesięciolecia pracy dziennikarskiej

red. Leopolda Ungera, zorganizowanym przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) i Fundację „Ponad Granicami” im. Świętego Jacka Odrowąża; uroczystość połączona była z opublikowaniem książki dedykowanej Jubilatowi pt. *Udało mi się mieć ciekawe życie* (J. Purchla jest autorem jednego z tekstów zamieszczonych w księdze). Red. Unger od lat współpracuje z MCK, uczestniczył m.in. w wielu konferencjach i seminariach objazdowych Rady Programowej MCK

11/04

Norymberga, Niemcy. Otwarcie wystawy *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym*, przygotowanej przez MCK, a w Niemczech prezentowanej pt. *Przed katastrofą. Żydowskie życie w Krakowie 1919–1939* w Archiwum Miejskim w Norymberdze. Z ramienia MCK w wernisażu udział wzięły: Regina Pytlik i Edyta Gajewska oraz Katarzyna Zimmerer, współautorka i jedna z kuratorek wystawy. Otwarcie zaszczylicili swoją obecnością m.in.: Grażyna Strzelecka, konsul ds. kultury w Konsulacie Generalnym RP w Monachium; dr Ulrich Maly, nadburmistrz Norymbergi; Willy Prölss, były burmistrz Norymbergi, prof. Julia Lehner, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Norymbergi

s. 85

Warszawa. Prof. Jacek Purchla gościem red. Hanny Marii Gizy w audycji *Kraków w Europie Środką*, nadanej w ramach cyklu *Sezon na Dwójkę* (Program 2. Polskiego Radia)

11/04

Inauguracja warsztatów dla młodzieży z cyklu *Religie na rzecz dialogu*, realizowanego w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; wizyta w cerkwi prawosławnej pw. Zaśnięcia NMP w Krakowie, spotkanie z proboszczem ks. Jarosławem Antosiukiem, prowadzenie: Bogusław Tondera

s. 121

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu plenarnym Komitetu Nauk o Sztuce PAN

18/04

Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Pałacu w Wilanowie

Warsztaty z cyklu *Religie na rzecz dialogu*, realizowanego w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; wizyta w cerkwi greckokatolickiej pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Krakowie, spotkanie z ks. dziekanem Piotrem Pawliszczem, prowadzenie: Bogusław Tondera

s. 121

21/04

Warszawa. • Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu dotyczącym zamówionego przez MKiDN *Raportu na temat funkcjonowania systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989*, stanowiącego część *Raportu o stanie kultury* – dokumentu przygotowywanego na Kongres Kultury Polskiej. Spotkanie zorganizowała dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN; • udział prof. J. Purchli w posiedzeniu Rady Powierniczej Zamku Królewskiego w Warszawie

22/04

Konferencja prasowa poświęcona kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele polskich instytucji i organizacji uczestniczących w kampanii

23–24/04

Udział MCK w Małopolskich Dniach Książki – *Książka i Róża*

23–26/04

Balatonfüred, Węgry. Konferencja *Dziedzictwo środkowoeuropejskie – dziedzictwo europejskie*, zorganizowana przez Fundację László Telekiego i MCK. Delegacji polskiej przewodniczyli: Tomasz Merta, podsekretarz stanu w MKiDN, i prof. Jacek Purchla; z ramienia MCK na konferencji wygłosili referaty: dr Beata Nykiel, Łukasz Galusek, Zoltán Gyalókey

s. 61

Prof. Natalia Ursu omawia dziedzictwo Kamieniec Podolskiego

Ryga, Łotwa. Udział Ewy Wojtoń w seminarium *Dutch-Baltic Relations in a Historical Perspective*, zorganizowanym przez

Narodowe Muzeum Historii Łotwy i Ambasadę Królestwa Holandii w ramach obchodów Dni Holenderskich na Łotwie

25/04

Warsztaty z cyklu *Religie na rzecz dialogu*, realizowanego w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; wizyta w parafii ewangelicko-augsburskiej w Krakowie, prowadzenie: Agnieszka Godfrejow-Tarnogórska

s. 121

28/04

Konferencja prasowa *Doświadczenie inwestycji finansowanej z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego*, poświęcona drugiemu etapowi modernizacji siedziby MCK, w spotkaniu uczestniczyli m.in.: dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN; prof. Jacek Purchla, dyrektor MCK; dr Romuald Loegler, autor projektu modernizacji; Tadeusz Murzyn, dyrektor Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa – inwestora zastępczego; Jacek Kasperczyk, przedstawiciel głównego wykonawcy; moderator: Edyta Gajewska. Konferencja była połączona ze zwiedzaniem budowy

Wykład otwarty *Bauhaus i jego artyści: László Moholy-Nagy*, wygłoszony przez prof. Olivera Botara, historyka sztuki, wykładowcy Uniwersytetu Manitoba w Winnipeg w Kanadzie. Prezentacja dotyczyła wczesnego okresu twórczości jednego z najważniejszych twórców Bauhausu. Wykład został zorganizowany w związku z otwarciem przez Węgierską Galerię Narodową w Budapeszcie wystawy przygotowanej pod kierunkiem O. Botara pt. *Technical Detours. The Early Moholy-Nagy Reconsidered*. W MCK wydarzenie zapowiadało przygotowywaną na rok 2009 wystawę *Bauhaus XX–XXI. Dziedzictwo wciąż żywe*

30/04

Spotkanie dyr. Anny Gawron, Joanny Sanetry-Szeligi i Barbary Szyper z przedstawicielami organizacji studentów holenderskich Mycelium Uniwersytetu Radboud w Nijmegen w ramach porównawczego studium struktur europejskich instytucji kultury

MAJ

4-7/05 Wizyta delegacji norweskiej w składzie: Alexander Ytteborg i Trond Taugbol, przedstawiciele Riksantikvaren – Directorate for Cultural Heritage, oraz reprezentanci miejsc i obiektów w Norwegii wpisanych na *Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO*: John Bryde, miasto górnicze Røros; Rita Johansen, archipelag Vega, w sprawie opracowania wniosku na projekt do realizacji w ramach Funduszu Wymiany Kulturalnej Europejskiego Obszaru Gospodarczego pod roboczym tytułem *Zarządzanie miejscami dziedzictwa wpisanymi na Listę światowego dziedzictwa UNESCO w Polsce i Norwegii. Wymiana doświadczeń*; ze strony mck w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, dr Monika Murzyn-Kupisz, Michał Wiśniewski, Ewa Wojtoń

6/05 Udział prof. Jacka Purchli jako członka jury w spotkaniu przygotowanym przez dr. Kazimierza Bujakowskiego, zastępcę prezydenta Krakowa ds. rozwoju przestrzennego, poświęconym kolejnej edycji konkursu *Kraków mój dom*, organizowanego przez UMK i „Gazetę Krakowską”

7/05 Debata *Sztuka na rzecz dialogu* zorganizowana w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; projekty i działania związane z dialogiem międzykulturowym przedstawili: prof. Avishai Ehrlich, Uniwersytet w Tel Awiwie (Izrael); ojciec Paolo dal'Oglio, klasztor Deir Mar Musa Al Habachi (Syria); Marianne Cosserat, Cross Border Arts Project (Liban, Autonomia Palestyńska, Izrael); oraz Jan Willems, Theatre Day Production (Hebron, Strefa Gazy); prowadzenie: Roman Frister, tygodnik „Polityka”

s. 121

8/05 Bochnia. Wykład prof. Jacka Purchli pt. *Mit Krakowa*, wygłoszony w Muzeum im. Stanisława Fischera

9/05 Wojanów. Udział prof. Jacka Purchli jako przewodniczącego Rady Ochrony Zabytków w otwarciu zespołu pałacowo-ogrodowego

Warsztaty dla młodzieży z cyklu *Religie na rzecz dialogu*, realizowane w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; wizyta w Starej Synagodze – oddziale МНМК; prowadzenie: Maria Weymayr, Żydowskie Stowarzyszenie „Czulent”

s. 121

10/05 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu jury konkursu *Kraków mój dom*, organizowanego przez UMK i „Gazetę Krakowską”

10-11/05 Warsztaty dla młodzieży *Teatr na rzecz dialogu*, zorganizowane w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; prowadzenie: Paweł Szumiec, Paweł Buszewicz

s. 121

11/05 Sękowa. Udział w obchodach jubileuszu pięćdziesięciolecia kapłaństwa ks. prałata Stanisława Dziedzica, opiekuna zabytkowych świątyń drewnianych: kościoła Świętych Filipa i Jakuba w Sękowej (wpisanego na *Listę UNESCO*) i cerkwi w Owczarach (laureatki Nagrody Europa Nostra); w uroczystości uczestniczyli: prof. Jacek Purchla i Barbara Szyper, мск; Tomasz Merta, podsekretarz stanu w мкiDN, Generalny Konserwator Zabytków; oraz Maria Wodzyńska-Walicka, stały przedstawiciel RP przy sekretariacie UNESCO w Paryżu

12/05 Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu konsultacyjnym dotyczącym ochrony Auschwitz-Birkenau, Niemieckiego Nazi-stowskiego Obozu Koncentracyjnego i Zagłady (1940–1945), Miejsca Światowego Dziedzictwa UNESCO, zorganizowanym przez Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków na zlecenie Tomasza Merty, podsekretarza stanu w мкiDN, Generalnego Konserwatora Zabytków; spotkanie odbyło się w siedzibie Towarzystwa Lekarskiego w Krakowie

Wizyta Adama Zamoyskiego, prezesa Zarządu Fundacji xx. Czartoryskich, i Anny Niewiadomskiej, dyrektora Departamentu Zagranicznej Polityki Kulturalnej w мкiDN; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

13/05 Wykład prof. Jacka Purchli pt. *Kraków w cywilizacji europejskiej* dla doktorantów z Ukrainy i Białorusi, studentów Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku; w spotkaniu uczestniczyły także: dyr. Anna Gawron i Barbara Szyper

15/05 Wizyta Wojciecha Kwiatkowskiego, dyrektora Departamentu Ekonomicznego w мкiDN, i Ziny Jarmoszuk, zastępcy dyrektora Departamentu Sztuki w мкiDN; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, dyr. Ryszard Błachut

Wizyta Natalii Zarzeckiej, dyrektora Cricoteki – Ośrodka Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, Agata Wąsowska-Pawlik

Udział Ewy Wojtoń w obradach okrągłego stołu w ramach Dni Moskwy w Krakowie

15–17/05 Wizyta robocza dr Krisztiny Keresztély, przedstawicielki ACT Consultants w Paryżu, w związku z inauguracją prac badawczych w ramach krakowskiej edycji projektu *Urban Regeneration Policies in Central and Eastern Europe*, zainicjowanego przez francuską Narodową Agencję Mieszkalnictwa (Agence Nationale de l’Habitat, ANAH); krakowską edycję realizuje мск we współpracy z ACT Consultants; w spotkaniach i dys-

kusjach uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, dr Monika Murzyn-Kupisz, Ewa Wojtoń z mck oraz dr Małgorzata Zięba z UE w Krakowie

15–18/05	Lwów, Ukraina. Udział dr Beaty Nykiel w 2. Międzynarodowym Forum Konserwatorskim	
16/05	Warszawa. Wręczenie nagrody przyznanej mck w 48. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek <i>Najpiękniejsze Książki Roku</i> za publikację <i>Kraków w Europie Środka</i> ; uroczystość odbyła się w ramach 53. Międzynarodowych Targów Książki	s. 128
	Warsztaty dla młodzieży z cyklu <i>Religie na rzecz dialogu</i> , realizowane w ramach kampanii <i>1001 działań na rzecz dialogu</i> ; wykład na temat islamu, udział mniejszości tatarskiej z Kruszyńian, prowadzenie: dr Tomasz Stefaniuk, Zakład Historii Filozofii Nowożytnej UMCS	s. 121
16–18/05	Zakopane. Udział prof. Jacka Purchli w 27. Sympozjum Naukowym <i>Współczesna gospodarka i administracja publiczna</i> , zorganizowanym przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. Prof. J. Purchla wziął udział w panelu <i>Kraków się rozwija</i>	
17–18/05	Warsztaty dla młodzieży z cyklu <i>Teatr na rzecz dialogu</i> , realizowane w ramach kampanii <i>1001 działań na rzecz dialogu</i> ; udział grupy młodzieży mniejszości tatarskiej z Kruszyńian; prowadzenie: Paweł Buszewicz, Paweł Szumiec	s. 121
18/05	<i>Filmy na rzecz dialogu</i> – przegląd filmowy w ramach kampanii <i>1001 działań na rzecz dialogu</i> ; wieczór palestyński – projekcja filmu <i>Oczekiwanie (Attente)</i> w klubokawiarni Mleczarnia	s. 121
19/05	Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu poświęconym przygotowaniom do Kongresu Kultury Polskiej, zorganizowanym przez ministra Bogdana Zdrojewskiego w MKiDN	
	Spotkanie dyr. Anny Gawron i Anny Śliwy z Jaroslavem Nakonechnym, konsulem honorowym Austrii na Ukrainie Zachodniej, w sprawie planowanej prezentacji wystawy mck <i>Architektura Lwowa XIX wieku</i> w Pałacu Potockich we Lwowie w ramach Dni Wiednia we Lwowie	
	<i>Artysta na rzecz dialogu</i> – dyskusja w ramach kampanii <i>1001 działań na rzecz dialogu</i> ; w spotkaniu uczestniczyli artyści: Jan Keteleer (JanKé) z Belgii, Karolina Breguła z Polski; prowadzenie: Magdalena Ujma-Gawlik, Galeria Sztuki Współczesnej „Bunkier Sztuki”	s. 121

Karolina Breguła i JanKé

JanKé opowiada o jednej ze swoich prac

Filmy na rzecz dialogu – przegląd filmowy w ramach kampanii 1001 działań na rzecz dialogu; wieczór eurośrodiemnomorski – projekcja filmu *Pan Ibrahim i kwiaty Koranu* (*Monsieur Ibrahim et les fleurs du Coran*) w Kinie 18 Pauza

s. 121

20/05

Wernisaż wystawy *Współczesna sztuka belgijska. Między konstruktywizmem a figuracją*; wydarzenie zaszczytli obecnością: Jan Luykx, ambasador Belgii w Polsce; Koen Haverbeke, przedstawiciel rządu Flandrii; prof. Marcel van Jole, belgijski autor i kurator wystawy, oraz prezentowani na wystawie artyści: Jan Keteleer (JanKé), Guy Vandenbranden i Luc Ledene

s. 89

Od lewej: Jan Luykx, ambasador Belgii w Polsce, Koen Haverbeke, przedstawiciel rządu Flandrii, i prof. Jacek Purchla

Od lewej: Guy Vandenbranden i prof. Marcel van Jole

Goście wernisażu w Galerii MCK

Udział Anny Sawłowicz w konferencji *Metody zarządzania odnową miast*, organizowanej przez Katedrę Mechaniki i Wibroakustyki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Instytut Rozwoju Miast

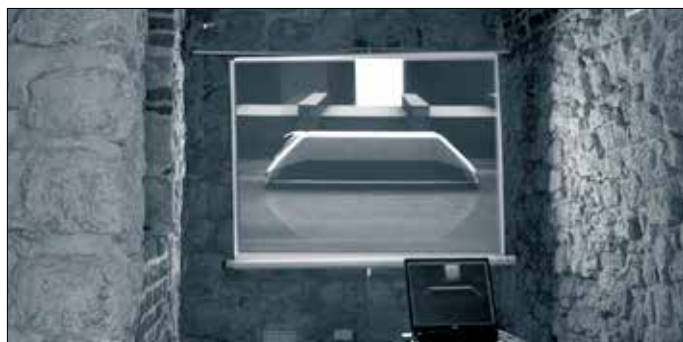
Filmy na rzecz dialogu – przegląd filmowy w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; wieczór tunezyjski – projekcja filmu *Czerwony jedwab* (*Satin Rouge*) w Kinie 18 Pauza

s. 121

21/05

Kairos. Młodzi polscy artyści – wernisaż prezentowanej w piwnicach mck wystawy polskich laureatów Biennale Młodych Artystów z Europy i Krajów Śródziemnomorskich w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*. Otwarcie nastąpiło w przededniu odbywającego się w Bari Biennale

s. 125

21–26/05

Posiedzenie Rady Programowej mck; seminarium objazdowe *Przestrzeń kulturowa Czech*, w ramach którego odbył się m.in. okrągły stół czesko-polski w Brnie pt. *Kultura wobec transformacji – doświadczenie Czech i Polski*; delegacji czeskiej przewodniczył František Mikeš, wiceminister kultury Republiki Czeskiej, stronę polską reprezentowała dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN

s. 65

Prof. Jacek Purchla oprowadza profesorów Władysława Stróżewskiego, Andrzeja Wajdę i Andrzeja Rottermunda, członków Rady Programowej mck, po placu budowy drugiego etapu modernizacji siedziby mck

Pamiątkowa fotografia Rady Programowej MCK na tarasie, który powstaje przy sali panoramicznej na ostatniej kondygnacji modernizowanej oficyny

Posiedzenie Rady Programowej MCK

Pamiątkowa fotografia uczestników seminarium objazdowego w Josefovie

Obrady okrągłego stołu czesko-polskiego

22/05–01/06

Bari. Włochy. Udział 14 polskich artystów w Biennale Młodych Artystów z Europy i Krajów Śródziemnomorskich w Bari, wyłonionych przez mck w ogólnopolskiej procedurze konkursowej, pod opieką Katarzyny Jagodzińskiej, polskiego koordynatora Biennale. Artyści zaprezentowali pięć prac w czterech kategoriach artystycznych: sztuki wizualne (Paweł Dziemian), sztuki stosowane (Bogusław Paruch), obrazy w ruchu (Aneta Ptak), przedstawienia (Grupa PLAJ i Teatr Tańca GRUPABOSO)

s. 125

26/05

Filmy na rzecz dialogu – przegląd filmowy w ramach kampanii 1001 działań na rzecz dialogu; wieczór izraelski – projekcja filmu *Bańka mydlana* (*The Bubble*) w klubokawiarni Mleczarnia

s. 121

27/05

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków

Prof. Jacek Purchla i Agata Wąsowska-Pawlik prezentują mck na Zamku Królewskim na Wawelu podczas spotkania organizowanego przez Stowarzyszenie Przedsiębiorców Miasta Krakowa „Biznes Klub”

28–30/05

Stalowa Wola – Kraków. Udział dr Moniki Murzyn-Kupisz w międzynarodowej konferencji *Preservation of Cultural Heritage and Local Community Towns Development. History, Identity and Memory*, zorganizowanej przez The Agency for Technical Cooperation and Development (ACTED), Le Centre Interdisciplinaire de Recherche Comparative en Sciences Sociales (CIR-Paris) oraz European New Towns Platform (ENTP) w ramach projektu *Awareness Rising on Culture and Development of Europe* (ARCADE). Monika Murzyn-Kupisz wygłosiła referat pt. *Using Heritage as a Vehicle for Local Development. The Perspective of Small Towns*

29/05

Spotkanie dziennikarzy ze Szwajcarii z prof. Jackiem Purchlą na temat groźby zamknięcia Muzeum Polskiego w Rapperswilu; wizytę zorganizowała Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych

30/05

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”

Polska na rzecz dialogu. Debata o wielokulturowości w Polsce w ramach kampanii *1001 działań na rzecz dialogu*; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Bassam Aouil, Uniwersytet im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; prof. Czesław Robotycki, dyrektor Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ; Mikołaj Baliśzewski, kurator wystawy *Rzeczpospolita wielu kultur. Dziedzictwo polskie Biblioteki Narodowej*; Krzysztof Czyżewski, dyrektor Ośrodka „Pogranicze – sztuk, kultur i narodów” w Sejnach; Miho Iwata, performerka; Mike Urbaniak, członek Żydowskiego Stowarzyszenia „Czulent” i Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP; Joanna Talewicz-Kwiatkowska, członkini Stowarzyszenia Romów; Dennis McEvoy, przewodnik; prowadzenie: Katarzyna Janowska, tygodnik „Polityka”

s. 121

Prof. Czesław Robotycki i Katarzyna Janowska

Od prawej: Krzysztof Czyżewski, prof. Bassam Aouil, Dennis McEvoy, Joanna Talewicz-Kwiatkowska i Mike Urbaniak

Debata zgromadziła wielu zainteresowanych

31/05

Warszawa. Udział dr Moniki Rydiger w konferencji *Krytyka i rynek sztuki*, zorganizowanej przez polską sekcję International Association of Art Critics i Narodową Galerię Sztuki „Zachęta”

CZERWIEC

2–3/06

Udział Anny Strzebońskiej w 14. Międzynarodowej Konferencji *Biblioteka: klucz do sukcesów użytkowników*, zorganizowanej przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ

3–4/06

Paryż, Francja. Udział prof. Jacka Purchli i dr Moniki Smoleń, podsekretarza stanu w MKiDN, w spotkaniu z przedstawicielami Rady Europy: Robertem Palmerem, szefem dyrektoriatu Kultura, Dziedzictwo Naturalne i Kulturalne, i Kathrin Merkle, szefową Departamentu ds. Polityki Kulturalnej, Różnorodności i Dialogu, na temat planowanej w MCK na 2009 rok konferencji poświęconej polityce kulturalnej krajów Europy Środkowo-Wschodniej 20 lat po upadku komunizmu

5/06

Udział prof. Jacka Purchli w konferencji prasowej i podpisaniu porozumienia w sprawie organizacji Kongresu Kultury Polskiej w Krakowie we wrześniu 2009 roku pomiędzy ministrem kultury i dziedzictwa narodowego Bogdanem Zdrojewskim, prorektorem UJ prof. dr hab. Marią Szewczyk, prezydentem Krakowa prof. dr hab. Jackiem Majchrowskim i marszałkiem województwa małopolskiego Markiem Nawarą; spotkanie odbyło się w Collegium Maius UJ

Udział prof. Jacka Purchli w otwarciu wystawy *Lokacja Krakowa przeszłość – teraźniejszość – przyszłość*, której integralną częścią jest ekspozycja *Zwierciadło saskie i prawo magdeburskie fundamentami Europy*; wystawa prezentowana jest w Wieży Ratuszowej, oddziale МНМК

5-8/06

Wizyta Shriego Misry, założyciela i prezydenta Indian National Trust for Art and Cultural Heritage (INTACH); spotkanie w MCK z prof. Jackiem Purchlą, podpisanie memorandum dotyczącego współpracy naukowej i edukacyjnej pomiędzy MCK a INTACH; • Warszawa. Spotkanie w MKiDN prof. J. Purchli, Michała Wiśniewskiego oraz S. Misry z Tomaszem Mertą, podsekretarzem stanu w MKiDN (7 czerwca); • Warszawa. Spotkanie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych (MSZ) prof. J. Purchli, M. Wiśniewskiego oraz S. Misry z Małgorzatą Wejsis-Gołębiak, radcą w Departamencie Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej w MSZ

6/06

Wizyta robocza Bogdana Zdrojewskiego, ministra kultury i dziedzictwa narodowego; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą, zwiedzanie m.in. placu budowy modernizowanej siedziby MCK i wystawy *Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją*

9/06

Wizyta Ingrid Ledent z Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Antwerpii w związku z planowaną na rok 2009 wystawą artystki w ramach pokazu laureatów Międzynarodowego Triennale Grafiki; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dr Monika Rydiger

10-13/06

Newcastle, Wielka Brytania. Udział prof. Jacka Purchli w kongresie federacji Europa Nostra

12/06

Wizyta Christophera Watkina, zastępcy dyrektora Historic Scotland, poświęcona ewentualnej współpracy podczas Roku Polskiego w Wielkiej Brytanii; w spotkaniu uczestniczyli: dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik, Katarzyna Jagodzińska

15-17/06

Wizyta robocza dr Krisztiny Keresztély z ACT Consultants w Paryżu; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dr Monika Murzyn-Kupisz, Ewa Wojtoń. Rozmowy dotyczyły rozpoczęcia prac nad krakowską częścią projektu badawczego *Urban Regeneration Policy in Central Europe*, zainicjowanego

przez ANAH i realizowanego we współpracy z ACT Consultants. Projekt dotyczy przebadania i przeprowadzenia studium dotyczącego polityki odnowy urbanistycznej na przykładzie wybranych dzielnic miast środkowoeuropejskich (Lipska, Budapesztu, Krakowa i Rygi)

16–18/06

Leicester, Wielka Brytania. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w międzynarodowej konferencji *NaMu. Making National Museums – Workshop 5: Re-Imagining the National Museum. Traditional Institutions in an Era of Technological Change*, zorganizowanej przez Uniwersytet Leicester. Katarzyna Jagodzińska wygłosiła referat pt. *Technological Change in Central European Museums*

18/06

Dyskusja *Uniwersalna i narodowa? Jaka ma być sztuka współczesna?* z udziałem Andy Rottenberg, historyczki i krytyczki sztuki, i Jarosława Suchana, dyrektora Muzeum Sztuki w Łodzi; prowadzenie: Agnieszka Sabor, „Tygodnik Powszechny”. Wydarzenie towarzyszyło wystawie *Współczesna sztuka belgijska. Między konstruktywizmem a figuracją*

s. 89

Od prawej: Jarosław Suchan, Anda Rottenberg i Agnieszka Sabor

Wizyta delegacji przedstawicieli American Jewish Committee z oddziału w Los Angeles

19/06

Wizyta robocza Katariny Chmelinovej, słowackiej koordynatorki Art Historian Information from Central Europe (AHICE); spotkanie z Zoltánem Gyalókaem dotyczące współpracy przy serwisie AHICE

Udział prof. Jacka Purchli w uroczystym posiedzeniu Senatu UE w Krakowie w związku z nadaniem doktoratu *honoris causa* prof. Jánosowi Kornaiowi

Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Programowej Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej UE w Krakowie

Udział prof. Jacka Purchli jako jurora konkursu w gali Nagrody Architektonicznej *Kraków mój dom* (УМК)

- 24/06** Kolejna wizyta robocza Jaroslava Nakonechny'ego, konsula honorowego Austrii na Ukrainie Zachodniej, w sprawie planowanego pokazu wystawy мск *Architektura Lwowa XIX wieku* we Lwowie
- 25/05** Wykład prof. Jacka Purchli pt. *Heritage and Development* w ramach programu dla studentów Euroculture European Heritage & Collective Memories, organizowanego przez Instytut Europeistyki UJ; spotkanie odbyło się w Zamku Królewskim na Wawelu
- Udział Teresy Stupnickiej-Kępińskiej w promocji dziesiątego, jubileuszowego tomu rocznika „Małopolska”; spotkanie odbyło się w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie
- 29/06** Wizyta Ya'akova Finkelsteina, kończącego misję attaché ds. kultury ambasady Izraela w Polsce, oraz Alona Simhayoffa, jego następcy; spotkanie z dyr. Anną Gawron

LIPIEC

- 1–5/07** Obóz naukowy studentów Akademii Dziedzictwa, kompleksowe studium terenu Małopolski południowej i wschodniej
- 1–9/07** Montreal, Kanada. Udział prof. Jacka Purchli jako przedstawiciela Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 32. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO
- 10/07** Inauguracja letnich programów edukacyjnych: *Managing Heritage of Post-Communist Europe* (9–24 lipca) oraz *Democracy & Diversity* (8–25 lipca). Wykład inauguracyjny pt. *Prague 1968. A European Lieu de Memoire* wygłosił Leopold Unger

s. 103

s. 105

Leopold Unger wygłasza wykład inauguracyjny; w tyle prof. Elżbieta Matynia i ambasador Emil Brix

	Spotkanie uczestników kursu <i>Managing Heritage of Post-Communist Europe</i> z prof. Andrzejem Wajdą w związku z prezentacją filmu <i>Człowiek z marmuru</i> w ramach szkoły letniej	s. 103
	Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji 6. rocznicy wizyty cesarza Akihito i cesarzowej Michiko w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”	
12/07	Lesko. Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości odsłonięcia pomnika Książki podczas 3. Bieszczadzkiego Lata z Książką	
	Projekcja filmu <i>Człowiek z marmuru</i> oraz spotkanie z Leopoldem Ungerem w ramach szkoły letniej	
14/07	Udział prof. Jacka Purchli w uroczystości z okazji Święta Narodowego Francji zorganizowanej przez Michela Raineri, konsula generalnego Francji w Krakowie	
16/07	Spotkanie prof. Jacka Purchli z Andrijem Saliukiem (Ukraina), prezesem Fundacji Ochrony Dziedzictwa Historyczno-Architektonicznego Lwowa, odbywającym w mck staż stypendialny Narodowego Centrum Kultury (Gaude Polonia); w spotkaniu uczestniczyła dr Beata Nykiel (opiekun merytoryczny stypendysty)	
16–18/07	Strasburg, Francja. Wizyta Agaty Wąsowskiej-Pawlik w Radzie Europy w sprawie przygotowań do konferencji <i>Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie</i> , planowanej na rok 2009	
18/07	Wykład prof. Jacka Purchli pt. <i>Dilemmas of Post-Totalitarian Heritage</i> dla studentów warsztatów <i>Managing Communist Utopias. The Case of Nowa Huta</i> w ramach szkoły letniej <i>Managing Heritage of Post-Communist Europe</i>	s. 103
24/07	Wizyta Tadeusza Trzmiela, zastępcy prezydenta Krakowa ds. inwestycji miejskich, spotkanie z prof. Jackiem Purchlą. Wiceprezydent Trzmiel zapoznał się z postępami drugiego etapu modernizacji siedziby mck	
25/07	Wizyta prof. Elżbiety Matyni, dyrektor Transregional Center for Democratic Studies, New School for Social Research, Nowy Jork; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i Barbarą Szyper podsumowujące kolejną edycję szkoły letniej	s. 105
26/07	Udział prof. Jacka Purchli w Śniadaniu Profesorskim w 608. rocznicę odnowienia działalności Akademii Krakowskiej (UJ)	
27–30/07	Wizyta Sonii Fayman z ACT Consultants w Paryżu; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dr Monika Murzyn-Kupisz, Ewa Wojtoń. Rozmowy dotyczyły rozpoczęcia prac	

nad krakowską częścią projektu badawczego pt. *Urban Regeneration Policy in Central Europe*, zainicjowanego przez ANAH i realizowanego we współpracy z ACT Consultants. Projekt dotyczy przebadania i przeprowadzenia studium na temat polityki odnowy urbanistycznej na przykładzie wybranych dzielnic miast środkowoeuropejskich (Lipska, Budapesztu, Krakowa i Rygi)

29/07–2/08

Helsinki, Finlandia. Udział Katarzyny Jagodzińskiej w 11. Międzynarodowej Konferencji International Society for the Study of European Ideas, odbywającej się pod hasłem *Language and Scientific Imagination*. Katarzyna Jagodzińska wygłosiła referat *How Does Museum Planning Influence the Image of Cities? Case of Selected Institutions of Contemporary Art in Europe* w ramach sesji *Contemporary Urban Narratives. City Representation, Planning and Policies*

SIERPIEŃ

1/08–15/10

Prezentacja przygotowanej przez MCK wystawy *Architektura Lwowa XIX wieku* w Pałacu Potockich we Lwowie w ramach Dni Wiednia we Lwowie

03/08

Niedziela Rodzinna w Galerii MCK – wydarzenie towarzyszące wystawie *Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją*; w programie: wstęp wolny i oprowadzanie po wystawie

s. 89

24–27/08

Alpbach, Austria. Udział prof. Jacka Purchli w European Forum Alpbach 2008. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Stereotypes in History and the Present*

28/08

Wizyta Susan Parker-Burns, konsul ds. prasy i kultury Konsulatu Generalnego USA w Krakowie, oraz Iwony Sadeckiej; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i Anną Gawron na temat współpracy pomiędzy konsulatami a MCK w roku 2010

WRZESIEŃ

1–3/09

Solura, Szwajcaria. Prof. Jacek Purchla na zaproszenie Muzeum Historycznego Blumenstein wygłosił wykład *Kraków a polski młot narodowy w XIX wieku*

2–8/09

Odessa, Ukraina. Udział dr Beaty Nykiel w międzynarodowej konferencji pt. *Region nadczarnomorski w polityce europejskiej. Przeszłość – dzień teraźniejszy*, zorganizowanej w ramach partnerstwa ośrodków naukowych Opola, Wrocławia i Odessy. Beata Nykiel wygłosiła referat *Podstawowa gałąź eko-*

nomii „wewnętrznego jeziora” imperium osmańskiego? Kilka słów na temat handlu niewolnikami w regionie Morza Czarnego w wiekach XV–XVII (opublikowany w tomie materiałów pokonferencyjnych)

3/09

Udział dyr. Anny Gawron w obchodach jubileuszu stutrzydziestolecia Archiwum Państwowego w Krakowie

5–6/09

Udział prof. Jacka Purchli w zorganizowanej przez UMK sesji z okazji uroczystości obchodów 30. rocznicy wpisania historycznego centrum Krakowa oraz Kopalni Soli „Wieliczka” na pierwszą *Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO*. Prof. J. Purchla wygłosił referat *Dziedzictwo a transformacja* oraz przewodniczył obradom sesji

7/09

Dzień Otwarty w Galerii mck, po wystawie *Współczesna sztuka belgijska. Między konstruktywizmem a figuracją* oprowadzała jej kurator dr Monika Rydiger

s. 89

8/09

Udział Michała Wiśniewskiego w otwarciu wystawy w siedzibie Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie prezentującej włoskie zabytki z *Listy UNESCO*

9/09

Wizyta Jerzego Millera, wojewody małopolskiego; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dyr. Ryszardem Błachutem. Wojewoda zapoznał się z postępami drugiego etapu modernizacji siedziby mck

9–22/09

Seminarium objazdowe *Dziedzictwo Kresów*, część 1., zorganizowane przez mck i Fundację mck we współpracy z European Union Institute in Japan, Tokyo Consortium – pierwsze z serii trzech zaplanowanych seminariów objazdowych na temat wschodnich kresów Rzeczypospolitej. Przedsięwzięcie służy poszerzeniu wiedzy 18 japońskich badaczy kultury i dziedzictwa polskiego na temat tego regionu, a także nawiązaniu bezpośrednich kontaktów z badaczami polskimi i ukra-

ińskimi w zakresie historii i sztuki tych ziem; wykład inauguracyjny wygłosił prof. Jacek Purchla

Uczestnicy seminarium na zamku w Krasieczynie

10-13/09

Krynica. Udział Międzynarodowego Centrum Kultury w XVIII Forum Ekonomicznym. MCK zorganizowało w ramach Forum dyskusję panelową *Czy Europa Środkowa jest nam jeszcze potrzebna?*. W spotkaniu moderowanym przez prof. Jacka Purchlę udział wzięli: ambasador Magdaléna Vášáryová, dr Erhard Busek, Leopold Unger. Prof. J. Purchla poprowadził także dyskusję z ambasadorem dr. Emilem Briksem, laureatem nagrody Nowa Kultura Nowej Europy

s. 71

Magdaléna Vášáryová i Leopold Unger

Stoisko MCK

11/09	Wizyta Marii Oleszek-Winiarskiej z Ambasady RP w Brukseli w związku z powstającym w Brukseli Instytutem Polskim; w spotkaniu uczestniczyły: dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik
11–12/09	Lwów, Ukraina. Udział Marzeny Daszewskiej i Agnieszki Antos w targach książki 15. Forum Wydawców
12/09	Wizyta Roberta Palmera, przedstawiciela Rady Europy, w sprawie przygotowań do konferencji <i>Kultura a rozwój 20 lat po upadku komunizmu w Europie</i> , planowanej w MCK na rok 2009; w spotkaniu uczestniczyli: dr Monika Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN; prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik, Joanna Sanetra-Szeliga
14–16/09	Łódź. Udział Edyty Gajewskiej w szkoleniu <i>Efektywny PR w praktyce</i> , organizowanym przez Abilita Communications
17/09	Wizyta dziennikarek ze Słowenii; z gośćmi spotkały się: dyr. Anna Gawron, Agata Wąsowska-Pawlik, Karolina Grabarczyk-Chocholek
17–18/09	Spotkanie dyr. Anny Gawron z delegacją z Wielkiej Brytanii odwiedzającą Polskę w związku z Rokiem Polskim (wizytę koordynowało Żydowskie Muzeum Galicja). Uczestniczyli: David Jeremy Glasser, dyrektor Ben Uri Gallery; Stuart Hilton, dyrektor Manchester Jewish Museum; Mekella Dorit Masha Broomberg, zastępca dyrektora Jewish Book Week; Michael Howard Levy, Holocaust Memorial Day, koordynator, Cambridge British Council; Anna Miriam Silver, Jewish Museum, Londyn
18–19/09	Wrocław. Udział Zoltána Gyalókaya w konferencji <i>Cyfrowe spotkania z zabytkami – stan i perspektywy rozwoju współczesnych metodologii</i>
21/09	<i>Dzień Belgijski w MCK</i> – wydarzenie towarzyszące wystawie <i>Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją</i> ; w programie: oprowadzanie po wystawie, spotkanie pt. <i>Belgia jako atrakcja turystyczna</i> z udziałem Magdaleny i Mirosława Osip-Pokrywków, autorów przewodnika po krajach Beneluksu, wykład prof. dr. hab. Józefa Łaptosa <i>Co z tą Belgią?</i> , zajęcia dla dzieci pt. <i>Świat Smerfów</i> , projekcja filmu <i>Vrijdag</i>

Świat Smerfów – zajęcia dla dzieci

Spotkanie pt. Belgia jako atrakcja turystyczna

Dr Monika Rydiger oprowadza po wystawie

Wykład prof. dr. hab. Józefa Łaptosa Co z tą Belgią?

25/09

Wizyta Krzysztofa Dudka, dyrektora Narodowego Centrum Kultury w Warszawie, oraz przedstawicieli tej instytucji; w spotkaniu poświęconym m.in. wydarzeniom towarzyszącym Kongresowi Kultury Polskiej uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, dyr. Anna Gawron

25–26/09

2. wizyta stałej grupy ekspertów ds. dziedzictwa kulturowego państw Grupy Wyszegradzkiej. Grupa ekspertów powstała w wyniku decyzji ministrów kultury podjętej w Krakowie jesienią 2006 roku i potwierdzonej w styczniu 2007. Tematem spotkania były wspólne problemy dotyczące ochrony i zarządzania dziedzictwem. Eksperci przedstawili bieżące konflikty oraz kwestie związane z ochroną dziedzictwa w ich państwach. Ponadto spotkanie dotyczyło omówienia programu edukacyjnego odnośnie do ochrony dziedzictwa oraz konferencji nt. ochrony miast historycznych i miejsc wpisanych na Listę UNESCO w krajach wyszegradzkich. Prof. Jacek Purchla wygłosił referat *Heritage, Conservation and Protection – Polish Experience*

26/09

Wizyta Anny Karasek, przedstawicielki msz; rozmowy poświęcone otwieranemu w Madrycie Instytutowi Polskiemu, w spotkaniu uczestniczyła dyr. Anna Gawron

Wizyta grupy dziennikarzy z Czech zorganizowana przez konsulat RP w Ostrawie; z gośćmi spotkała się dyr. Anna Gawron. Uczestnicy: Martyna Radłowska-Obrusnik, „Głos Ludu”; Ivana Šuláková i Krystyna Berki, Český rozhlas Ostrava; Eva Kotarbová, portal Haló Ostrava; Jaroslav Baďura, „Mladá fronta Dnes”; Petr Bohuš, Sóllokapr, Česká televize, TA3 (słowacki kanał informacyjny); Emilie Swidrová, „Třinecký hutník”; Dominika Rojťová, Jiří Muladi, Senior Tip

Wizyta grupy studentów niemieckich przebywających na stażu w krakowskich urzędach, stowarzyszeniach, przedsiębiorstwach, instytucjach kultury, organizacjach pozarządowych. Pobyt stażystów w Krakowie odbywał się w ramach projektu *Kafka*, skierowanego do studentów miast partnerskich Frankfurtu nad Menem. Organizatorem stażu jest Fundacja Hertie; w spotkaniu uczestniczyła Edyta Gajewska

Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w Krakowskich Spotkaniach Europejskich odbywających się pod hasłem *Czy Komisja Europejska rządzi w Polsce? Kompetencje Komisji Europejskiej i ich wpływ na życie codzienne*, organizowanych przez Koło Europejskie Platformy Obywatelskiej w Krakowie. Udział wzięli: Róża Thun, dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce; Marie-Therese Duffy-Haeusler, zastępca dyrektora, kierownik Wydziału Politycznego Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce; Bogusław Sonik, poseł do Parlamentu Europejskiego; prowadzenie: Grzegorz Kozłowski

29/09 Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków

30/09 Warszawa. • Spotkanie prof. Jacka Purchli z Bogdanem Zdrojewskim, ministrem kultury i dziedzictwa narodowego; Pawłem Potoroczymem, dyrektorem Instytutu Adama Mickiewicza; Anną Niewiadomską, dyrektorem Departamentu Współpracy z Zagranicą w MKiDN, Jackiem Wekslerem, szefem Gabinetu Politycznego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na temat działań promocyjnych na arenie międzynarodowej; • udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Powierniczej Zamku Królewskiego

PAŹDZIERNIK

3–4/10 Sankt Petersburg. Rosja. Polsko-rosyjska konferencja *Kraków – Sankt Petersburg. Dziedzictwo stołeczności. Miasto a polityka*, zorganizowana przez Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie we współpracy z Instytutem Polskim / Konsulatem Generalnym RP w Petersburgu. Wydarzenie to wpisało się w realizowany przez Instytut Adama Mickiewicza Sezon Polski w Rosji *Polska – Rosja. Dialog kultur*. Z ramienia MCK na konferencji wygłosili referaty: prof. Jacek Purchla, Joanna Sanetra-Szeliga

s. 73

6/10 Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji Dnia Jedności Niemiec w Konsulacie Generalnym Niemiec w Krakowie

8/10 Udział Anny Strzebońskiej w zebraniu Rady Dyrektorów Bibliotek odbywającym się w Bibliotece Głównej AGH

Warszawa. • Spotkania Joanny Sanetry-Szeligi i Roberta Kuska w ambasadach Izraela i Maroka połączone z prezentacją działalności Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh i służące nawiązaniu kontaktów koniecznych do realizacji wspólnych przedsięwzięć oraz poszukiwaniu partnerów do projektów; spotkanie w Polskim

s. 119

Komitecie UNESCO poświęcone omówieniu spraw wewnętrznych polskiej sieci Fundacji im. Anny Lindh i przedstawieniu planu działania na rok 2009

9/10

Warszawa. Spotkanie prof. Jacka Purchli z ministrem kultury i dziedzictwa narodowego Bogdanem Zdrojewskim i dr Moniką Smoleń, podsekretarz stanu w MKiDN, w sprawie *Raportu o stanie kultury*, a także z Pawłem Potoroczym, dyrektorem Instytutu Adama Mickiewicza, i Anną Niewiadomską, dyrektorem Departamentu Współpracy z Zagranicą w MKiDN

10–11/10

Orońsko. Udział dr Moniki Rydiger w konferencji *Rzeźba w Polsce 1945–2008*, zorganizowanej przez Centrum Rzeźby Polskiej. Monika Rydiger wygłosiła referat *W stronę architektury. Inspiracje, przemiany i poszukiwania polskiej rzeźby współczesnej*

14–15/10

Wrocław. Udział prof. Jacka Purchli w Forum Środkowo-europejskim 2008, odbywającym się pod hasłem *Drezno, Wrocław, Lwów – historia i przyszłość*. Prof. J. Purchla przewodniczył sesji *Strategie kulturalne miast „po przejściach” historycznych*

15/10

Wizyta dziennikarzy z Algierii; z gośćmi spotkali się: dyr. Anna Gawron, Michał Wiśniewski i Robert Kusek. Uczestnicy wizyty: Mohamed Amaria, „Al-Bilad”; Djebarra Zine El Abidine, „Ash-Shuruq”; Ellahiani Othamne, „El-Khabar”; Said Gada, „El-Watan”; Mourad Termoul, „El-Moudjahid”

16/10

Udział Anny Depowskiej i Ewy Nosal w konferencji *Czy o dziedzictwie można uczyć ciekawie?*, zorganizowanej przez MIK

16–18/10

Liverpool, Wielka Brytania. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w konferencji *Whose Culture(s)?*, zorganizowanej przez University Network of the European Capitals of Culture. Konferencja poświęcona była Europejskim Stolicom Kultury, ich wpływom na sprawy społeczne, ekonomiczne i rozwój kultury w danym mieście

16–19/10

Lyon, Francja. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w dorocznym posiedzeniu sieci European Network of Cultural Administration Training Centers (ENCATC)

17/10

Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Żeglowna Wisła w Małopolsce*, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz Związek Polskich Armatorów Śródlądowych

17–18/10

Strážky, Słowacja. Udział Zoltána Gyalókaya w spotkaniu partnerów AHICE

s. 117

20/10	Wizyta Zbigniewa Macheja, dyrektora Instytutu Polskiego w Bratysławie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą	
21/10	Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji Narodowego Święta Węgierskiego Października 1956	
22–26/10	Marsylia, Francja. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w dorocznym spotkaniu sieci Culture Action Europe (dawna EFAH), odbywającym się pod hasłem <i>Scene Ouverte. European Cultural Action across Borders</i> . Spotkanie dotyczyło spraw wewnętrznych sieci, a w drugiej części poruszało kwestie globalizacji, współpracy z krajami spoza Unii Europejskiej oraz roli władz lokalnych we współpracy międzynarodowej, a także aktywizacji sektora kultury w debatach europejskich, rozwoju polityki kulturalnej na szczeblu UE, potrzeb i możliwości kultury oraz współpracy z instytucjami Unii Europejskiej	
23/10	Wizyta przedstawicieli Studienstiftung des deutschen Volkes; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i Anną Depowską	
23–26/10	Prezentacja wydawnictw MCK podczas 12. Targów Książki w Krakowie	s. 128
		
24/10	Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu z okazji Święta Narodowego Republiki Austrii w Konsulacie Generalnym Republiki Austrii w Krakowie	
	Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu <i>Kraków – gdzie to jest? Strategie promocji miast na przykładzie Wiednia i Krakowa</i> , organizowanym przez Koło Europejskie Platformy Obywatelskiej w Krakowie	
24–25/10	2. edycja warsztatów dla młodzieży licealnej <i>Trasy dziedzictwa małopolskiego. Dziedzictwo chciane i niechciane</i> ; wykłady Leszka Sibili pt. <i>Powstanie Nowej Huty a dziedzictwo regionu i Nowa Huta w okresie PRL-u i dzisiaj</i> , objazd studyjny <i>Wokół Nowej Huty</i> prowadzony przez dr. Zbigniewa Beiersdorfa	s. 101

24–26/10

Udział prof. Jacka Purchli w spotkaniu programu stypendialnego poświęconego studiom środkowoeuropejskim i metropoliom Europy Środkowo-Wschodniej, zorganizowanym w Krakowie przez Studienstiftung des deutschen Volkes w Bonn we współpracy z MCK. Prof. J. Purchla poprowadził warsztat *Galicja – Past and Present*

25/10

Spotkanie autorskie z prof. Jackiem Purchlą i promocja książki *Kraków w Europie Środka* podczas 12. Targów Książki w Krakowie; rozmowę prowadziła red. Justyna Nowicka

s. 128

27/10

Wernisaż wystawy *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*. Otwarcie wystawy zaszczylicili obecnością m.in.: dr Johannes Kyrle, sekretarz generalny Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Austrii; Rafał Wiśniewski, dyrektor generalny służby zagranicznej w polskim MSZ; dr Emil Brix, dyrektor generalny Departamentu Polityki Kulturalnej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Austrii; dr Alfred Längle, ambasador Austrii w Polsce; Christophe Ceska, konsul generalny Austrii w Krakowie

s. 95

Od lewej: prof. Jacek Purchla, dr Alfred Längle i Christophe Ceska

Od lewej: dr Johannes Kyrle, Rafał Wiśniewski i dr Emil Brix

Goście wernisażu w Galerii MCK

28/10

Wizyta Sonii Fayman z ACT Consultants w Paryżu; w spotkaniu uczestniczyli: prof. Jacek Purchla, Ewa Wojtoń. Rozmowy dotyczyły rozpoczęcia prac nad krakowską częścią projektu badawczego pt. *Urban Regeneration Policy in Central Europe*, zainicjowanego przez ANAH i realizowanego we współpracy z ACT Consultants. Projekt dotyczy przebadania i przeprowadzenia studium na temat polityki odnowy urbanistycznej na przykładzie wybranych dzielnic miast środkowoeuropejskich (Lipska, Budapesztu, Krakowa i Rygi).

Warszawa. Udział Anny Strzebońskiej w posiedzeniu Rady Dyrektorów Bibliotek vTIs, odbywającym się w Bibliotece Uniwersyteckiej

LISTOPAD

5/11

Udział prof. Jacka Purchli w konferencji *Wokół kategorii piękna w twórczości Karola Wojtyły i nauczaniu Jana Pawła II*, zorganizowanej przez Akademię Muzyczną w Krakowie w ramach

Dni Jana Pawła II. Prof. J. Purchla wygłosił referat pt. *Kraków a polski mīt narodowy*

Promocja książki dr Żanny Komar *Trzecie miasto Galicji. Stanisławów i jego architektura w okresie autonomii galicyjskiej*, która ukazała się nakładem МСК

s. 130

Dr Żanna Komar i prof. Jacek Purchla

Spotkanie zgromadziło wielu miłośników Stanisławowa i Kresów

Udział Anny Strzebońskiej w walnym zebraniu Członków Koła Grodzkiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

6–8/11

Okrągły stół polsko-ukraiński *Wspólne dziedzictwo – wspólna odpowiedzialność*. Spotkanie ekspertów z Polski i Ukrainy, specjalistów z zakresu historii sztuki, archiwistów i konserwatorów zabytków, zorganizowane przez МСК we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej i МКИДН. W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: Tomasz Merta, podsekretarz stanu w МКИДН; Mychajło Brodowycz, konsul generalny Ukrainy w Krakowie; prof. Natalia Jakowenko, Akademia Kijowsko-Mohylańska; dr Adolf Juzwenko, dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu

s. 75

Od lewej: Mychajło Brodowycz, Tomasz Merta i prof. Jacek Purchla

Obrady okrągłego stołu

Rzym, Włochy. Udział Agaty Wąsowskiej-Pawlik w posiedzeniu rocznym sieci International Association of Research Institutes in the History of Art (RIHA)

13/11

Prof. Jacek Purchla udzielił wywiadu red. Péterowi Módosowi z kwartalnika „Európai Utas” na temat sposobów finansowania instytucji kultury w państwach postkomunistycznych, możliwości współpracy w dziedzinie kultury w Europie Środkowej oraz modernizacji siedziby mck

14/11

Wrocław. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Naukowej Zakładu Narodowego im. Ossolińskich

16/11

Dzień Otwarty w Galerii mck – wydarzenie towarzyszące wystawie *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*. W programie m.in. zwiedzanie wystawy z jej kurator dr Moniką Rydiger, warsztaty plastyczne dla dzieci pt. *Ilustrujemy książki!*

s. 95

Ilustrujemy książki! – warsztaty plastyczne dla dzieci

-
- 17/11** Wizyta dr Joanny Sz wajcowskiej, dyrektor Departamentu Strategii i Analiz w MKiDN; spotkanie z prof. Jackiem Purchl ą, dyr. Ann ą Gawron i Agat ą W ąsowsk ą-Pawlik
-
- 17–19/11** Oslo, Norwegia. Udzia ł Katarzyny Jagodzińskiej w konferencji NaMu VI odbywającej się pod hasłem *European National Museums Encountering a Globalized Culture*. Katarzyna Jagodzińska wygłosiła referat *Museums of Contemporary Art and Nationhood. The Case of Warsaw, Prague and Budapest*
-
- 18/11** Wizyta kurtuazyjna dr. Antoniego Bartosza, dyrektora Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie; spotkanie z prof. Jackiem Purchl ą
-
- 19/11** Wizyta dr. Andrzeja Nowakowskiego, dyrektora wydawnictwa Universitas; spotkanie z prof. Jackiem Purchl ą
-
- 19–23/11** Sejny. Udzia ł Łukasza Galuska w międzynarodowym sympozjum *Nowa Agora*, odbywającym się pod hasłem *Nowe utopie edukacyjne. Filozofia edukacji międzykulturowej*, zorganizowanym przez Fundację „Pogranicze”
-
- 21/11** Udzia ł prof. Jacka Purchli w seminarium z cyklu *Seminarium przyszłości*, organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Prof. J. Purchl ą wygłosił referat w panelu *Dziedzictwo a rozwój. Kulturalne stolice*
-
- 23–25/11** Budapeszt, Węgry. Udzia ł Michała Wiśniewskiego w konferencji *Historic Urban Landscape and its Management*, zorganizowanej przez Budapest Urban Observatory. Michał Wiśniewski wygłosił referat *The Historic Urban Landscape and Its Management. Case of Krakow*.
-
- 24/11** Warszawa. Udzia ł prof. Jacka Purchli w spotkaniu w MKiDN poświęconym promocji kultury polskiej podczas prezydencji Polski w Unii Europejskiej

25/11 Wizyta kurtuazyjna prof. Władysława Strutyńskiego, prezesa Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza na Bukowinie; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

26/11 Wernisaż wystawy *Pino Fedeli – malarstwo* z udziałem artysty oraz Clary Celati, dyrektor Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie. Wystawa prezentowana była w zabytkowych piwnicach MCK

s. 93

Od prawej: Pino Fedeli, prof. Jacek Purchla, Clara Celati, dr Monika Rydiger i Regina Pytlik

27/11 Wizyta Anny Blefari Melazzi, ambasador Włoch w Polsce, i malarza Pina Fedeliego w związku z prezentowaną w piwnicach MCK wystawą *Pino Fedeli – malarstwo*; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta kurtuazyjna Velimira Matanovicia, pracownika Centrum Kultury w Kosowskiej Mitrovicy; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą

Wizyta Zenona Kowala, nowego Delegata Rządów Wspólnoty Francuskiej Belgii i Regionu Walonii, dotycząca przyszłej współpracy; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą i dyr. Anną Gawron

Udział Anny Depowskiej w spotkaniu z cyklu *Zrozumieć miasto*, zorganizowanym przez Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Norwida. Celem spotkania było przedstawienie projektów, pomysłów i wizji dla Nowej Huty autorstwa uczestników szkoły letniej mck *Managing Heritage of Post-Communist Europe* (lipiec 2008)

27/11–2/12

Nicea, Francja. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w spotkaniu koordynatorów Eurośródziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh. Spotkanie poświęcone było strategii działania, budżetowi i planom fundacji na lata 2009–2011; zaprezentowano publikację mck *Kultura w dialogu. Kampania 1001 działań na rzecz dialogu w Polsce*

30/11

Zakończenie prac nad *Raportem na temat funkcjonowania systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989* przygotowanym w roku 2008 przez zespół ekspertów pod kierownictwem prof. Jacka Purchli na zlecenie MKiDN. Raport zostanie oficjalnie zaprezentowany podczas Kongresu Kultury Polskiej we wrześniu 2009 roku.

30/11–8/12

New Delhi, Indie. Udział prof. Jacka Purchli w konferencji pt. *Asian Regional Cooperation Conference*, zorganizowanej w New Delhi przez Indian National Trust for Art and Cultural Heritage. Prof. J. Purchla wygłosił referat nt. edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego w Polsce. W skład polskiej delegacji weszli także: Tomasz Merta, podsekretarz stanu w MKiDN; prof. dr hab. Jan K. Ostrowski, dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu; oraz Małgorzata Wejsis-Gołębiak, radca w Departamencie Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej w msz

GRUDZIEŃ

2/12

Wizyta delegacji Bawarskiego Ministerstwa Nauki, Badań Naukowych i Sztuki; spotkanie z dyr. Anną Gawron, zwiedzanie wystawy *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*. Uczestnicy wizyty: Toni Schmidt, Ministerialdirigent, dyrektor Departamentu ds. Sztuki; Rainer Schönberg, Ministerialrat, dyrektor Departamentu ds. Międzynarodowych; Isabelle Luber, Regierungsrätin, Departament Spraw Międzynarodowych i Europy; Grażyna Strzelecka, konsul ds. promocji i kultury, Konsulat Generalny RP w Monachium

3/12

Warszawa. Udział dyr. Ryszarda Błachuta w konferencji dotyczącej naboru w obszarach priorytetowych Norweskiego Mechanizmu Finansowego, zorganizowanej przez MKiDN

4/12

Jacek Romanowski, aktor Narodowego Starego Teatru w Krakowie, czyta fragmenty książki Alfreda Kubina *Po tamtej stronie*.

Spotkanie w Galerii MCK w ramach wydarzeń towarzyszących wystawie *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*

s. 95

8/12 Wizyta członków krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki; zwiedzanie wystawy *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina* z jej kurator dr Moniką Rydiger

Udział Barbary Szyper w konferencji *Finanse w organizacjach pozarządowych*, organizowanej przez Małopolskie Forum Organizacji Pozarządowych

9/12 Wizyta prof. Csaby Gy. Kissa; spotkanie z prof. Jackiem Purchlą w sprawie planowanego wydania zbioru esejów C.Gy. Kissa pt. *Lekcja Europy Środkowej*

10/12 Warszawa. Udział Ewy Wojtoń i Mirandy Jędrzejowskiej w szkoleniu dla beneficjentów w ramach Funduszu Wymiany Kulturalnej, zorganizowanym przez MKiDN

11–12/12 Udział Teresy Stupnickiej-Kępińskiej w warsztatach na temat opracowywania dokumentów audiowizualnych, odbywających się w Bibliotece Jagiellońskiej

12/12 Warszawa. Udział prof. Jacka Purchli w posiedzeniu Rady Powierniczej Zamku Królewskiego

14/12 *Imieniny Alfreda. Dzień austriacki w MCK*, wydarzenie towarzyszące wystawie *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina*. W programie m.in.: zwiedzanie wystawy z jej kurator dr Moniką Rydiger, warsztaty plastyczne dla dzieci pt. *Malujemy zamki Austrii* oraz pokaz filmu *Fałszerze* w reżyserii Stefana Ruzowitzky'ego

s. 95

Dr Monika Rydiger oprowadza po wystawie

Piotr Sikora, przewodnik w Galerii mck, oprowadza po wystawie

Koncert Royal Hill Quartet w Galerii mck

Imieniny Alfreda nie mogły obyć się bez tortu!

Malujemy zamki Austrii – warsztaty plastyczne dla dzieci

15/12 Warszawa. Udział Joanny Sanetry-Szeligi w konferencji *Stać nas na kulturę*, organizowanej przez Instytut Adama Mickiewicza; spotkanie Joanny Sanetry-Szeligi w msz z radcą Agnieszką Frydrychowicz-Tekieli w sprawie Eurośródmorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh

17/12 Udział Michała Wiśniewskiego w sesji z okazji sześćdziesięciolecia śmierci prof. Adolfa Szyszki-Bohusza, zorganizowanej na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Michał Wiśniewski zaprezentował historię powstania Zamku Prezydenta RP w Wiśle, którego autorem był A. Szyszko-Bohusz. W 2005 roku Fundacja mck na zlecenie Kancelarii Prezydenta RP wydała album poświęcony temu zabytkowi

21/12 Jerozolima, Izrael. Wernisaż wystawy *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym*, zorganizowanej przez mck i prezentowanej w Centrum Menachema Begina w ramach Roku Polskiego w Izraelu. Otwarcia wystawy towarzyszył wykład prof. Jacka Purchli *Kraków – doświadczenie XX wieku*. Uroczystość uświetnili swą obecnością m.in.: Agnieszka Magdziak-Miszewska, ambasador Polski w Izraelu, prof. Szewach Weiss, były przewodniczący Knesetu i były ambasador Izraela w Polsce, oraz Miriam Akavia, pochodząca z Krakowa pisarka izraelska, honorowa przewodnicząca Związku Krakowian w Izraelu

KONFERENCJE SEMINARIA

METAMORFOZY KOMUNIZMU

6–7 MARCA

Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona, Hiszpania

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (cccb; www.cccb.org) we współpracy z Międzynarodowym Centrum Kultury zorganizowało dwudniową międzynarodową konferencję pt. *Metamorfozy komunizmu*. Przedmiotem debaty był fenomen komunizmu w ostatnich dekadach xx wieku, a zwłaszcza w okresie po upadku bloku sowieckiego w roku 1989, oraz jego liczne narodowe mutacje i dziedzictwo. Uczestnicy spotkania starali się spojrzeć na to zjawisko w kontekście ideologii, praktyki i geografii politycznej, dyskutując na temat sytuacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, państwach wciąż rządzonych przez komunistyczne reżimy (Kuba, Korea Północna) oraz w krajach i regionach nadal pozostających pod wpływem ideologii komunistycznej (Ameryka Łacińska, Europa Zachodnia). Osobne zagadnienie stanowiła materialna i intelektualna spuścizna komunizmu, analizie podano więc m.in. odziedziczony po poprzedniej epoce system partyjny, wyobraźnię polityczną postkomunistycznych społeczeństw, ich pamięć zbiorową oraz rolę i ewolucję elit intelektualnych.

Po wstępnych wypowiedziach organizatorów spotkania – dyrektora cccb Josepa Ramonedy oraz dyrektora mck prof. Jacka Purchli – głos zabrał argentyński filozof i socjolog, profesor Uniwersytetu w Buenos Aires Emilio de Ípola, który wygłosił wstępny referat zatytułowany *W rewolucji nic*. Dalsze obrady przebiegały w trzech panelach dyskusyjnych, których hasłami wywoławczymi były: 1. *Krajobraz po komunizmie: dawny blok sowiecki*, 2. *Komunistyczny świat dzisiaj* oraz 3. *Komunizm in partibus infidelium: Europa Zachodnia i Ameryka Łacińska*.

mck zostało poproszone o zorganizowanie pierwszej z wyżej wymienionych debat, której główny przedmiot stanowiło dziedzictwo komunizmu w krajach byłego bloku wschodniego, ze szczególnym uwzględnieniem polityki kulturalnej państw postkomunistycznych oraz zbiorowej pamięci o komunizmie społeczeństw tych krajów. W moderowanej przez prof. Jacka Purchlę dyskusji udział wzięli: Magdaléna Vášáryová i prof. Stanisław Obirek. Reprezentująca Słowację posłanka do parlamentu, była ambasador tego państwa w Polsce mówiła o trudnym dziedzictwie polityki kulturalnej sprzed 1989 roku. Podkreślała, iż większość krajów postkomunistycznych nadal boryka się z anachronicznym modelem mecenatu państwa w obszarze kultury, tak w sferze instytucjonalnej i organizacyjnej, jak i mentalnej. Z kolei reprezentujący Uniwersytet Łódzki filozof i teolog poruszył kwestię wpływu komunizmu na religię i kulturę krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W drugim panelu, poprowadzonym przez Manelę Ollé, badacza współczesnych Chin i profesora Uniwersytetu Pompeu Fabra, udział wzięli: reprezentująca Uniwersytet Westminsterski Harriet Evans, której wystąpienie poświęcone

Konferencja zgromadziła liczne audytorium

zostało paradoksom chińskiego komunizmu w obliczu gospodarki wolno-rynkowej, oraz pisarz pochodzenia kubańskiego Iván de la Nuez, który omówił z kolei przypadek kubański z naciskiem na przemiany w polityce reżimu Fidela Castro oraz jego stosunku do opozycji. W ostatnim, moderowanym przez J. Ramonedę panelu wypowiadali się: pisarz Jorge Semprún, autor książki poświęconej stosunkowi zachodnioeuropejskich intelektualistów do komunizmu, oraz Teodoro Petkoff, wydawca gazety „Tal Cual” z Caracas, były minister gospodarki planowej rządu Wenezueli w latach 1996–1999 oraz autor opublikowanej w roku 2002 pracy o Hugo Chavezie.

W ocenie katalońskich organizatorów konferencja cieszyła się sporym zainteresowaniem mediów i publiczności.

dr Beata Nykiel

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

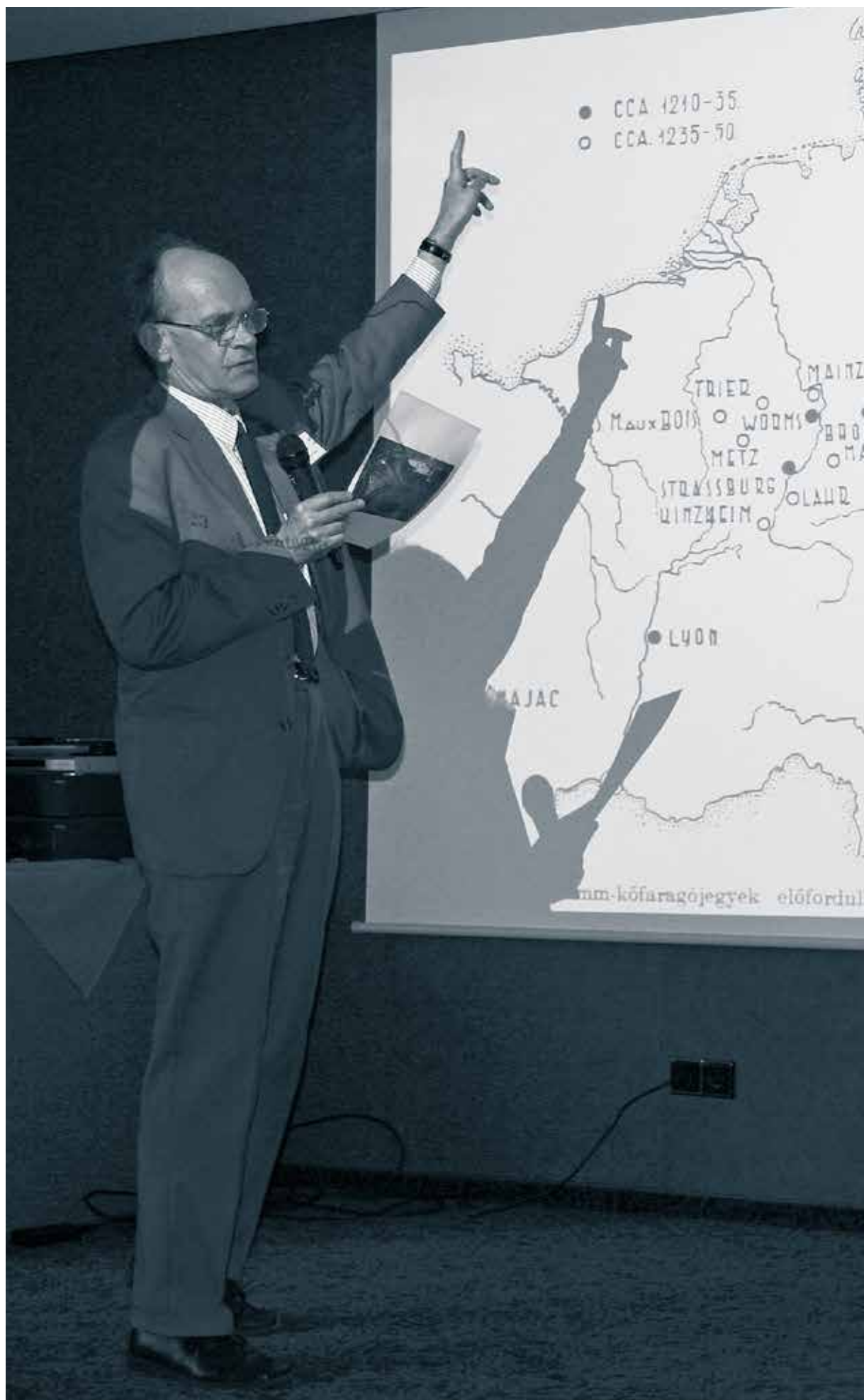
DEBAT AL CCCB

METAMORFOSI DEL COMUNISME

6 i 7 de març de 2008

Organyza

DZIEDZICTWO ŚRODKOWOEUROPEJSKIE – DZIEDZICTWO EUROPEJSKIE

23–26 KWIETNIA
Balatonfüred, Węgry

W Balatonfüred odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona szeroko pojętej problematyce dziedzictwa środkowoeuropejskiego, postrzeganego w rozległym kontekście europejskim. Głównym organizatorem spotkania była Fundacja László Telekiego z Budapesztu, zajmująca się ochroną dziedzictwa węgierskiego poza granicami kraju.

Nawiązując do inicjatywy Międzynarodowego Centrum Kultury z roku 2005, dyrektor Fundacji dr László Diószegi zaproponował mck współpracę przy organizacji tego wydarzenia. Centrum stało się tym samym, obok Węgierskiej Akademii Nauk, Urzędu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego oraz Stowarzyszenia Palatinus z Komárom, jednym ze współorganizatorów spotkania, które stanowić miało m.in. kontynuację dyskusji podjętej na krakowskiej konferencji pt. *Dziedzictwo kresów – nasze wspólne dziedzictwo?*. Wówczas po raz pierwszy prelegenci znad Balatonu mieli okazję przybliżyć naszej publiczności zagadnienia związane z ochroną węgierskiego dziedzictwa kulturowego, znajdującego się dziś na terenie kilku sąsiadujących z Węgrami krajów.

Dwudniowe obrady w Balatonfüred, gdzie swą letnią rezydencję miał słynny dziewiętnastowieczny węgierski pisarz Mór (Maurycy) Jókai, koncentrowały się wokół kilku bloków tematycznych, z których część obejmowała zagadnienia czysto teoretyczne, część zaś odwoływała się bezpośrednio do konkretnych projektów badawczych i realizacji konserwatorskich. Były to kolejno – w dniu 24 kwietnia 2008 – 1. *Regionalizm a historia sztuki*, 2. *Restauracja i konserwacja zabytków węgierskich znajdujących się poza granicami kraju*, 3. *Dziedzictwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów*, oraz – w dniu 25 kwietnia 2008 – 4. *Dziedzictwo kulturowe – zagadnienia teoretyczne*, 5. *Węgierskie dziedzictwo – wspólne dziedzictwo* i 6. *Europa Środkowa – nasze wspólne dziedzictwo?*.

Zaproszeni przez mck referenci w liczbie 10 osób, reprezentujący badaczy kresów z Polski, Niemiec, Ukrainy i Białorusi, zdominowali dwa spośród paneli poświęconych dziedzictwu Rzeczypospolitej Obojga Narodów (nr 3) oraz Europie Środkowej w kontekście wspólnego dziedzictwa (nr 6). W pierwszym z nich na przykładzie dziewiętnastowiecznej architektury uzdrowskiej Połągi, fundowanej przez rodzinę Tyszkiewiczów na terenie dzisiejszej Litwy, dr hab. Małgorzata Omilanowska (Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie / Zakład Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego) poruszyła problem kulturowej przynależności dziedzictwa na terenie wielokulturowym i multietnicznym. Józef Porzecki (wiceprezes Związku Polaków na Białorusi, Grodno) przedstawił zagadnienie polskiego dziedzictwa historycznego i kulturowego

Minister Tomasz Merta

na Białorusi oraz wyzwania związane z jego ochroną, przerastające możliwości miejscowej społeczności polskiej. Dramatyczne w tonie wystąpienie prof. Natalii Ursu (Uniwersytet Państwowy, Kamieniec Podolski) dotyczyło gwałtownych i niezgodnych z normami przekształceń, jakim były i są poddawane obecnie zabytki w Kamieńcu Podolskim, głównie o charakterze sakralnym, jak np. kompleks zabudowań pofranciszkańskich. Dr hab. Piotr Krasny (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego) oraz dr Beata Nykiel (mck) przedstawili z kolei dwa projekty badawcze realizowane na Kresach przez krakowskie środowiska naukowe – pierwszy o kilkunastoletniej już historii, drugi w fazie początkowej. Piotr Krasny mówił o pracach inwentaryzacyjnych z zakresu historii sztuki na terenie Ukrainy oraz o stanowiącej ich owoc, wydawanej przez mck serii pt. *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*. Beata Nykiel omówiła projekt realizowany przez krakowskich historyków w Centralnym Państwowym Historycznym Archiwum Ukrainy w Kijowie w postaci inwentaryzacji „szlacheckich” ksiąg sądowych ziemskich i grodzkich z czasów I Rzeczypospolitej.

W drugim panelu, poświęconym Europie Środkowej rozumianej jako wspólne dziedzictwo, z ramienia mck uczestniczyli prof. Jacek Purchla, Zoltan Gyalókey i Łukasz Galusek. Zoltan Gyalókey mówił o roli szlaków handlowych łączących Kraków i Koszycę, w kontekście rozwoju sztuki na polsko-węgierskim pograniczu. Występujący po nim Łukasz Galusek w referacie zatytułowanym *Awangarda pamięci?* zadziwił słuchaczy niezwykle twórczą interpretacją działalności środkowoeuropejskich artystów z pierwszej połowy xx wieku. Interpretacji i recepcji dziedzictwa Galicji przez współczesną Ukrainę dotyczyło, także bardzo ciekawe i prowadzące do zaskakujących konkluzji, wystąpienie dr Żanny Komar (Techniczny Uniwersytet Nafty i Gazu, Iwano-Frankiwnsk). Prezentacji i interpretacji dziedzictwa niemieckiego na terytorium współczesnej Polski podjął się z kolei Thomas Schulz (Deutsches Kulturforum östliches Europa, Poczdam). Panel zamknęło wystąpienie prof. Jacka Purchli, który na przykładzie naszego kraju przedstawił zagadnienie dziedzictwa posttotalitarnego, faszystowskiego i komunistycznego, zadając szereg pytań związanych z interpretacją i ochroną tej niechcianej schedy.

Prof. Ivan Gerát, dyrektor Zakładu Historii Sztuki Słowackiej Akademii Nauk; za stołem zasiadają od lewej: Thomas Schulz, prof. Jacek Purchla i Tamás Mezős

Zaproszeni przez Fundację Telekiego referenci z Węgier, Słowacji, Rumunii i Chorwacji skoncentrowali się przede wszystkim na zagadnieniach teoretycznych (panele nr 1 i 4), bądź też na kwestiach związanych z problematyką badań archeologicznych i architektonicznych oraz na zagadnieniach konserwatorskich na przykładzie konkretnych obiektów węgierskiej architektury świeckiej i sakralnej z terenów m.in. Słowacji i Siedmiogrodu (panele nr 2 i 5). Obradom towarzyszyły: w pierwszym dniu wernisaż wystawy dotyczącej konserwacji węgierskich, głównie drewnianych średniowiecznych i renesansowych kościołów na terenie Siedmiogrodu, w drugim promocja wydanej przez Fundację Telekiego książki poświęconej malowidłom ściennym z tychże kościołów.

Honorowymi gośćmi spotkania byli ze strony węgierskiej: przewodniczący Parlamentarnej Komisji Spraw Zagranicznych Zsolt Németh, dyrektor Funduszu Wyszegradzkiego Kristóf Forrai oraz przewodniczący Urzędu Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Tamás Mezős, ze strony polskiej zaś podsekretarz stanu i generalny konserwator zabytków w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Tomasz Merta. Obecność wyżej wymienionych stanowiła okazję do rozmów na temat kolejnych bilateralnych inicjatyw związanych z zagadnieniami ochrony dziedzictwa. Również współorganizatorzy konferencji, dyrektorzy László Diószegi i Jacek Purchla, rozmawiali o następnych wspólnych przedsięwzięciach środkowoeuropejskich.

Na zakończenie spotkania w Balatonfüred jego uczestnicy mieli okazję zwiedzić zabytkowy kompleks klasztorny na półwyspie Tihany. Ufundowane w roku 1055 benedyktyński kościół i klasztor stanowią jeden z ważniejszych zabytków w tej części Węgier. Wyróżnia go romańska krypta z grobem króla Andrzeja 1 Arpada, sam zaś kościół jest jednym z najpiękniejszych przykładów węgierskiego baroku.

dr Beata Nykiel

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

PRZESTRZEŃ KULTUROWA CZECH

21–26 MAJA

Cykliczne seminaria Rady Programowej Międzynarodowego Centrum Kultury mają na celu rozpoznanie kulturowej przestrzeni wybranych regionów Europy Środkowej, jak również nawiązanie współpracy z partnerami w konkretnym regionie. W roku 2008 jako teren badań wybrana została Republika Czeska; współorganizatorem tego przedsięwzięcia był Instytut Polski w Pradze, a także stały partner MCK w programie AHICE – Galeria Morawska w Brnie, która była również gospodarzem okrągłego stołu polsko-czeskiego. Polscy uczestnicy seminarium reprezentowali różne dyscypliny badawcze i instytucje; w okresie między 21 a 26 maja wzięli udział w licznych roboczych spotkaniach z przedstawicielami samorządów lokalnych, instytucji kulturalnych i zarządzających zabytkami.

Pierwszego dnia uczestnicy seminarium udali się do Pałacu Dębowego w Karpnikach, gdzie podczas spotkania z Piotrem Napierałą – prezesem Fundacji Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej zainaugurowali tegoroczny objazd studyjny. W spotkaniu udział wzięli także: JE Ambasador RP w Republice Czeskiej Jan Pastwa oraz dyrektor Instytutu Polskiego w Pradze dr Maciej Szymanowski. Dyskusja dotyczyła działalności Fundacji Piotra Napierały, problemów konserwatorskich Kotliny Jeleniogórskiej oraz współpracy transgranicznej. W trakcie spotkania prof. Andrzej Tomaszewski zaproponował, aby rozpocząć starania o wpisanie kotliny, wraz z terenami po drugiej stronie granicy, na *Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO*.

Czwartek, 22 maja, uczestnicy seminarium rozpoczęli w Siedlęcinie, gdzie w tamtejszej wieży mieszkalnej mieli okazję spotkać się z dr. Przemysławem Nocuniem, prezesem Fundacji Zamek Chudów, która jest właścicielem obiektu. Podczas wizyty grupa obejrzała cenne średniowieczne malowidła ściennie przedstawiające legendę o Lancelocie z Jeziora oraz zapoznała się z problemami konserwatorskimi i kwestiami finansowymi dotyczącymi wieży siedlecińskiej.

Następnie członkowie Rady Programowej udali się w stronę granicy z Czechami, gdzie rozpoczęli eksplorowanie pogranicza czeskiego, kontynuowane w piątek 23 maja.

W ciągu tych dwóch dni uczestnicy seminarium mieli okazję spotkać się w ratuszu miejskim z burmistrzem Frydlantu Danem Ramzerem, zobaczyć tamtejszy zamek, po czym udali się do Liberca na krótkie zwiedzanie miasta i wizytę w Galerii Regionalnej. Klamrą domykającą program czwartkowy była wizyta na zamku Kost – w prywatnej własności rodziny Kinskih, co umożliwiło skonfrontowanie problemów, ale i korzyści, jakie niosą ze sobą własność państwowa (Frydlant) i prywatna (Kost).

Program piątkowy można śmiało określić mianem „na szlaku twierdz i miast warownych”, gdyż najpierw członkowie Rady Programowej MCK zwiedzili pozostałości tzw. czeskiej linii Maginota, następnie udali się do twierdzy

Siedlęcín, wewnątrz wieży mieszkalnej

Josefov z czasów józefińskich, by na końcu zwiedzić miasto Hradec Králové (wiano czeskich królowych wdów), które przez długi okres swego istnienia (do XIX stulecia) pozostawało w obrębie murów miejskich i umocnień tworzonych na różnych etapach historii jako twierdza broniąca regionu. W Hradcu uczestnicy seminarium zobaczyli również Muzeum Czech Wschodnich, najważniejszą tego typu placówkę w regionie.

Eksplorowanie pogranicza czesko-polskiego zakończyło zwiedzanie Chełmska Śląskiego oraz spotkanie z księdzem kanclerzem Legnickiej Kurii Biskupiej dr. Józefem Lisowskim, które miało miejsce na terenie opactwa cysterskiego w Krzeszowie. Wizyta ta umożliwiła zapoznanie się z kwestiami restauracyjno-konserwatorskimi kompleksu, będącego własnością kościelną.

Od soboty do poniedziałku, seminarium upłynęło pod hasłem badania zabytków wpisanych na Listę UNESCO. Zanim jednak się grupa udała do pierwszego z takich miejsc, spotkała się jeszcze krótko w pałacu w Łomnicy z właścicielką obiektu Elizabeth von Küster, która własnym sumptem odnawia i przywraca do życia łomnicki kompleks pałacowy.

Szlak zabytków UNESCO rozpoczęto w Kutnej Horze, gdzie grupa miała okazję zobaczyć kościół Świętej Barbary i Stare Miasto, jak również spotkać się z dyrektorem praskiego Muzeum Sztuki Współczesnej Ivanem Neumannem, który obecnie pracuje nad adaptacją wnętrza dawnego kompleksu jezuickiego na potrzeby Muzeum.

Z Kutnej Hory uczestnicy objazdu studialnego udali się do Litomyśla, gdzie zwiedzili tamtejszy zamek renesansowy, a następnie do Žďáru nad Sázavou, gdzie spotkali się z Liborem Karaskiem, szefem Oddziału Regionalnego Instytutu Narodowego Ochrony Zabytków w Telču, któremu podlega kościół Świętego Jana Nepomucena na Zielonej Górze (Zelená hora).

Niedziela, 25 maja, to badanie Telča i Třebíča pod kątem korzyści, ale i obowiązków związanych z wpisem obu miast na Listę UNESCO. W Třebíču o tych kwestiach szeroko opowiadał pracownik Urzędu Miasta Lubor Herzan, odpowiedzialny za zabytki wpisane na Listę. Oprowadził grupę po dzielnicy żydowskiej – Zamościu, gdzie pokazał uczestnikom wyprawę bardzo bogaty i świetnie

Kutná Hora, wnętrze kościoła św. Barbary

Třebíč, wnętrze synagogi

zachowany cmentarz żydowski – oraz po gotyckiej bazylice Świętego Prokopa. W Telcu natomiast członkowie Rady spotkali się z osobami odpowiedzialnymi za ochronę zabytków w mieście, a także zwiedzili rejon Starego Miasta i renesansowy zamek.

Poniedziałek był najważniejszym dniem całego seminarium, w Galerii Morawskiej w Brnie odbył się czesko-polski okrągły stół, którego głównymi tematami były: ochrona dziedzictwa w obu krajach, prowadzona polityka kulturalna oraz możliwe pola współpracy w tych dziedzinach zarówno organizacji rządowych, jak i pozarządowych obu państw. Delegacji czeskiej przewodniczył wiceminister kultury František Mikeš. Obrady otworzył ambasador Jan Pastwa, jako drugi głos zabrał czeski wiceminister kultury. Następnie wystąpiła polska wiceminister kultury dr Monika Smoleń, która poruszyła problemy dotyczące zarządzania dziedzictwem kulturowym w ramach państw

Třebíč, pamiątkowa fotografia uczestników seminarium

Grupy Wyszegradzkiej, problemy finansowania i wymiany doświadczeń w tym zakresie. Dyrektor Galerii Morawskiej Marek Pokorný krótko przedstawił gospodarza spotkania, po nim głos zabrał przewodniczący Rady Programowej mck prof. Andrzej Rottermund. Zapoznał on uczestników z problemami komercjalizacji muzeów, zmianami w ich zarządzaniu, dysonansem między misją placówki a komercją, zaproponował również zorganizowanie konferencji muzealników z nowych krajów Unii Europejskiej, która mogłaby się stać forum wymiany myśli i doświadczeń.

Kolejnym mówcą był prof. Jacek Purchla, prezentujący w swym wystąpieniu działalność Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, jego współpracę z Galerią Morawską, która może się przełożyć na ściślejszą współpracę Polski z Czechami i Morawami, głównie w zakresie budowania systemu ochrony dziedzictwa, rozwiązywania problemów związanych ze wzrostem komercjalizacji, ekonomizacji kultury. Prelegent zaproponował stworzenie roboczej grupy ekspertów w zakresie zarządzania miastami historycznymi, zasygnalizował przyszłoroczne spotkanie w mck pod auspicjami Rady Europy, które ma być jednocześnie rocznicą pierwszych wolnych wyborów w Polsce, a jego tematyka ma się ściśle wiązać z polityką kulturalną, jej miejscem i rozumieniem.

Doktor Pavel Ciprian, dyrektor Muzeum Miasta Brna, opowiedział o historii placówki, problemach z jej finansowaniem, utrzymaniem i pozyskiwaniem zbiorów, ilością zwiedzających, pracami restauratorskimi i konserwatorskimi.

O czeskich systemach ochrony zabytków na przestrzeni ostatnich stu lat, działalności Narodowego Instytutu Ochrony Zabytków, jego strukturze i kompetencjach opowiedział zgromadzonym szef Wojewódzkiego Oddziału Instytutu z siedzibą w Brnie Petr Kroupa.

Niejako uzupełnieniem dwóch czeskich wystąpień był głos wiceministra Mikeša, który przedstawił kwestię finansowania placówek kulturalnych w Czechach, program wspierania zabytków i zaznaczył, że jednym z najważniejszych zadań ministerstwa jest stworzenie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury.

Dr Monika Smoleń nakreśliła priorytety polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: edukacja kulturalna, promocja kultury polskiej za granicą, rozwój przemysłów kultury.

Obrady czesko-polskiego okrągłego stołu

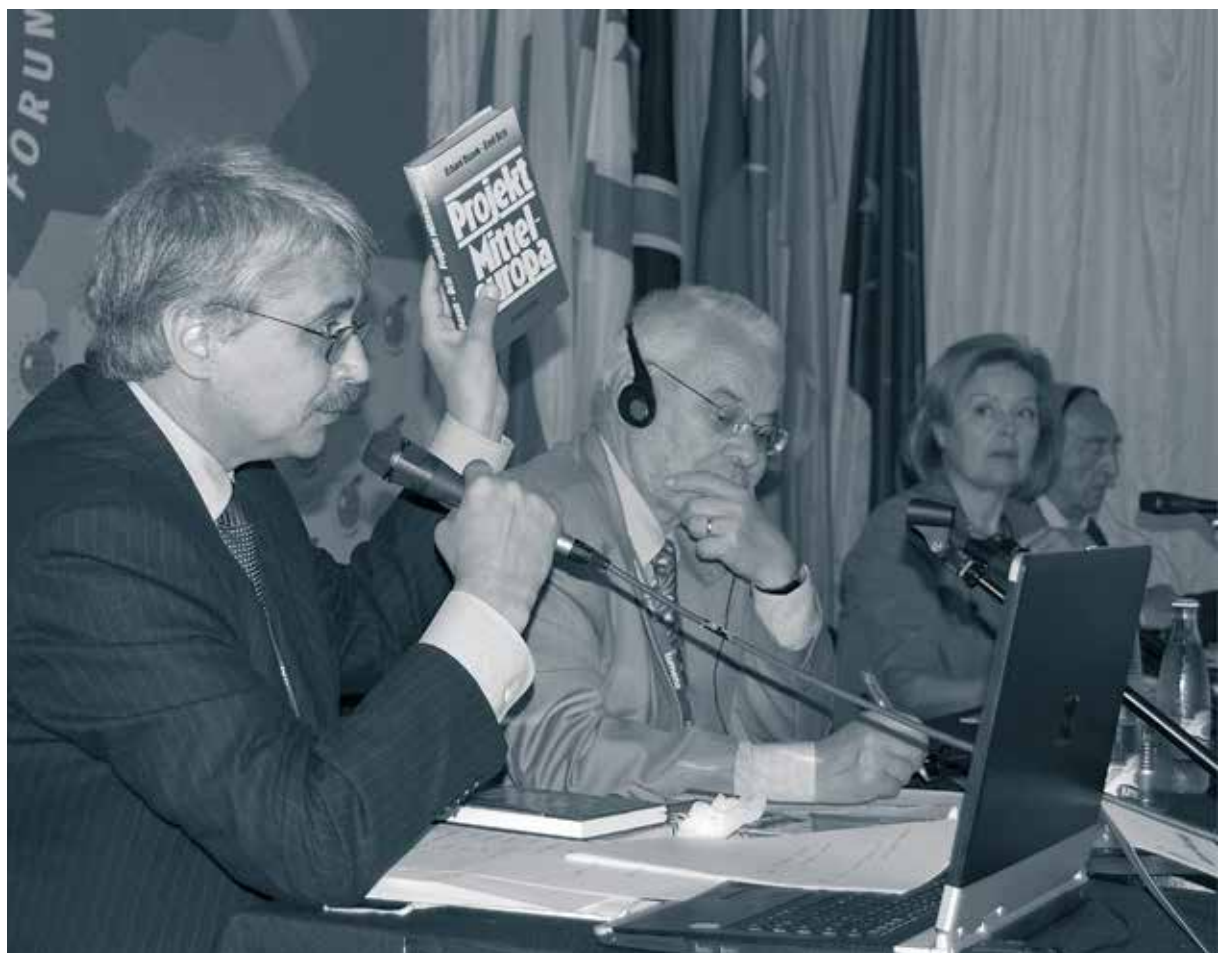
Po wystąpieniu pani minister rozpoczęła się dyskusja, podczas której senator Janusz Sepioł zaproponował opracowanie wspólnych dla Europy Środkowej materiałów dydaktycznych z zakresu historii sztuki i ochrony dziedzictwa. Konsul RP w Ostrawie Jerzy Kronhold również zaproponował kilka wspólnych projektów: stworzenie przewodnika dla polskich turystów, wytyczenie wspólnego szlaku gotyckiego. Kolejny mówca, prof. Andrzej Tomaszewski, podkreślił konieczność współpracy wzajemnej nie tylko na szczeblu rządowym, ale i pozarządowym – ICOMOS, ICOM, i zaproponował wspólne prace nad przygotowaniem wpisu Kotliny Jeleniogórskiej i terenów przygranicznych na *Listę UNESCO*. Dyrektor Muzeum Sztuki w Ołomuńcu Pavel Zatloukal opowiedział o projekcie *Środkowoeuropejskiego Forum Ołomuniec* w roku 2010, który zakłada stworzenie biblioteki, centrum informacji, jak również organizację stałej ekspozycji dotyczącej sztuki krajów Europy Środkowej i wystaw czasowych, takich jak bienale czy triennale. Do współpracy w ramach projektu zaprosił stronę polską. Projekt *Muzeum bez granic*, który na chwilę obecną koncentruje się na sztuce baroku, zaprezentowała krótko Zora Wörgötter, pracownica Galerii Morawskiej i partner MCK w ramach AHICE.

Po zakończeniu debaty w Galerii Morawskiej uczestnicy seminarium udali się do Willi Tugendhatów, po której oprowadzili ich: dyrektor Pavel Ciprian i dr Dagmar Černoušková.

Kolejne seminarium Rady Programowej MCK tradycyjnie już zaowocowało nawiązaniem ściślejszej współpracy pomiędzy instytucjami i partnerami z Polski i z Czech zarówno w zakresie edukacji czy organizacji wystaw, jak i podejmowania wspólnych projektów badawczych. Tych kilka majowych dni stało się doskonałą okazją do wymiany doświadczeń w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego, zarządzania instytucjami kultury oraz planowania wspólnych działań w przyszłości. Najlepszym dowodem obustronnej woli dalszej współpracy niech będzie fakt, że kolejne seminarium Rady Programowej w roku 2009 również będzie miało miejsce na terenie Republiki Czeskiej – tym razem eksplorowany będzie region zachodni i północno-zachodni naszego południowego sąsiada.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

XVIII FORUM EKONOMICZNE W KRYNICY

10–13 WRZEŚNIA

Międzynarodowe Centrum Kultury po raz kolejny włączyło się w organizację XVIII Forum Ekonomicznego w Krynicy. W ramach debat poświęconych kulturze miała miejsce przygotowana przez mck dyskusja panelowa pt. *Czy Europa Środkowa jest nam jeszcze potrzebna?*. W spotkaniu moderowanym przez prof. Jacka Purchlę udział wzięli: reprezentująca Słowację dyplomatka i parlamentarzystka Magdaléna Vášáryová, były wicekanclerz Austrii i burmistrz Wiednia Erhard Busek oraz komentator „Le Soir” i „Gazety Wyborczej” Leopold Unger. Celem spotkania była refleksja nad historią i współczesnym znaczeniem terminu „Europa Środkowa”.

Wykreowane w trakcie pierwszej wojny światowej pojęcie stało się w przededniu upadku muru berlińskiego symbolem wolnościowych i europejskich aspiracji narodów zamieszkujących dawne terytoria Monarchii Austro-Węgierskiej. Blisko dwadzieścia lat później, w epoce po rozszerzeniu Unii Europejskiej, jego znaczenie straciło swój wcześniejszy kontekst. Obecny model relacji pomiędzy krajami regionu rodzi pytanie, czy wciąż potrzebujemy tego jednoczącego znaku oraz czy wspólna regionalna tożsamość jest dla nas aktualnym, ważnym problemem, czy też jedynie specyficznym kolorytem krajobrazu kulturowego. W trakcie dyskusji paneliści odnieśli się do tych zagadnień, podnosząc także kwestię przyszłości, szczególnie w kontekście wyzwań związanych z dalszym procesem integracji kontynentu oraz współpracy z państwami dawnego Związku Radzieckiego.

Ponadto w trakcie Forum w ramach stoiska promocyjnego mck prezentowało informacje dotyczące swojej działalności, programów i publikacji.

Michał Wiśniewski

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

^ Ambasador Emil Brix i prof. Jacek Purchla

< Od lewej: prof. Jacek Purchla, dr Erhard Busek, Magdaléna Vášáryová i Leopold Unger

Od lewej: Cezary Karpiński, dyrektor Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu, Walerja Władimirowa Dawydowa, dyrektor Departamentu Ekspertyz w Instytucie Programów Kulturalnych Urzędu Miejskiego w Sankt Petersburgu, i prof. Jacek Purchla

Wystąpienie prof. Jana K. Ostrowskiego

KRAKÓW – SANKT PETERSBURG DZIEDZICTWO STOŁECZNOŚCI MIASTO A POLITYKA

3–4 PAŹDZIERNIKA

Sankt Petersburg, Rosja

Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie we współpracy z Instytutem Polskim i Konsulatem Generalnym RP w Petersburgu zorganizowało konferencję pt. *Kraków – Sankt Petersburg. Dziedzictwo stołeczności. Miasto a polityka*. Wydarzenie to wpisało się w realizowany przez Instytut Adama Mickiewicza Sezon Polski w Rosji *Polska – Rosja. Dialog kultur*.

Dwudniowe seminarium z udziałem prelegentów polskich i rosyjskich prezentowało doświadczenia obu miast w kontekście okresu stołecznego Krakowa i Petersburga, a następnie utraty przez nie statusu stolicy państwa. Analizie poddana została m.in. kwestia „nadpotencjału” dziedzictwa historycznego w obu miastach (dziedzictwo jako balast czy szansa?, jak powinno się inwestować w przyszłość naszej przeszłości?), funkcjonowania zabytków w rzeczywistości wolnorynkowej oraz zarządzania sektorem kultury.

Obrady zostały podzielone na trzy sesje tematyczne: 1. *Kraków i Sankt Petersburg w cywilizacji europejskiej*, 2. *Dziedzictwo stołeczności*, 3. *Kultura i przyszłość*. Pierwsza z nich prezentowała oba miasta w perspektywie historycznej, ich miejsce w cywilizacji europejskiej oraz stosunek do obecnych stolic państw. W drugiej sesji podjęto problematykę rewitalizacji i konserwacji obiektów zabytkowych oraz miejsca obu miast w duchowym dziedzictwie Polaków i Rosjan. Ostatnia część konferencji dotyczyła współczesności i problemów Krakowa i Petersburga w zakresie polityki kulturalnej.

Podsumowaniem dwóch dni debat była dyskusja na temat *Starych stolic w nowej Europie*. Uczestnicy panelu zastanawiali się nad możliwymi drogami rozwoju i zmian w Krakowie i Petersburgu oraz nad miejscem i znaczeniem kultury w rozwoju obu miast. Osobne miejsce w rozważaniach zajęła możliwość współpracy pomiędzy miastami oraz potencjalne wspólne projekty.

Niewątpliwym sukcesem konferencji jest nawiązanie współpracy oraz możliwość realizacji bilateralnych przedsięwzięć przez przedstawicieli rosyjskich instytucji badawczych i pozarządowych. Reprezentanci obu stron znaleźli wiele łączących ich zagadnień i tematów, które w przyszłości mogą zaowocować podejmowanymi razem działaniami w sferze kultury i dziedzictwa kulturowego. Materialnym efektem spotkania będzie publikacja, wydana w dwóch wersjach językowych – polskiej i rosyjskiej – która zostanie zaprezentowana rosyjskiemu czytelnikowi podczas Dni Krakowa w Petersburgu w 2009 roku.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

Prof. Jacek Purchla i dr hab. Janusz Kurtyka

Konsul Mychajło Brodowycz i minister Tomasz Merta

WSPÓLNE DZIEDZICTWO – WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ

6–8 LISTOPADA

Polsko-ukraiński okrągły stół zgromadził wybitnych specjalistów z zakresu historii, historii sztuki, konserwacji zabytków, jak również przedstawiciele ministerstw i instytucji kultury z Polski i Ukrainy. To bilateralne spotkanie odbywało się pod hasłem: *Wspólne dziedzictwo – wspólna odpowiedzialność*, i od samego początku organizatorzy, zarówno MCK jak i Instytut Pamięci Narodowej, byli zgodni co do tego, że obie strony dialogu powinny się w ciągu tych dwóch dni skupić na podsumowaniu dotychczasowej współpracy oraz wytyczyć kierunki na przyszłość. Tak też został skonstruowany program konferencji: w pierwszym dniu przedstawiono już zrealizowane wspólnie projekty naukowe, podczas gdy drugi dzień został przeznaczony na dyskusję nad przyszłością.

Ze strony ukraińskiej w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele nie tylko Lwowa i Iwano-Frankiwska, ale również, co nadało konferencji szerszego znaczenia, naukowcy z Odessy, Charkowa i Kijowa. Taka geograficzna różnorodność i szerokie spektrum badaczy pozwoliło lepiej pokazać Ukrainę współczesną, której nie sposób zrozumieć bez jej wschodniej części.

Spotkanie ekspertów Ukrainy i Polski wpisuje się znakomicie w działalność MCK, które do tej pory zorganizowało wiele międzynarodowych konferencji i seminariów z udziałem ukraińskich badaczy. W ramach szkoły letniej odbył się cykl programów edukacyjnych dotyczących Galicji – uczestniczyło w nich około 130 studentów z Ukrainy. Zabytkom dawnej Rzeczypospolitej na Wschodzie poświęcone były także wydawnictwa i wystawy, z których ostatnia miała miejsce na przełomie 2005 i 2006 roku, a zatytułowana była *Kresy na nowo odkryte*.

Na otwarciu spotkania polsko-ukraińskiego głos zabrali kolejno: jako gospodarz obrad prof. Jacek Purchla, dyrektor MCK; następnie Tomasz Merta, podsekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Główny Konserwator Zabytków; wreszcie – Mychajło Brodowycz, konsul generalny Ukrainy w Krakowie.

Swoje doświadczenia ze współpracy i realizowanych projektów prezentowali historycy, archiwiści, historycy sztuki i konserwatorzy zabytków. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Janusz Kurtyka jako pierwszy przedstawił projekt pt. *Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Zespoły ksiąg sądowych szlacheckich z czasów I Rzeczypospolitej przechowywane w Kijowie*, finansowany ze środków Komitetu Badań Naukowych, a koordynowany przez Polską Akademię Umiejętności. W dalszej kolejności swoje dokonania referowali: prof. Natalia Jakowenko z Akademii Kijowsko-Mohylańskiej w Kijowie; dr Adolf Juzwenko, dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, który przedstawił problemy, z jakimi boryka się prowadzona przez niego instytucja; doc. Irina Woronczuk z Ministerstwa Nauki i Oświaty z Kijowa; dr hab. Jan Żaryn, dyrektor Biura Edukacji Publicznej IPN; dr Tomasz Ciesielski z Uniwersytetu Opolskiego i prof. Władysław Kuszniar z Uniwersytetu Odeskiego,

Prof. Natalia Jakowenko, w tyle doc. Irina Woronczuk

którzy zrelacjonowali wspólną długotrwałą współpracę, jaka zaowocowała m.in. czterema zorganizowanymi konferencjami naukowymi w Odessie i Brzegu. W dalszej kolejności kwestię współpracy ze stroną ukraińską w kontekście działalności IPN zarysowali: Tomasz Bereza z Oddziału Rzeszowskiego, który przedstawił działalność Biura Edukacji Publicznej IPN, oraz Marcin Majewski z Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Oddziału Warszawskiego, przedstawiając działalność IPN w zakresie edytorstwa źródeł i prac archiwalno-historycznych podejmowaną we współpracy z Państwowym Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy.

W drugiej części dnia rezultaty i wnioski ze współpracy bilateralnej prezentowali historycy sztuki i konserwatorzy zabytków. Profesor Jan K. Ostrowski, dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu, szczegółowo skomentował efekty prac, jakie wraz z zespołem prowadził na terenie Ukrainy, a które zaowocowały monumentalnym wielotomowym dziełem *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, które MCK wydaje od roku 1993. Stronę ukraińską reprezentowała prof. Natalia Ursu z Uniwersytetu w Kamieńcu Podolskim, relacjonując prowadzone przez siebie prace dotyczące dziedzictwa zakonu dominikanów na terenie Ukrainy. Jako ostatni w tym dniu efekty współpracy i wnioski, jakie z niej wypływają, prezentowali Andrij Saliuk ze Lwowa i dr Jan Smaza z Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, którzy od wielu lat działają wspólnie na terenie Lwowa i innych obszarów Ukrainy w zakresie konserwacji i restauracji obiektów zabytkowych.

Kolejny dzień konferencji przebiegał pod hasłem spojrzenia w przyszłość, o czym świadczył drugi człon tytułu spotkania – „wspólna odpowiedzialność”. Dyskusję rozpoczęły wystąpienia prof. Mykoły Riabczuka z Akademii Kijowsko-mohylańskiej oraz prof. Włodzimierza Mokrego z Uniwersytetu Jagiellońskiego, zarysowując współczesną sytuację geopolityczną Polski i Ukrainy na tle Europy i świata oraz wskazując rolę obu krajów na arenie międzynarodowej. W dalszej kolejności głos zabrali: doc. Ludmiła Sokoliuk z Uniwersytetu Charkowskiego; Oleksandr Romanczenko, pracownik Departamentu Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury i Turystyki Ukrainy; dr Henryk Stroński z Uniwersytetu

Dr Aleksandra Hnatiuk, obok prof. Jan K. Ostrowski

Dr Adolf Juzwenko, obok dr Jan Smaza

Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; Bogumiła Berdychowska z Narodowego Centrum Kultury w Warszawie; dr Żanna Komar z Iwano-Frankiwska, która poruszyła problem postsocjalistycznego systemu nauczania w szkolnictwie wyższym na Ukrainie oraz trudności, na jakie napotykają naukowcy ukraińscy szkoleni w Polsce, powracający następnie do kraju, aby kontynuować tam pracę naukową. Dr Aleksandra Hnatiuk, radca Ambasady RP w Kijowie, wskazała na konieczność szerszego używania i pojmowania definicji „Rzeczypospolitej Obojga Narodów” jako określnika dla wielokulturowego, wieloreligijnego i wieloetnicznego państwa. Głos w dyskusji na temat perspektyw współpracy dwustronnej zabrali również: prof. Jerzy Wyrozumski, sekretarz generalny PAU w Krakowie; prof. Jan K. Ostrowski; Andrij Saliuk. Swoistym podsumowaniem panelu stała się wypowiedź Janusza Kurtyki, który wskazał, iż Polska ma swoją historię i tradycję piastowską i jagiellońską, i że stara się do nich nawiązywać,

Prof. Mykoła Riabczuk

natomiast Ukraina ma tradycję jagiellońską i moskiewską – jeżeli w obu krajach przeważą i zwycięży pierwiastek jagielloński, to mamy szansę na harmonijne trwanie i współpracę.

Prowadzona w tym nurcie dyskusja wytyczyła najważniejsze kierunki działań i projektów na najbliższe lata. Pokazała, że Ukraina to klucz do stabilnej Europy oraz że nieodzowne jest, aby oba kraje wykazały zainteresowanie budowaniem wizerunku wspólnego dziedzictwa wobec świata. Podsumowaniem tego polsko-ukraińskiego spotkania staje się wezwanie, by dziedzictwa i Rzeczypospolitej nie poddawać podziałom, lecz by – jako o wspólne dobro – troszczyć się o nie. Żadna ze stron nie powinna go zawłaszczać.

Podczas dyskusji zwrócono też uwagę na istniejące bariery i przeszkody w podejmowaniu wspólnych działań na płaszczyźnie naukowej, z których najbardziej dotkliwą jest kwestia wizowa i konieczność pokonywania trudności biurokratycznych.

Na koniec zgodzono się, aby podobne bilateralne spotkania odbywać w miarę możliwości cyklicznie, zarówno na terenie Polski, jak i Ukrainy, a zapoczątkowana w ten sposób współpraca zaowocuje w przyszłości kolejnymi podejmowanymi razem przedsięwzięciami.

Ostatnim punktem polsko-ukraińskiego seminarium był program towarzyszący, w ramach którego goście z obu krajów mieli okazję zwiedzić bogatą kolekcję ikon wschodnich w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie, spotkać się w siedzibie Fundacji św. Włodzimierza Chrzcziciela Rusi Kijowskiej z jej prezesem prof. Włodzimierzem Mokrym, jak również odbyć krótki studialny objazd do Lanckorony, Kalwarii Zebrzydowskiej i Niepołomic.

Ewa Wojtoń

INSTYTUT DZIEDZICTWA EUROPEJSKIEGO

WYSTAWY

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

29 LISTOPADA 2007 – 3 MARCA 2008

Gdyby nie fotografia, świat przestałby istnieć. Albo inaczej: żyjemy tylko po to, aby zaistnieć na jakiejś fotografii. I to w tym jednym, jedynym, decydującym momencie...

Cokolwiek robimy, robimy to po to, by przetrwać: w czasie, w pamięci; na krócej lub na dłużej; najchętniej na zawsze. Pragniemy, by efekty naszych działań i wysiłków trwały, przeżyły nas, stały się pomostem historycznego porozumienia.

Fotografia daje złudzenie życia po życiu. Powszechnie przyjmuje się, że to ona właśnie stwarza największą szansę na najbardziej obiektywne pozostanie w pamięci następnych pokoleń – inne rodzaje zapisu wydają się mniej atrakcyjne, jakoś trudniej docierają do odbiorców.

Posługując się fotografią, nie powinniśmy jednak nigdy ulegać jej złudnej obiektywności. Roland Barthes uważa wręcz, że „wyrwana z kontekstu, w którym powstała, jest niemym przedmiotem”, naciskając bowiem spust migawki, nigdy nie wiemy, jak potoczą się losy fotografii-przedmiotu: kto ją kiedyś weźmie do ręki, jak odczyta zakłętę w niej przesłanie...

Obraz fotograficzny uznany został za najbardziej obiektywny przekaz rzeczywistości już w XIX wieku. Najlepsze warunki do rozwoju fotografii stworzyło miasto. Jego pierwsze zachowane wizerunki to heliografia *Widok z okna* Nicéphore'a Niépce'a i dagerotyp *Boulevard du Temple* Louisa Jacques'a Daguerre'a. Ale w dziewiętnastowiecznym rozumieniu również portret, nawet ten atelierowy, mieści się w kategorii fotografii miasta. Choć bardzo konwencjonalny, jest świadectwem epoki tak samo jak podlegające pewnemu ustalonemu porządkowi „portrety” miejskiej architektury z charakterystycznymi jej elementami: ulicami, placami i parkami, kościołami i gmachami użyteczności publicznej. Ograniczenia techniczne były powodem braku fotografii o charakterze reportażowym: długi czas naświetlania sprawiał, że nawet gwarne i zatłoczone ulice metropolii z przełomu wieków XIX i XX zostały przekazane potomnym jako miejsca wyludnione, niczym po przejściu tajemniczego kataklizmu.

Jak bardzo różnorodne obrazy miasta oglądamy na fotografiach i z jak wielu punktów widzenia fotografowie „ocalają” jego złożony wizerunek, pokazuje dalsza historia tego medium. Miasto bowiem można odczytywać jako widowisko ukazujące historię poprzez teraźniejszość, jako permanentny spektakl rozgrywający się w labiryncie ulic. Do odegrania głównych ról w tym przedstawieniu wyrzynani są na moment z anonimowego tłumu statystów pojedynczy aktorzy, którzy po ogłoszeniu swoich kwestii znikają w nim bezpowrotnie.

Miasto, według Augustina Berque'a, można także „otwierać jak książki, [...] stronicę mogłyby się zwać ulicami, rozdziały dzielnicami, tytuły książek zaś byłyby wtedy nazwami miast”, albo postrzegać – jak to czyni Zygmunt Bauman w *Globalizacji* – jako „gnijące siedlisko bezmyślnej i niezdyscyplinowanej historii, bezsensownej urbanistyki, obraźliwej estetyki, niezdrowych warunków życia”, w którym „mury wznoszone niegdyś wokół miasta dzisiaj przecinają je niewidzialnie...”.

Fotografowanie miasta – każdego miasta – wydaje się poszukiwaniem odpowiedzi na pytanie o jego tożsamość. Fotograf nie tylko tworzy katalog architektonicznej struktury miasta i dokumentuje jego trwanie, odnawianie się i znikanie, ale także fabularyzuje te przemiany. Widokom miejskiej architektury towarzyszy obraz codziennego życia. Ten uliczny spektakl nie jest jednak prostym odtworzeniem sytuacji, ale subiektywnie zniekształconym, unieruchomionym jego obrazem; interpretacją i odautorskim komentarzem jednocześnie.

Fotografia miasta zawiera w sobie nie tylko przekaz zamknięty w obrazie, ale i rozważania dotyczące ich wzajemnych relacji z rzeczywistością. Równocześnie rozważania te dotyczą nas wszystkich, żyjących w przestrzeni miejskiej, czyli w obszarze, w którym trwa nieustanna gra. Gra ludzi z ich otoczeniem, ludzi pomiędzy sobą i mechanizmów uruchomionych przez człowieka dla człowieka, które być może bardziej go kontrolują, niż mu służą.

Fotografowanie miasta to dość szczególny rodzaj fotografii subiektywnej: z jednej strony jest ona oparta na wyraźnym porządku architektonicznym i wynikającym z geometrii rytmie powtarzających się detali, z drugiej – pozostawia nieład wprowadzany przez użytkowników miejskiej przestrzeni. To snucie opowieści, która zakłada zainteresowanie odbiorcy. Fotografie przestają funkcjonować samodzielnie, są odczytywane w szerszym kontekście: pojedyncze obrazy zmieniają wymowę, a przez to i nasze spojrzenie na miasto.

Fotografia bowiem posiada wielką siłę: nie tylko zatrzymuje w pamięci ulotne chwile, utrwała wizerunki osób i miejsc, ale także kreuje rzeczywistość poza nią nieistniejącą...

O tak szeroko pojęty portret miasta chodziło organizatorom wznowionego po kilkuletniej przerwie konkursu *Ocalić od zapomnienia*. Pragnęli, by Kraków został dostrzeżony na nowo, by świeże spojrzenie młodych fotografów – również tych z zagranicy – przełamało jego stereotypowy wizerunek; by powstały zdjęcia, które otworzą to miasto na przyszłość i nowoczesność, przy równoczesnym

zachowaniu jego charakteru, atmosfery i odrębności. Takie było też przesłanie wystawy pokonkursowej, prezentowanej w Galerii mck od 29 listopada 2007 do 3 marca 2008 roku.

Maja Herzog

„BIULETYN FOTOGRAFICZNY”, PRZEWODNICZĄCA JURY KONKURSU
FOTOGRAFICZNEGO *O CALIĆ OD ZAPOMNIENIA*

KURATORKA WYSTAWY I AUTORKA ARANŻACJI

dr Monika Rydiger

PROJEKT KATALOGU

Krzysztof Radoszek

ŚWIAT PRZED KATASTROFĄ ŻYDZI KRAKOWSCY W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM

11 KWIETNIA – 29 MAJA; Norymberga, Niemcy

Wystawa *Świat przed katastrofą. Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu międzywojennym*, którą latem 2007 roku zaaranżował powołany przez mck zespół (Agnieszka Sabor, Barbara Zbroja, Katarzyna Zimmerer – kuratorki, Agnieszka i Rafał Bartkowicz – oprawa plastyczna), rozpoczęła wiosną 2008 roku *tour-née* po świecie. Z inicjatywy Sylwii Preusser z Wydziału ds. Kontaktów Zagranicznych Urzędu Miasta Norymbergi to właśnie w tym mieście ekspozycja została po raz pierwszy pokazana zagranicznej publiczności.

Fakt ten ma wymiar symboliczny. W 1935 roku w największym frankońskim mieście ogłoszono tzw. ustawy norymberskie, stanowiące prawną podstawę antyżydowskiej polityki III Rzeszy, której konsekwencją było wymordowanie prawie wszystkich europejskich Żydów. To tu w latach 1945–1949 toczyły się procesy przeciwko zbrodniarzom hitlerowskim. Na ławie oskarżonych zasiadł między innymi Hans Frank, który przez cały okres okupacji pełnił funkcję generalnego gubernatora okupowanych ziem polskich i był jednym z autorów i realizatorów polityki eksterminacji ludności żydowskiej w Polsce. Za swe czyny został skazany na karę śmierci.

Trzydzieści lat temu Kraków i Norymberga podpisały umowę o partnerstwie. Współpraca obu miast w wielu dziedzinach jest bardzo bliska, czego znaczącym wyrazem może być działalność Domów – Krakowskiego tam i Norymberskiego u nas. Przyjacielskie stosunki łączą Norymbergę również z Międzynarodowym Centrum Kultury. W 2004 roku zorganizowano wspólnie konferencję pt. *Kraków i Norymberga w cywilizacji europejskiej*, a towarzyszyła jej przygotowana przez mck oraz norymberskie Archiwum Miejskie wystawa zatytułowana *Norymberga w obiektywie Lali Aufsberg*. Kolejnym wspólnym przedsięwzięciem obu instytucji była prezentacja wystawy pt. *Świat przed katastrofą* w Norymberdze. W jej przygotowaniach wzięły też udział Wydział ds. Kontaktów Międzynarodowych Urzędu Miasta Norymbergi oraz Dom Krakowski.

Przedstawiana w Norishalle (siedziba Archiwum Miejskiego) ekspozycja została zaadaptowana tak, aby niemiecka publiczność, nieznająca realiów życia w Polsce międzywojennej, nie miała problemów z jej odbiorem – dodano kilka tablic z niezbędnymi informacjami. Nowym elementem, przygotowanym przez dr. Helmuta Beera, kierownika Działu Historii Miasta, Zbiorów Archiwalnych i Wystaw Archiwum Miejskiego, była szklana gablota z kiczowatymi figurkami Żydów, jakie można było nabyć w każdym krakowskim sklepie z pamiątkami. Miały one symbolizować procesy komercjalizacji Kazimierza.

Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 11 kwietnia 2008 roku, a obecni byli na nim między innymi: nadburmistrz Norymbergi dr. Ulrich Maly i jego poprzednik Willy Prölss, dyrektor Wydziału Kultury prof. dr Julia Lehner,

a także konsul ds. kultury z Konsulatu Generalnego RP w Monachium Grażyna Strzelecka.

Następnego dnia o ekspozycji pisały wszystkie najważniejsze norymberskie gazety. Aż do chwili jej zamknięcia 29 maja kolejni zwiedzający zapisywali swe wrażenia w Księdze Pamiątkowej: „Wstrząsające świadectwo świata, którego już nie ma” – oto najczęściej powtarzające się wspomnienie.

Katarzyna Zimmerer

WSPÓŁAUTORKA I JEDNA Z KURATOREK WYSTAWY

WSPÓŁCZESNA SZTUKA BELGIJSKA MIĘDZY KONSTRUKTYWIZMEM A FIGURACJĄ

21 MAJA – 28 WRZEŚNIA

Większości odbiorców sztuka belgijska kojarzy się z wielkimi nazwiskami Rubensa, van Dycka czy Jordaensa. Dla bardziej wtajemniczonych nieobca jest sztuka Ensora, Masereela, Magritte'a, Alechinsky'ego bądź też Luca Tuymansa. Dla wielbicieli abstrakcji i konstruktywizmu zaś wiele znaczą poszukiwania Vantongerloo'a, Servranckxa, Peetersa, i Decocka.

Rozległe pole zjawisk współczesnej sztuki w Belgii wyznaczają różne punkty odniesienia. Najistotniejsze napięcia zachodzą pomiędzy tradycją figuracji, naśladowania i reprezentacji rzeczywistości a tradycją abstrakcyjnej formuły, poetyki geometrii i dyscypliny konstrukcji. Wierne geometrycznemu porządkowi, kolorystyczne poszukiwanie Absolutu, próba oddania emocji w kamieniu czy obiektyw wyczulony na kwestie społeczne – oto ścieżki, jakimi prowadzą nas trzej współcześnie żyjący belgijscy artyści, których twórczość stała się przedmiotem krakowskiej ekspozycji.

Dla najstarszego z nich, Guy Vandenbrandena (ur. 1926), istotą malarstwa jest abstrakcyjny język geometrii. Jego obrazy, chociaż podporządkowane geometrycznym regułom, nie nużą monotonią precyzyjnie wykreślonych form. Prace Vandenbrandena zachwycają bogactwem motywów, intensywnością żywych kolorów, intrygują iluzjami wzrokowymi i optycznymi pułapkami.

Luc Ledene (ur. 1955) to twórca, dla którego zawsze punktem wyjścia jest człowiek. W jego pracach nie znajdziemy jednak jednoznacznych odniesień do postaci ludzkiej. Odkrywamy jedynie ślady figury. To rzeźby, w których na próżno doszukiwać się można rzeczywistych cech anatomicznych – uchwycona zostaje jedynie struktura ludzkiego ciała. To, co decyduje o szczególnej ekspresji dzieł Ledene'a, to rodzaj i struktura kamienia. Połyskująca biel włoskiego marmuru laaza, głęboka czerń belgijskiego wapienia, dekoracyjność żyłkowanej carrary i arabescato decydują o szczególnej ekspresji tych rzeźb.

JanKé (ur. 1960) w swoich cyklach fotograficznych odwołuje się do tradycyjnej formuły portretu. Wzbogaca ją w nowatorski sposób, wykorzystując słowa – gesty języka migowego, symbolikę maski, by poruszyć drażliwe i trudne kwestie społeczne. Inspiracją dla cykli *Bez słów*, *Milczące dialogi* i *Korzenie a tabu* stały się problemy wielokulturowego społeczeństwa Belgii, współistnienia różnych grup narodowościowych, etnicznych, kwestie bariery językowej i braku dialogu między „starymi” (rdzennymi) a „nowymi” Belgami (imigrantami).

Wystawa dopełniła konsekwentnie realizowany przez Centrum cykl ekspozycji prezentujących polskiej publiczności wybitnych artystów belgijskich, m.in. Fransa Masereela, Jamesa Ensora, Felicjena Ropsa i Marcela Mariëna.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATORZY WYSTAWY

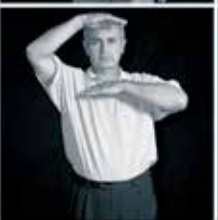
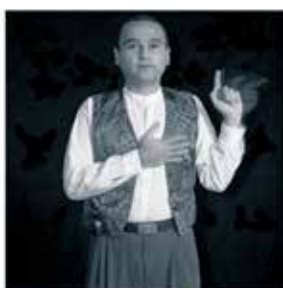
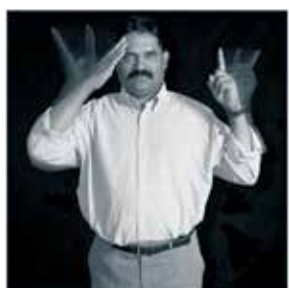
prof. Marcel van Jole, dr Monika Rydiger

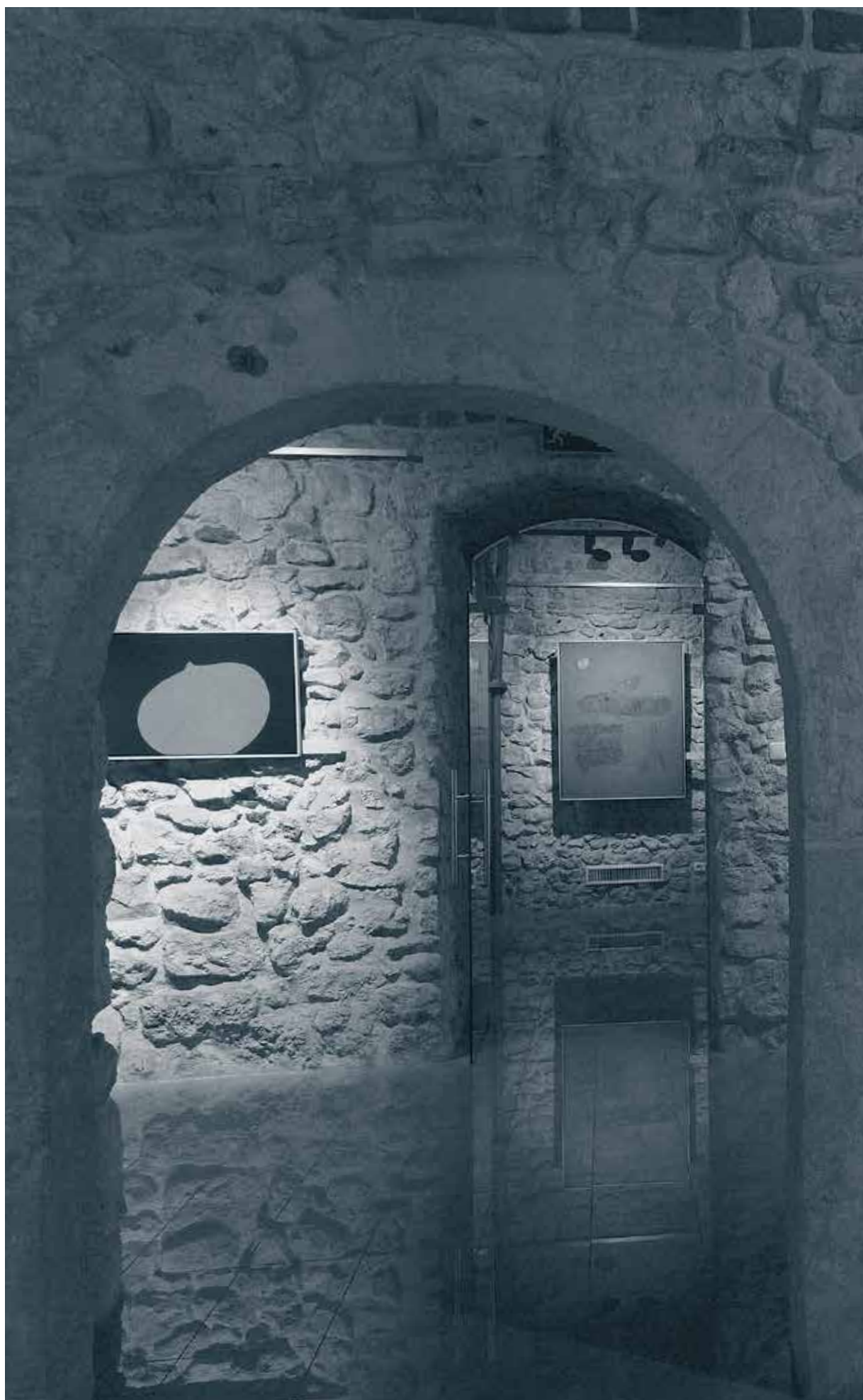
ARANŻACJA WYSTAWY

Renata Kalarus, Jerzy Cyganiewicz

PROJEKT KATALOGU

Katarzyna Wojtyga, Krzysztof Radoszek

PINO FEDELI

MALARSTWO

27 LISTOPADA 2008 – 27 STYCZNIA 2009

Dla Pina Fedeliego dwuwymiarowa powierzchnia obrazu staje się polem przestrzennych poszukiwań. Zarówno kształty i formy, jak i kolory, ale także faktury – wszystko to służy artyście do zbadania ich relacji i współzależności w obrębie płótna. Te poszukiwania malarz podejmuje zawsze pod wpływem osobistych przeżyć i ważnych życiowych doświadczeń.

Urodził się w roku 1948 w Rzymie. Tutaj mieszka i pracuje do dziś. Kiedy w wieku osiemnastu lat poznał w słynnej Caffè Greco Giorgia de Chirica, był to dla młodego twórcy moment przełomowy, decydujący o dalszej drodze jego artystycznych poszukiwań.

Pittura metafisica de Chirica nie stała się bynajmniej dla Fedeliego gotowym źródłem inspiracji. Nie powielił odrealnionych pejzaży opuszczonych miast, dziwnego *entourage* przedmiotów, pustki, manekinów. Dla poszukiwań metafizycznego sensu, rozwiązywania egzystencjalnych dylematów wybrał abstrakcję niegeometryczną, formy swobodne, o bardzo dalekich, ledwo uchwytnych aluzjach do rzeczywistości. Ale to, co szczególnie wyróżnia malarstwo Fedeliego, to konsekwentnie doskonalona i rozwijana specyficzna technika malowania obrazów – *al fresco* – farbami z pigmentów mineralnych na cienkiej warstwie tynku pokrywającego płótno z juty. To pozwala mu uzyskać niepowtarzalne, chropowate efekty fakturowe. O sile i wyrazie kompozycji decydują kolory, ich synergia i kontrasty chromatyczne.

Szczególnie ostatnie dzieła intrygują nie tylko perfekcyjnie dopracowaną techniką fresku na płótnie, ale też wyrafinowanymi, bardzo efektownymi zestawieniami barw. Nasycona, ostra czerwień swobodnych, nieregularnych form kontrastuje z czernią i ultramaryną tła kompozycji. Intensywność barw pogłębia specyficzna „mięsista” faktura prac.

Artysta, obierając naturę za źródło inspiracji, łączy ślady realnych kształtów z formami odnoszącymi się do własnych odczuć i podświadomości.

Krakowska wystawa była pierwszą w Polsce prezentacją twórczości Pina Fedeliego. Znalazły się na niej przede wszystkim najnowsze prace artysty z lat 2005–2008.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATOR WYSTAWY

dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY

Pino Fedeli, dr Monika Rydiger, Oktawian Steliga

PROJEKT KATALOGU

Oktawian Steliga

MROCZNA STRONA WYOBRAŹNI SZTUKA ALFREDA KUBINA

28 PAŹDZIERNIKA 2008 – 27 STYCZNIA 2009

Zasłynął jako mistrz rysunku, genialny ilustrator książek i pisarz.

Alfred Kubin, nazywany „austriackim Goyą”, stworzył język plastyczny o niebywałej sile sugestii, pełen upiórów, demonów, widziadeł. Wystawa artysty w Galerii mck to pierwsza tak obszerna prezentacja jego twórczości w Polsce. Pokazywane prace – rysunki tuszem, kredą, malowane temperą i akwarele – pochodziły z kolekcji Landesmuseum w Linzu, która (po wiedeńskiej Albertinie) może się poszczycić największymi na świecie zbiorami sztuki Kubina.

W pracy nad kształtem i scenariuszem krakowskiej ekspozycji najistotniejsze stało się ukazanie zarówno unikalności i maestrii dzieł austriackiego twórcy, jak też jego fascynującej osobowości – tajemniczej, pełnej sprzeczności, naznaczonej tak geniuszem, jak i chorobą psychiczną, schizofrenią. Chodziło również o przełamanie stereotypu postrzegania tego artysty wyłącznie jako autora szokujących kompozycji, rysunków pełnych perwersyjnych, złowieszczych, często erotycznych treści. Kubin bowiem to jednocześnie mistrz groteski i czarnego humoru, wnikliwy obserwator codzienności i twórca niepozabawionych ironii scen rodzajowych. Mroczna, nieposkromiona wyobraźnia artysty pozwalała mu postrzegać otaczającą rzeczywistość w szczególnie sposób. Odkrywać niejednoznaczność i niepewność ludzkiej egzystencji. Jej meandry, blaski i cienie. Genialny rysownik był również niezwykle utalentowanym pisarzem. Jego powieść *Po tamtej stronie*, wydana w roku 1907, pozostaje do dziś znaczącą lekturą, zwłaszcza dla miłośników literatury fantastycznej. Wybrane cytaty i reprodukcje zostały włączone w krakowską ekspozycję dzieł Kubina wraz z fragmentami niezwykle autobiografii malarza. Stanowiły one, wraz z kalendarium życia i twórczości, integralną część przedsięwzięcia, będąc jednocześnie komentarzem samego artysty do prezentowanych prac. W ten oto sposób wystawa stała się swoistą opowieścią twórcy o sobie, o trudnym życiu człowieka zmagającego się z samym sobą, z zawiłą rzeczywistością i z realiami Europy pierwszej połowy xx wieku.

dr Monika Rydiger

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

KURATORZY WYSTAWY

dr Peter Assmann, dr Monika Rydiger

ARANŻACJA WYSTAWY

Małgorzata Radnicka

PROJEKT KATALOGU

Rafał Bartkiewicz

PROGRAMY EDUKACYJNE

AKADEMIA DZIEDZICTWA

1 marca 2008 roku, wykładem prof. Jacka Purchli zatytułowanym *Dziedzictwo a rozwój*, zainaugurowana została czwarta edycja studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa. Studia, otwarte w roku 2001 przez Międzynarodowe Centrum Kultury i Akademię Ekonomiczną (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) w Krakowie, podlegały wielu modyfikacyjnym organizacyjnym i programowym na przestrzeni minionych siedmiu lat. Obecna edycja kumuluje intensywnie realizowany program w trzech semestrach nauki, pozwalając studentom na szybsze zdobycie dyplomu pomocnego w karierze zawodowej. W toku nauczania szczególny nacisk został położony na zajęcia seminaryjne, które wymagają aktywnego udziału kursantów.

Innowacyjnym elementem programu Akademii pozostało połączenie wiedzy z zakresu współczesnej teorii dziedzictwa i historii kultury z blokiem zajęć prezentujących regulacje prawno-administracyjne związane z opieką nad zabytkami i ich ochroną, marketingiem obiektów dziedzictwa kulturowego, komunikacją społeczną oraz zarządzaniem projektami na rzecz ochrony dziedzictwa.

Wyjątkowym akcentem proponowanego przez MCK i UE przedsięwzięcia – na tle programów studiów o zbliżonym profilu – są też obozy naukowe i objazdy studyjne, pozwalające na poznanie w praktyce zagadnień związanych z zarządzaniem zespołami zabytkowymi oraz bezpośrednie kontakty z menadżerami tych zespołów. Warsztaty odbywają się zwykle na obszarach wielokulturowych z multietnicznym dziedzictwem kulturowym, a zadaniem studentów jest analiza sytuacji zagrożonych obiektów i przedstawienie propozycji efektywnego zarządzania danym obiektem lub zespołem zabytkowym.

Elitarne studia (do 30 osób w grupie) adresowane są przede wszystkim do pracowników służby ochrony zabytków, muzealników, nauczycieli, konserwatorów zabytków, pracowników instytucji kultury i administracji publicznej, a także do właścicieli obiektów zabytkowych i inwestorów. Osobom o humanistycznym profilu wykształcenia dają one okazję do nabycia podstawowej wiedzy z zakresu technik zarządzania i marketingu obiektów dziedzictwa kulturowego, natomiast ekonomistom, inżynierom czy informatykom oferują możliwość poznania bogatego zasobu naszego dziedzictwa.

Obecna grupa studentów reprezentuje różne specjalizacje i zawody – są w niej eksperci od marketingu i promocji, kulturoznawcy, etnolodzy, inżynierowie, informatycy, filolodzy i historycy sztuki zatrudnieni w jednostkach administracji publicznej, na wyższych uczelniach, w muzeach, firmach konserwatorskich, instytucjach badawczych i instytucjach kultury. Bardzo szeroki jest też zasięg geograficzny reprezentowany przez naszych studentów – od Łodzi po Lwów poprzez Warszawę, Bielsko-Białą, Sosnowiec, Katowice, Kraków, Dębicę, Rzeszów, Jarosław. Jest to również pierwsza edycja programu, której uczestnikiem jest cudzoziemiec, prezes Fundacji Ochrony Dziedzictwa Historyczno-Architektonicznego Lwowa, zajmującej się ochroną i konserwacją obiektów zabytkowych w stolicy zachodniej Ukrainy.

Studenci Akademii Dziedzictwa przed wejściem do cerkwi Opieki Bogurodzicy w Hańczowej

Wśród członków kadry naukowej niezmiennie pozostają wybitni przedstawiciele polskich ośrodków akademickich (Uniwersytetów: Jagiellońskiego i Ekonomicznego w Krakowie, oraz Politechnik: Krakowskiej i Warszawskiej), dyrektorzy, kuratorzy i konserwatorzy zespołów zabytkowych i kolekcji muzealnych – w tym wielu reprezentantów duchowieństwa opiekujących się skarbami naszej kultury znajdującymi się w kościołach, klasztorach, muzeach katedralnych czy diecezjalnych.

Wspomnieć też należy o działalności Stowarzyszenia Absolwentów Akademii Dziedzictwa, które powstało w październiku 2005 roku i podejmuje inicjatywy związane z ochroną dziedzictwa poprzez organizowanie seminariów i konferencji poświęconych propagowaniu nowoczesnych metod zarządzania obiektami zabytkowymi. Temu celowi służy także realizowany obecnie projekt Stowarzyszenia *Ekomuzeum – chrońmy rodzimą kulturę*, adresowany głównie do pracowników administracji publicznej.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA KSZTAŁCENIA – AKADEMII DZIEDZICTWA

TRASY DZIEDZICTWA MAŁOPOLSKIEGO DZIEDZICTWO CHCIAŁE I NIECHCIAŁE

**14–15 MARCA, 13–14 CZERWCA,
26–27 WRZEŚNIA, 24–25 PAŹDZIERNIKA**

W roku 2008 Ośrodek Kształcenia – Akademia Dziedzictwa kontynuował działalność związaną z organizowaniem uzupełniających programów edukacyjnych dla młodzieży licealnej. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami w marcu i czerwcu odbyły się dwa spotkania programu pilotażowego, zainaugurowanego w roku 2007. Uczestniczyli w nich nie tylko uczniowie z klasy dziedzictwa 1x Liceum Ogólnokształcącego im. Zygmunta Wróblewskiego w Krakowie – naszego stałego partnera, lecz również młodzi ludzie z Kręgu Miłośników Starego Krakowa przy Centrum Młodzieży im. Doktora Henryka Jordana, z którym nawiązaliśmy stałą współpracę w zakresie realizacji tego programu.

Program obejmował dwa cykle wykładów i dwa objazdy studyjne. W marcu licznie zgromadzona młodzież wysłuchała wykładów: Witolda Turdzy (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Oddział Kamienica Hipolitów) na temat życia codziennego na dworze polskim oraz Macieja Mieziana (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Oddział Muzeum Rozproszone Nowej Huty), przedstawiającego różne metody zarządzania zespołami architektoniczno-parkowymi na wybranych przykładach obiektów zabytkowych o tym charakterze w okolicach Krakowa. Objazd studyjny obejmował takie obiekty jak: Rydlówka i dworek Tetmajerów w Bronowicach, dwór w Modlnicy, zespół dworski w Tomaszowicach, dwory w Karniowicach, Pisarach i Niegoszowicach oraz zespół pałacowo-parkowy w Paszówce. Uczestnicy imprezy – pod przewodnictwem opiekuna naukowego programu dr. Zbigniewa Beiersdorfa (Uniwersytet Jagielloński) – poznali zróżnicowane metody zarządzania wymienionymi zabytkami, które mają określoną funkcję i zapewnioną opiekę. Należy też zwrócić uwagę na życzliwość prywatnych właścicieli obiektów, którzy udostępniili grupie wnętrza swoich dworów, a przede wszystkim na staropolską gościnność, z jaką młodzież została podjęta przez właściciela dworku w Tomaszowicach Ziyada Raoofa.

Drugie spotkanie odbyło się w czerwcu i dotyczyło jednego z małopolskich obiektów na *Liście światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO* – klasztoru w Kalwarii Zebrzydowskiej. Doktor Zbigniew Beiersdorf pokazał młodzieży obiekty z Małopolskiej Trasy UNESCO, komentując zasadność wpisania ich na tak prestiżową listę, natomiast mgr inż. arch. Katarzyna Hodor (Politechnika Krakowska) zaprezentowała referat prof. dr hab. inż. arch. Anny Mitkowskiej nt. wybitnych i uniwersalnych wartości krajobrazowych sanktuarium pasyjno-maryjnego w Kalwarii Zebrzydowskiej. Odczyty te stanowiły wprowadzenie do objazdu studyjnego do sanktuarium kalwaryjskiego oraz położonej nieopodal Lanckorony.

Grupa młodzieży zwiedza Górkę Kościelnicką

W tej samej formule we wrześniu 2008 zainaugurowana została druga edycja programu, adresowana do kolejnej klasy dziedzictwa w IX LO oraz do młodzieży z Kręgu Miłośników Starego Krakowa przy Centrum Młodzieży im. Doktora Henryka Jordana. Do kręgu naszych współpracowników weszło również IV Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie. Program wrześniowy obejmował wykłady Jana Janczykowskiego, małopolskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków, nt. historii i roli fortyfikacji Twierdzy Kraków w kształtowaniu układu przestrzennego Krakowa, jak również objazd studyjny po fortach: Zielonki, Węgrzce, Skąpa, Olszanica, Kościuszków, Święty Benedykt. W październiku wykłady poprzedziło wręczenie dyplomów uczestnictwa i nagród książkowych uczniom IX LO, którzy z wyjątkowym zaangażowaniem uczestniczyli w zajęciach pilotażowej edycji programu. Wykłady Leszka Sibila o dziedzictwie materialnym i niematerialnym okolic Nowej Huty oraz na temat historii tej dzielnicy Krakowa były wprowadzeniem do objazdu szlakiem wybranych historycznych miejscowości (Mogiła, Krzesławice, Branice, Pleszów, Ruszcza, Kościelniki, Górka Kościelnicka i Wadów). Kolejne spotkania adresowane do tej grupy młodzieży zaplanowano na marzec i czerwiec 2009 roku.

Celem całego przedsięwzięcia jest nie tylko zapoznanie młodych ludzi z lokalnym – często nieznanym – dziedzictwem; prowadzimy te programy w nadziei, że wzbudzą u młodzieży większą wrażliwość na los naszego dziedzictwa oraz idącą za tym aktywność w popieraniu postaw służących jego właściwej ochronie. Mają się do tego przyczynić również raporty opracowywane przez uczestników programu oraz dokumentacja fotograficzna obiektów, także tych zagrożonych unicestwieniem.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA KSZTAŁCENIA – AKADEMII DZIEDZICTWA

MANAGING HERITAGE OF POST-COMMUNIST EUROPE

9–24 LIPCA

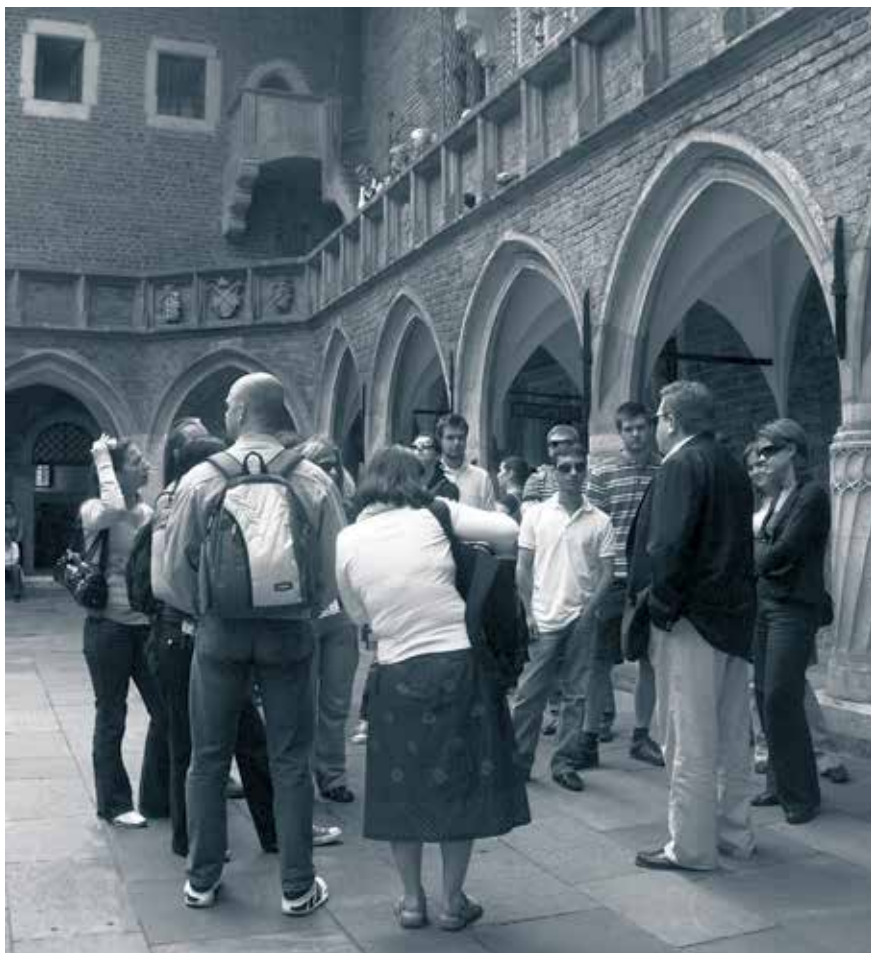
Dwutygodniowa sesja letnia poświęcona analizie znaczenia dziedzictwa komunizmu dla pamięci zbiorowej, polityki i dalszych perspektyw rozwoju Europy Środkowej została zorganizowana we współpracy z Institut für den Donauraum und Mitteleuropa w Wiedniu. Wydarzenie miało charakter międzynarodowy – wzięło w nim udział 22 studentów i doktorantów z Austrii, Białorusi, Chorwacji, Czech, Gruzji, Polski, Rumunii, Serbii i Ukrainy.

Autorem programu spotkania, a zarazem wykładowcą był ambasador dr Emil Brix, dyrektor generalny Departamentu Polityki Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Austrii. Wśród członków kadry byli również: prof. Jacek Purchla, dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury; prof. Włodzimierz Borodziej (Uniwersytet Warszawski); prof. Stanisław Obirek (Uniwersytet Łódzki); dr Jakub Basista (Uniwersytet Jagielloński); dr Monika Murzyn-Kupisz i Michał Wiśniewski (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie / Międzynarodowe Centrum Kultury), a także wykładowcy z Austrii: prof. Wolfgang Müller-Funk i dr Andreas Pribersky z Uniwersytetu w Wiedniu oraz ambasador Magdaléna Vášáryová ze Słowacji.

Cykl prelekcji wprowadził studentów w zagadnienia historyczne, społeczne i ekonomiczne w kontekście materialnej i niematerialnej spuścizny komunizmu, a także jej wpływu na funkcjonowanie ośrodków miejskich po roku 1989. W zajęciach warsztatowych i podczas dyskusji panelowych poruszano tematykę związaną z praską wiosną 1968 roku oraz kwestie zarządzania dziedzictwem utopii komunistycznych na przykładzie Nowej Huty. O znaczeniu wydarzeń polskiego Marca '68 i praskiej wiosny oraz wpływających z nich wnioskach w wymiarze ogólnoeuropejskim mówił podczas wykładu inauguracyjnego znany publicysta i pisarz Leopold Unger.

Program realizowano w formie wykładów, warsztatów i dyskusji panelowych, a jego uzupełnieniem był objazd studyjny wokół kombinatu, gdzie zachowało się wiele przykładów zabudowy wiejskiej, liczne dwory i pałace oraz obiekty sakralne stanowiące dziedzictwo historyczne Nowej Huty. Trasa objazdu obejmowała m.in. neobarokową siedzibę Kirchmayerów oraz barokowy kościół Świętego Wincentego w Pleszowie, dwór Badenich z XVII wieku z renesansowym lamusem w Branicach, neorenesansowe dwory: rodziny Popielów wraz z gotyckim kościółkiem rycerskim Świętego Grzegorza Wielkiego w Ruszчы oraz dwór rodziny Badenich w Wadowie, a także założenie zamkowe Wodzickich w Kościelnikach z siedemnastowiecznym drewnianym kościołem w Górcie Kościelnickiej.

Z historią najmłodszej dzielnicy Krakowa zapoznał studentów Leszek Sibila, kustosz nowohuckiego oddziału Muzeum Historycznego. Z kolei spotkanie w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manngha” z Andrzejem Wajdą, który opowiedział zebranym historię powstawania *Człowieka z marmuru* – od

Dr Jakub Basista oprowadza uczestników kursu po dziedzińcu Collegium Maius

przygotowania scenariusza do wprowadzenia filmu na ekrany – pozwoliło w pełni zrozumieć i docenić walory tego dzieła. Kursanci mieli okazję obejrzeć je wspólnie z uczestnikami programu *Democracy & Diversity*. Po projekcji filmu ze studentami spotkał się red. Leopold Unger, przedstawiając w niezwykle interesujący sposób zawile losy swej dziennikarskiej kariery. Pod kierunkiem dr. Jakuba Basisty uczestnicy poznali historię i zabytki Krakowa, a z dziedzictwem architektonicznym i religijnym Nowej Huty zapoznali się podczas oprowadzania przez Michała Wiśniewskiego, zwiedzając przy okazji teren kombinatu metalurgicznego oraz budynek administracyjny huty.

Końcowym efektem programu były prezentacje grupowe, a ich celem było ukazanie rozwiązań prowadzących do rewitalizacji Nowej Huty. Przedstawiono w nich plany zagospodarowania placu Centralnego wraz z przylegającymi do niego łakami, projekt zacieśnienia współpracy kulturalnej pomiędzy Krakowem i Nową Hutą oraz próby nadania neutralnego charakteru przestrzeni publicznej – krajobrazowi postkomunistycznemu.

Uroczyste zakończenie sesji z wręczeniem certyfikatów jego uczestnikom miało miejsce na Zamku Królewskim w Niepołomicach w obecności burmistrza Stanisława Kracika. Zostało ono poprzedzone zwiedzaniem ekspozycji *Sukiennice w Niepołomicach*.

Anna Depowska

OŚRODEK KSZTAŁCENIA – AKADEMIA DZIEDZICTWA

DEMOCRACY & DIVERSITY

8–25 LIPCA

Po raz kolejny nasz letni kurs w Polsce, z roku na rok coraz bardziej konkurencyjny, przyciągnął uzdolnionych młodych naukowców zajmujących się problematyką umacniania społeczeństwa obywatelskiego, przybyłych z Eugene Lang College przy New School for Social Research, a także z innych uczelni wyższych na całym świecie. Łącznie w tej edycji programu udział wzięło 35 uczestników z 15 krajów, reprezentujących kilka kontynentów: Amerykę Północną i Środkową, Europę, Afrykę i Azję.

Zgromadzeni na zamku w krakowskich Przegorzałach studenci przez niemal trzy tygodnie intensywnie analizowali wyzwania XXI wieku w polityce, kulturze oraz społeczeństwie, przed jakimi stają nowo utworzone, aspirujące, a także mocno już zakorzenione demokracje. Zestawienie różnorodnych, coraz bardziej – zdać by się mogło – niezwykle kursantów, a obok tego zaangażowanie kadry New School, ambitnego programu nauczania, magicznego starego Krakowa, *genius loci* zбочa Przegorza z jego zachwycającym widokiem na dolinę Wisły z jednej strony, a z poruszającymi śladami najciemniejszych chwil minionego wieku z drugiej – po raz kolejny sprawiły, że tegoroczna edycja stała się kulminacją doświadczeń osobistych, intelektualnych i zawodowych.

Studenci uczestniczący w programie wybierali dwa z czterech oferowanych seminariów. Do wyboru mieli: *Kosmopolityzm i jego krytycy*, przygotowane przez prof. Elżbietę Matyńską i Andreasa Kalyvasa; *Statość i niestatość gender. Studia przypadku w zmieniającym się rozumieniu gender* prof. Ann Snitow; *Pamięć, trauma, ludobójstwo, zło* z prof. prof. Richardem i Carol Bernstein; oraz *Kultura polityczna wtedy i dziś*, prowadzone przez prof. Jeffreya Goldfarba.

Jeffrey Goldfarb: „New School for Social Research to wyjątkowa instytucja akademicka, wyróżniająca się pod względem tradycji w dziedzinie nauk społecznych – ich teorii, historii i krytyki. Na kursach w Krakowie tradycja ta jest stale żywa i ma się całkiem nieźle. Rok w rok jestem pod wrażeniem, jak studenci z wielu różnych miejsc, mający rozmaite doświadczenia, pomagają nam tę tradycję podtrzymać”.

Intensywna edukacja w ramach programu jak zawsze wykraczała poza sale seminaryjne, pojawiając się w ożywionych rozmowach w dzień i w nocy, w pokazach filmowych oraz w gościnnych wykładach, które umożliwiały kursantom obcowanie z artystami, intelektualistami oraz naukowcami z regionu. Gościliśmy Adama Zagajewskiego, czołowego polskiego poetę i profesora w Committee on Social Thought Uniwersytetu Chicago, którego wieczory autorskie przechodziły w prowadzone do późna w nocy dyskusje na temat korzeni, przynależności i przekraczania granic kulturowych. Gościliśmy także pisarkę, dziennikarkę i autorkę filmów dokumentalnych Ewę Zadrzyńską na wieczorze poświęconym fragmentom jej międzynarodowego projektu wideo *Poezja nas jednoczy*. Pokaz nadał właściwy ton inauguracji programu: wyemitowano sześciominutowe portrety ludzi reprezentujących różne środowiska, którzy mówią o swych nadziejach i obawach za pomocą ulubionego wiersza. Z gościnnymi wykładami wystąpił też prof. Jan Tomasz Gross, urodzony w Polsce historyk uczący obecnie na Uniwersytecie Princeton, znany z dwóch wydanych ostatnio

książek poświęconych Holokaustowi – *Strach* oraz *Sąsiedzi*, podnoszących trudne aspekty historii polsko-żydowskiej i antysemityzmu.

Wyprawy naukowe towarzyszące głównym tematom szkoły letniej stworzyły dodatkowe okazje zanurzenia się w historii, kulturze i polityce Europy Środkowej. Kraków – zarówno ten zabytkowy (renesansowy i barokowy), jak i nowoczesny (zwłaszcza secesyjny i socrealistyczny) – stanowi bogaty materiał badawczy dla studentów szkoły letniej. Objechaliśmy dawną dzielnicę żydowską Kazimierz, pojechaliśmy także na jeden dzień do hitlerowskiego obozu śmierci Oświęcim-Brzezinka. Wizyta w wybudowanej w latach pięćdziesiątych XX wieku nieopodal Krakowa Nowej Hucie – modelowym socjalistycznym mieście robotniczym – pozwoliła studentom gruntownie spojrzeć na komunistyczną przeszłość Polski.

W życie Krakowa oraz w odrodzenie kultury żydowskiej w mieście wprowadziła uczestników absolwentka Szkoły Letniej Karen Underhill, która gościła ich w prowadzonej przez siebie anglojęzycznej księgarni akademickiej Massolit Books and Café, popularnym miejscu spotkań.

„Kiedy uczyłam się w Summer Institute w roku 1996 – wspomina Karen Underhill – specyficzna działalność, jaką w Europie Środkowej i Wschodniej prowadzi New School, natychmiast stała się dla mnie wzorem, jak samej włączyć się w życie regionu. Elżbieta Matynia, Ann Snitow, Jeffrey Goldfarb i ich koledzy stworzyli niepowtarzalne środowisko intelektualne, łączące pracę teoretyczną i naukową na najwyższym poziomie z etosem aktywnego zaangażowania w budowę instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Ale to nie wszystko. Wyjątkowość wytyczonego przez nich kierunku polega na tym, że program krakowski propaguje poczucie zbiorowości i ducha przyjaźni pośród uczestników, pozwalając im wierzyć, że mogą dokładać własne cegiełki do dzieła budowy społeczeństw, w których pragnęliby żyć. Jest to społeczność naukowców i działaczy, sięgająca znacznie dalej niż letnie sesje – funkcjonuje w kontaktach i we współpracy absolwentów na całym świecie. Ta społeczność mnie zelektryzowała i chciałam mieć w niej swój bardziej stały udział – stąd wziął się pomysł Massolit Books. Nasza regularna współpraca z programem letnim *Democracy & Diversity* w Krakowie, z jego kadrami i niesamowicie zdolnymi studentami rozmaitej proveniencji nieodmiennie daje nam tu mnóstwo zawodowej satysfakcji”.

Wraz z ekspansją sieci TCDS (Transregional Center for Democratic Studies) każdego lata odwiedzają nas wiedzeni tęsknotą absolwenci poprzednich edycji szkoły letniej – osoby, które teraz w swych krajach zajmują wpływowe stanowiska w szkolnictwie wyższym, w środkach przekazu, we władzach państwowych oraz w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego. Na przykład kurs Ann Snitow w dziedzinie *gender studies* cieszy się zasłużoną renomą jako miejsce kształcenia profesorów, pisarzy, decydentów oraz działaczy w zakresie różnych aspektów sytuacji kobiet w Europie po roku 1989, a w szczególności w Europie Środkowowschodniej i w byłym Związku Radzieckim. Jest to region, gdzie – jak mówi prof. Snitow – „Nasz program szczyci się długą tradycją wspierania walki o prawa człowieka, wolności i uczestnictwa w życiu politycznym. I nie bezzasadnie – realizuje on bowiem owo specjalne zadanie, oddając głos uprzednio odizolowanym studentom z regionu i dając im możliwość otwartej, wnikliwej dyskusji ze studentami New School, których doświadczenia i punkty odniesienia odbiegają znacząco od ich własnych. Przynosi to zasadnicze efekty mające siłę sprawczą w kwestii zmian. Są to wszystko młodzi

ludzie, którzy będą nadawać kształt nowym instytucjom powstającym aktualnie w szybko reorganizującej się Europie. Ogromna korzyść, jaka z tego płynie, polega na tym, że mogą się oni poznawać, spierać ze sobą, podnosić wzajemną świadomość siebie i utrzymywać ze sobą kontakt w ramach rozbudowanych sieci rcds, biorących udział w wydarzeniach stanowiących pewną kontynuację programu i budujących długofalowe zaangażowanie w sprawy naszej szkoły, jej celów i wartości”.

Do Przegorzał przybyła znana dziennikarka „Wysokich Obcasów” (cotygodniowego dodatku do „Gazety Wyborczej”) Lidia Ostałowska w celu przeprowadzenia wywiadu z dyrektorką szkoły Elżbietą Matynią. Jej obszerny artykuł, opublikowany 6 września i poświęcony w dużej części programowi letniemu, jest kolejnym potwierdzeniem świetnej renomy kursów (http://wyborcza.pl/1,81388,5659435,Kiczowaty_romans_polityczny.html).

Elżbieta Matynia: „Kurs *Democracy & Diversity*, który w latach dziewięćdziesiątych xx wieku umieścił New School na mapie nowych demokracji Europy Środkowej, jest obecnie przedmiotem aspiracji młodych naukowców z poszerzonej Unii Europejskiej, Europy Środkowej, państw kaukaskich, Azji Środkowej i Afryki Subsaharyjskiej. Przyciągamy najlepszych studentów, dajemy im próbkę absorbującego, wymagającego amerykańskiego życia uniwersyteckiego i udało nam się stworzyć dla nich intelektualną przystań. A to już sporo”.

Fragменты з wypowiedzi studentów на темат их враżeń з курсу:

Było to doświadczenie, które otwiera możliwości, oczy, umysł i serce... Szczerze dzielono się opowieściami o własnych doświadczeniach. Poruszyły mnie realia życia, w których egzystowali moi koledzy: światopogląd rozwijany za zasłoną sowieckiego komunizmu, aktywne zaangażowanie w walkę ze zinstytucjonalizowaną segregacją rasową i terrorem, bycie kobietą w społeczeństwach, gdzie panuje dyskryminacja płci, życiowe turbulencje spotęgowane przez wojnę, ludobójstwo i nienawiść, a także najciemniejsze strony ludzkości. Niemniej nadal zachowałem na tyle silne ideały, by uczęszczać do instytucji promującej demokrację i różnorodność.

Jeffrey Purchla

WYDZIAŁ SOCJOLOGII, NEW SCHOOL FOR SOCIAL RESEARCH

Wykładowcy byli niesamowici! Byłam pod wrażeniem ich profesjonalizmu, wyjątkowej wiedzy, umiejętności skupiania uwagi słuchaczy, sposobu prowadzenia wykładów, podejścia do studentów... Po raz pierwszy miałam styczność z amerykańskim sposobem nauczania, który wydaje się bardzo różnić od tego, co normalnie spotykamy na polskich uczelniach. Bardzo to było dla mnie atrakcyjne i sprawiło, że zaczęłam myśleć o zmianie sposobu prowadzenia moich własnych wykładów ze studentami.

Agnieszka Sznajder

WYDZIAŁ NAUK POLITYCZNYCH UNIwersYTETU
PEDAGOGICZNEGO W KRAKOWIE

Dla mnie osobiście kurs stał się punktem wyjścia do zgłębienia konstrukcji tożsamości, a także mechanizmu tworzenia się tożsamości i pojawiania się «innego», który ostatecznie prowadzi do unicestwienia owego «innego». Prof. prof. Richard i Carol Bernsteinowie zabrali nas w podróż. Uświadomiła mi ona istnienie niezwyklej, ukrytej siły, pozwalającej oprzeć się temu, co nieludzkie, i walczyć z nim nawet w obliczu wielkich przeciwności. Pamiętniki i świadectwa, z którymi zapoznałam się w trakcie kursu, to najbardziej poruszająca literatura, jaką czytałam. W trakcie kursu zapoznano nas z całą litanią zbrodni przeciw ludzkości; dało się wyczuć, że hart ducha w naszym zespole słabnie pod ciężarem zła, które czuliśmy, że dźwigamy. Pamiętam delikatne ostrzeżenie prof. Bernsteina, że ani ucieczka w rozpacz, ani ślepy optymizm nie rozwiążą problemu aktualnych czy przeszłych przypadków ludobójstwa. Nie ma wątpliwości, że odtąd moja praca będzie głęboko naznaczona zajęciami w Szkole Letniej.

Anberin Pasza

RECONSTRUCTION WOMEN'S FUND W SERBII, INDIE

Kosmopolityzm i jego krytycy wyróżniał się jako jeden z najbardziej ożywczych i przyjemnych kursów, w jakich kiedykolwiek brałem udział. Każde zajęcia były intelektualnym wyzwaniem, ponadto były niezwykle zajmujące. Choć odbywały się codziennie przez trzy tygodnie, nigdy nie zawiodły moich oczekiwań, a nawet je przekraczały. Między Andreasem a Elżbietą iskrzyło w sposób niebywały. Wiem, że program stał się integralną częścią mojego rozwoju intelektualnego, jednocześnie z łatwością i przekonaniem wprowadzając mnie w nowo odkrytą społeczność akademicką.

Michael Gorup

STUDENT BA/MA, EUGENE LANG COLLEGE, NEW SCHOOL FOR SOCIAL RESEARCH

prof. Elżbieta Matynia

DYREKTOR TRANSREGIONAL CENTER FOR DEMOCRATIC STUDIES

NEW SCHOOL FOR SOCIAL RESEARCH, NOWY JORK

DZIEDZICTWO KRESÓW MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM OBJAZDOWE, CZĘŚĆ 1.

9–22 WRZEŚNIA

Program badawczy poświęcony dziejom Rzeczypospolitej Obojga Narodów i zjawisku wielokulturowości Europy Środkowej, adresowany do badaczy kultury polskiej z Japonii, został zrealizowany przez Międzynarodowe Centrum Kultury we współpracy z European Union Institute in Japan, Tokyo Consortium – konsorcjum czterech tokijskich uczelni: Tokijskiego Uniwersytetu Studiów Międzynarodowych, Międzynarodowego Uniwersytetu Chrześcijańskiego, Uniwersytetu Hitotsubashi i Collegium Tsuda. Seminarium jest pierwszym w Europie programem zrealizowanym we współpracy z EU Institute in Japan, Tokyo, który zapowiada dalszą współpracę obu instytucji w zakresie realizacji drugiej i trzeciej części programu w latach 2010 (Litwa) i 2012 (Białoruś).

W dwutygodniowym seminarium, mającym formułę objazdu studyjnego, uczestniczyło 18 badaczy kultury polskiej z Japonii z bogatym dorobkiem w reprezentowanych przez siebie dziedzinach nauki (historia, historia sztuki i literatury, ekonomia, muzykologia), reprezentujących renomowane uczelnie japońskie (m.in. Uniwersytet Hokkaido w Sapporo, Uniwersytet w Kioto, Uniwersytet w Saitamie, Uniwersytet Waseda w Tokio). Program wzbudził duże zainteresowanie mediów, w tym japońskich, wskutek czego w pierwszej części seminarium uczestniczył tokijski dziennikarz Nobuyuki Suzuki, reprezentujący dziennik „Tokyo Shimbun”. Natomiast w kolejnych dniach w objeździe wzięła udział radca minister Kazuko Shiraishi, reprezentująca Ambasadora Japonii w Polsce.

Bezpośrednim konsultantem w kwestiach programowych i organizacyjnych po stronie japońskiej był Tokimasa Sekiguchi, profesor kultury polskiej w tokijskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych, tłumacz literatury polskiej i autor pierwszego komunikacyjnego podręcznika języka polskiego dla Japończyków. Należy też dodać, że większość uczestników świetnie знаła język polski, co znacznie ułatwiało bezpośrednie kontakty z zapraszonymi do udziału w seminarium gośćmi.

Pierwsza część programu *Dziedzictwo Kresów* obejmowała Polskę południowo-wschodnią i Ukrainę zachodnią. Seminarium zostało zainaugurowane wykładem prof. Jacka Purchli pt. *Kraków i Lwów – dwie galicyjskie metropolie*, wprowadzającym słuchaczy w planowany cykl prelekcji i seminariów badaczy japońskich, polskich i ukraińskich z zakresu historii, historii sztuki i literatury związanej z odwiedzanymi miejscami historycznymi. Na terenie Polski program obejmował studium architektury drewnianej Polski południowo-wschodniej, zarówno z *Listy światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO* (Lipnica Murowana, Sękowa), jak i ze szlaku architektury drewnianej (Kwiatoń, Owczary), zapoznanie uczestników z dziedzictwem

Na zamku w Kamieńcu Podolskim

Pod cerkwią w Krzywówni

W Okopach Świętej Trójcy

żydowskim tego regionu (Bobowa, Łańcut) oraz wizyty w zabytkowych zamkach i pałacach (Wiśnicz, Łańcut, Krasieczyn). Uczniowie odwiedzili też cmentarze wojenne z okresu pierwszej wojny światowej w Galicji Zachodniej, projektowane przez Dušana Jurkoviča i Hansa Mayra, oraz poznali ważniejsze obiekty zabytkowe istotnych z historycznego punktu widzenia ośrodków miejskich, takich jak Biecz czy Przemyśl.

Na terenie Ukrainy badacze japońscy odwiedzili m.in. Lwów, Stanisławów (Iwano-Frankiów) i Czerniowce, gdzie odbyły się wykłady i seminaria wykładowe ukraińskich, prezentujące historię i multietniczne dziedzictwo tych miast. Wizyty w Żółkwi, Olesku, Podhorcach, Złoczowie, Drohobyczu, Chocimiu, Jazłowie i Kamieńcu Podolskim miały na celu poznanie miejsc związanych z polskimi pisarzami, artystami i postaciami historycznymi oraz bohaterami literackimi. Natomiast objazd terenów Huculszczyzny pozwolił uczestnikom poznać piękno i bogactwo kultury tego ważnego dla naszej sztuki i literatury regionu.

Program *Dziedzictwo Kresów* spełnił swoją rolę, umożliwiając badaczom japońskim poznanie miejsc ważnych dla kultury polskiej oraz nawiązanie bezpośrednich kontaktów z uczonymi polskimi i ukraińskimi; seminarium przyczyni się też z pewnością do promocji polskiej kultury w Japonii.

Barbara Szyper

KIEROWNIK OŚRODKA KSZTAŁCENIA – AKADEMII DZIEDZICTWA

PROGRAM EDUKACYJNY TOWARZYSZĄCY WYSTAWOM

Od września 2008 roku w Międzynarodowym Centrum Kultury odbywały się lekcje galeryjne, które zainaugurowały program edukacyjny towarzyszący wystawom.

Podczas prezentowania ekspozycji *Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją*, zajęcia poświęcone były zróżnicowanej tematyce: problematyce dzieła sztuki i odbioru sztuki współczesnej oraz kwestiom związanym ze specyfiką Belgii jako państwa federalnego. Łącznie odbyło się 16 zajęć warsztatowych. Dodatkowo podczas *Dnia Belgijskiego* 21 września miały miejsce dwa warsztaty plastyczne pt. *Świat Smerfów*.

Podczas wystawy *Mroczna strona wyobraźni – sztuka Alfreda Kubina* na warsztatach poruszano zagadnienia związane z kulturą w Europie na przełomie XIX i XX wieku, problem dziedzictwa kulturalnego Austro-Węgier, zastanawiano się nad rolą ilustracji w książce, rozważano kwestię artystów nadwrażliwych, dotkniętych chorobą psychiczną, oraz ich akceptacji w różnych środowiskach (w realiach pierwszej połowy XX wieku i obecnie). Łącznie odbyło się 17 zajęć warsztatowych.

Dzień Otwarty 16 listopada przyniósł warsztaty plastyczne dla dzieci *Ilustrujemy książki!* – dwie edycje; podczas *Imienin Alfreda – Dnia austriackiego* 14 grudnia odbyły się warsztaty *Malujemy zamki Austrii* – dwie edycje.

Na potrzeby programu przygotowano dwa foldery: jeden poświęcony Belgii i jej sztuce, drugi Alfredowi Kubinowi i Europie Środkowej.

Od września do grudnia 2008 roku w warsztatach wzięło udział ponad 900 osób.

Karolina Grabarczyk-Chochółek

OŚRODEK STRATEGII I KOMUNIKACJI

Warsztaty Malujemy zamki Austrii

Warsztaty towarzyszące wystawie Współczesna sztuka belgijska. Między konstrukttywizmem a figuracją.

PROJEKTY SIECI

ahice ART HISTORIAN INFORMATION FROM CENTRAL EUROPE

www.ahice.net
PORTAL O SZTUCE W EUROPIE ŚRODKOWEJ

Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków
Informacja:
Gosia Murawska, Białe
Urszula Ochman, Bielsko Podlaskie, Białystok
Karolina Kozłowska, Uniwersytet Warszawski
Bratysława

Międzynarodowe Centrum Kultury
Kraków
Informacja:
Gosia Murawska, Białe
Urszula Ochman, Bielsko Podlaskie, Białystok
Karolina Kozłowska, Uniwersytet Warszawski
Bratysława

AHICE – ART HISTORIAN INFORMATION FROM CENTRAL EUROPE ZMIANA WIZERUNKU

www.ahice.net

Serwis internetowy AHICE powstał w 2004 roku. Piąty rok jego działalności upłynął pod znakiem zmiany wizerunku portalu www.ahice.net oraz towarzyszących całej inicjatywie materiałów promocyjnych.

Międzynarodowe Centrum Kultury, jako inicjator i koordynator projektu, podjęło się przygotowania nie tylko nowej szaty graficznej portalu internetowego, ale także nowego logotypu, plakatu i ulotki promocyjnej w języku polskim i angielskim. Zmiany strony internetowej dotyczyły zarówno formy, jak i struktury informatycznej, co zaowocowało powstaniem nowej platformy informacyjnej z bogatszą niż dotychczas ofertą. Poza wiadomościami o wystawach, konferencjach i publikacjach (do czego zdążyli się już przyzwyczaić stali użytkownicy AHICE) wprowadziliśmy kategorię, w ramach której każdy może zamieszczać informacje o projektach niejednokrotnie wykraczających poza obszar dyscypliny historii sztuki w kierunku szerzej rozumianego dziedzictwa kulturowego.

Wielkim wyzwaniem okazał się projekt plakatu i ulotki, trudno bowiem uchwycić w jednym obrazie przekaz, który unaoczniałby misję ciągle zmieniającego się w treści serwisu internetowego. Wybrany po długich dyskusjach pomysł skonsultowaliśmy z narodowymi koordynatorami serwisu w Republice Czeskiej, na Słowacji i na Węgrzech. Gotowy projekt został przesłany partnerom w formie elektronicznej, co umożliwi im przygotowanie plakatów w językach narodowych. W Polsce plakat promocyjny będzie istotną częścią kampanii reklamowej AHICE w 2009 roku.

W październiku 2008 roku odbyło się doroczne robocze spotkanie narodowych koordynatorów. Tym razem gościliśmy w Strážkach na Słowacji, w gotycko-renesansowym kasztelu niegdyś rodziny Mednyánszkych, dziś jednym z oddziałów Słowackiej Galerii Narodowej.

AHICE nadal pozostaje narzędziem pracy dla osób zajmującym się zawodowo dziedzictwem kulturowym, a także sztuką dawną i współczesną. Kolejną ważną grupę docelową spośród osób odwiedzających stronę w dalszym ciągu stanowią dla nas miłośnicy sztuki nie tylko z Europy Środkowej – cieszy nas rosnące zainteresowanie portalem www.ahice.net użytkowników spoza naszego kontynentu, a w szczególności z USA. Świadczy to o tym, iż AHICE z racji swojego zasięgu, jako jedyny serwis internetowy tego rodzaju, obejmujący jednocześnie kilka państw, ma szanse na skuteczne promowanie dziedzictwa kulturowego tak poszczególnych krajów, jak i całego regionu środkowoeuropejskiego.

Zoltán Gyalóka

KOORDYNATOR PROJEKTU Z RAMIENIA MCK

EUROŚRÓDZIEMNOMORSKA FUNDACJA DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

www.mck.krakow.pl/alf

Eurośródziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh to organizacja powołana do życia w 2005 roku podczas konferencji ministrów spraw zagranicznych Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego celem promocji dialogu w regionie Europy i Morza Śródziemnego. Fundacja powstała z inicjatywy Komisji Europejskiej i Komitetu EUROMED w ramach tzw. Procesu Barcelońskiego, który dąży do zbliżenia gospodarczego, politycznego i kulturowego państw Unii Europejskiej i basenu Morza Śródziemnego, polityczno-ekonomicznej stabilizacji regionu, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w tej części świata, promowania dialogu międzykulturowego i współpracy kulturalnej. Fundacja im. Anny Lindh odgrywa ważną rolę w kształtowaniu obszaru eurośródziemnomorskiego jako przestrzeni współpracy, dialogu i pokoju. Do podstawowych zadań tej instytucji należą m.in.: promocja wiedzy, wzajemnego zrozumienia oraz szacunku między przedstawicielami różnych religii, kultur i narodów, walka z rasizmem, ksenofobią oraz wszelkimi przejawami dyskryminacji, a także identyfikacja, rozwój i promocja współpracy kulturalnej.

Fundacja aktywnie działa w 43 krajach Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego: 27 państwach członkowskich UE, 10 krajach basenu Morza Śródziemnego (Algieria, Egipt, Izrael, Jordan, Liban, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja, Turcja) oraz od 2008 roku w Albanii, Chorwacji, Bośni i Hercegowinie, Monako, Czarnogórze i Mauretanii. Funkcjonowanie instytucji oparte jest na współpracy trzech podstawowych filarów tworzących jej strukturę: członkach sieci narodowych, krajowych koordynatorach oraz sekretariacie. W 2008 roku zmieniony został sposób zarządzania – wprowadzono funkcję prezydenta, którego rolą jest reprezentacja organizacji w kontaktach zewnętrznych oraz przewodniczenie Radzie Doradczej Fundacji, a stanowisko to powierzono André Azoulayowi. Na czele sekretariatu stoi dyrektor wykonawczy, którym od lipca 2008 roku jest Andreu Claret.

Rok 2008 dla polskiej sieci to pierwszy okres dużej mobilizacji i wspólnej realizacji kampanii *1001 działań na rzecz dialogu w Polsce* (zob. s. 121). Inicjatywa ta zaktywizowała dotychczasowych członków sieci, ale także zainteresowała działalnością Fundacji nowe podmioty. W grudniu 2008 roku polska sieć liczyła 42 członków, wśród których znalazły się organizacje pozarządowe, instytucje kulturalne, uczelnie wyższe. Dzięki przeprowadzonym przez koordynatorów spotkaniom i ankietom udało się wstępnie określić podstawowe kręgi zainteresowań polskich instytucji stowarzyszonych. Szczególną uwagę skupiają: edukacja kulturalna oraz współpraca polsko-izraelska. Intensyfikacja działań koordynatorów możliwa była dzięki wsparciu ze strony Fundacji w postaci grantu w ramach Network Development Support Scheme.

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ
FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

1001 DZIAŁAŃ NA RZECZ DIALOGU KAMPANIA ZORGANIZOWANA W RAMACH EUROPEJSKIEGO ROKU DIALOGU MIĘDZYKULTUROWEGO

Decyzją ministrów kultury Unii Europejskiej rok 2008 został ustanowiony Europejskim Rokiem Dialogu Międzykulturowego. Dla Fundacji im. Anny Lindh, której podstawowym celem jest promocja dialogu międzykulturowego, stało się to niepowtarzalną okazją do zrealizowania dużego i znaczącego przedsięwzięcia, jakim była kampania *1001 działań na rzecz dialogu*. Korzystając ze specyficznej struktury Fundacji (sieć sieci), inicjatywa ta zmobilizowała ludzi i instytucje pod jednym wspólnym hasłem promocji dialogu. Aby zwiększyć oddziaływanie kampanii, postanowiono skumulować większość działań w 37 państwach należących do Fundacji w maju 2008 roku. Naczelną ideą całego przedsięwzięcia było głębokie przekonanie, iż jedynie działając wspólnie na rzecz jednego celu – dialogu między kulturami, ludźmi, krajami – pojawia się szansa na rzeczywiste zmiany.

W polskiej edycji kampanii wzięło udział 20 instytucji należących do krajowej sieci Fundacji im. Anny Lindh oraz jej partnerzy. W 39 miastach realizowanych było 29 projektów, spośród których 14 otrzymało wsparcie finansowe ze strony Fundacji w postaci mikrograntów.

Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, koordynator polskiej sieci Fundacji, podjęło się w ramach kampanii częściowej promocji wydarzeń realizowanych przez członków sieci, a także stworzenia własnych projektów promujących dialog i wzajemne zrozumienie, których celem miała być walka ze stereotypami, przesądami, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz edukacja kulturalna.

Szczególny nacisk położono na zaangażowanie w dyskusję ludzi młodych oraz poszerzenie ich wrażliwości i świadomości społecznej na temat bieżących konfliktów kulturowych zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami. Wydarzenia realizowane w ramach kampanii miały nie tylko zwiększyć kulturowe kompetencje uczestników, ale także znaleźć swoje urzeczywistnienie w praktyce poprzez uczestnictwo w programie warsztatów i spotkań w trakcie projektu. Celem kampanii było ponadto ukazanie roli kultury w budowaniu mostów pomiędzy zróżnicowanymi grupami społecznymi, religijnymi i etnicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do młodzieży. Polska w swej historii niejednokrotnie szczyciła się realizacją idei wielokulturowości. Projekt przypominał te tradycje; pokazywał wpływy innych kultur na polską codzienność oraz sposób, w jaki manifestuje się ich obecność we współczesnej kulturze.

Pierwszym wydarzeniem kampanii, odbywającym się 7 maja, była międzynarodowa debata nt. roli kultury i sztuki w budowaniu pokoju na Bliskim

Wschodzie zatytułowana *Sztuka na rzecz dialogu*. Stworzyła ona wyjątkową okazję, by jej uczestnicy, eksperci i praktycy realizujący projekty związane z kulturą i sztuką w regionie, opowiedzieli o wyzwaniach, jakie stoją przed nimi na drodze ich działalności, jak również przedstawili problemy, z którymi mieszkańcy Bliskiego Wschodu stykają się na co dzień.

18, 19, 20 i 26 maja publiczność miała niepowtarzalną okazję, aby zapoznać się z nieznaną bliżej w Polsce kinematografią śródziemnomorską w ramach przeglądu *Filmy na rzecz dialogu*. Wieczór palestyński prezentował obraz *Oczekiwanie* w reżyserii Rashida Masharawiego i obrazował życie w obozach dla uchodźców w Syrii i w Libanie. Drugi wieczór – z filmem *Pan Ibrahim i kwiaty Koranu* w reżyserii François Dupeyeron – poświęcony był imigrantom muzułmańskim w Europie, którzy poszukują swojej tożsamości. Trzeci z filmów, *Czerwony jedwab* w reżyserii Raji Amari, pokazał nietypową sytuację kobiety prowadzącej podwójne życie – wdowy i tancerki brzucha. Podczas ostatniego wieczoru zaprezentowano *Bańkę mydlaną* w reżyserii Eytana Foksa, skupiającą się na historii miłości rodzącej się między Palestyńczykiem i Żydem na tle toczącego się konfliktu zbrojnego.

Artysta na rzecz dialogu to z kolei spotkanie z Janem Keteleerem (JanKé), belgijskim fotografikiem, i Karoliną Bregułą, polską fotograficzką. 19 maja dyskutowali oni o roli, jaką sztuka może odegrać w budowaniu otwartego, tolerancyjnego i różnorodnego społeczeństwa oraz o prezentacji sztuki społecznie zaangażowanej w przestrzeni publicznej i reakcji opinii publicznej i osób indywidualnych na tak tworzone kampanie.

21 maja ruszyła dziewięciodniowa wystawa *Kairos. Młodzi polscy artyści*, prezentująca prace młodych artystów, którzy przystąpili do ogólnopolskiego konkursu na interpretację tematu „Kairos*: nasza twórcza różnorodność” (*‘odpowiedni czas’, ‘możliwość’, ‘czas, w którym możemy dokonać zmiany’) i wygrali w czterech kategoriach artystycznych. Nagrodą w konkursie był udział w 13. Biennale Młodych Artystów z Europy i Krajów Śródziemnomorskich, które miało miejsce się w Bari w dniach 22–31 maja 2008 roku (zob. s. 125).

Ponadto równolegle toczyły się dwa cykle warsztatów: *Teatr na rzecz dialogu*. *Zrozum mnie* oraz *Religie na rzecz dialogu*. *Poznaj mnie*. Podczas dwóch weekendów majowych, 10–11 maja, 17–18 maja, młodzież pracowała pod opieką dwóch reżyserów w trakcie warsztatów teatralnych, najpierw omawiając zagadnienia związane z szeroko rozumianą tolerancją, a następnie przenosząc omawiane sytuacje na język sceniczny. Improwizacje i scenki teatralne miały za założenia naśladować sytuacje życiowe; ich uczestnikami była zarówno młodzież gimnazjalna i licealna z Krakowa, jak też zaproszeni goście: wyznawcy prawosławia i islamu, którzy przyjechali z północno-wschodniej Polski. Natomiast warsztaty poświęcone różnorodności religijnej i kulturowej we współczesnej Polsce miały na celu przybliżenie zagadnień związanych z mniejszościami religijnymi w naszym kraju, a zwłaszcza w najbliższej okolicy. Towarzyszyły im wizyty licealistów w miejscach kultu wokół Rynku Głównego oraz na Kazimierzu, co zachęciło młodzież do zwiedzania świątyń, będących przecież nie tylko czynnymi miejscami kultu, ale stanowiących ważną część kultury miasta. Zajęcia dotyczyły kolejno: prawosławia, grekokatolicyzmu, protestantyzmu, judaizmu i islamu.

Odbywająca się pod hasłem *Polska na rzecz dialogu* debata o wielokulturowości wczoraj, dziś i jutro, na której 30 maja nie zabrakło przedstawicieli mniejszości etnicznych i narodowościowych, ani też obcokrajowców zamieszkujących

teren Rzeczypospolitej Polskiej, miała na celu – w oparciu o doświadczenia indywidualne i zbiorowe – udzielić odpowiedzi na pytanie o faktyczne doświadczenie wielokulturowości w dzisiejszej Polsce oraz o potencjalną gotowość i otwartość społeczeństwa na kształtowanie się i urzeczywistnienie nowoczesnego, różnorodnego wielokulturowo społeczeństwa, zwłaszcza w kontekście postępujących procesów globalizacyjnych i integracyjnych.

Finałowym efektem kampanii jest książka pt. *Kultura w dialogu*, stanowiąca całościowe podsumowanie przedsięwzięcia i będąca odpowiedzią na potrzebę zmiany postrzegania kwestii dialogu i tolerancji. Publikacja zajmuje wyjątkową pozycję pośród wszystkich realizowanych w ramach Europejskiego Roku Dialogu działań, nie tylko dzięki pogłębionej analizie procesów zachodzących we współczesnym świecie, ale także z powodu unikalnego jak na polski rynek zakresu tematycznego – jest to pierwsza praca podejmująca tematykę dialogu w kontekście regionu eurośroziemnomorskiego (zob. s. 132).

Więcej informacji:

www.alfpolska.org/viewItem,kampania_1001_dzialan_na_rzecz_dialogu.html

Joanna Sanetra-Szeliga, Robert Kusek

KOORDYNATORZY POLSKIEJ SIECI EUROŚRÓDZIEMNOMORSKIEJ

FUNDACJI DIALOGU KULTUR IM. ANNY LINDH

MIĘDZYNARODOWE CENTRUM KULTURY NA BIENNALE MŁODYCH W BARI

Biennale Młodych Artystów z Europy i Krajów Śródziemnomorskich to jedno z największych cyklicznych wydarzeń kulturalnych w zakresie dialogu. Jest miejscem prezentacji prac artystów z Europy oraz południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, forum artystycznych spotkań i wymiany doświadczeń. Podczas trzynastej edycji tej imprezy, odbywającej się we włoskim Bari, Polskę reprezentowało 14 artystów wyłonionych w ogólnopolskim konkursie zorganizowanym przez Międzynarodowe Centrum Kultury.

Pod koniec maja 2008 roku portowe miasto przeobraziło się w stolicę śródziemnomorskiej kultury. Na dziewięć dni zawładnęli nią artyści – 700 młodych twórców z 46 krajów zaprezentowało się publiczności w siedmiu kategoriach artystycznych: sztuki wizualne, sztuki stosowane, obrazy w ruchu, przedstawienia, literatura, muzyka, gastronomia. W sumie pokazano 1200 prac plastycznych, 40 filmów, 13 kolekcji mody, odbyło się 60 przedstawień teatralnych, tanecznych i muzycznych oraz 25 deklamacji poezji i literatury.

Trzynasta edycja Biennale była wyjątkowa pod względem rozmachu i liczby uczestników – do udziału w imprezie organizowanej od 1985 roku po raz pierwszy zaproszono Polskę oraz 18 nowych państw. Impreza odbyła się na terenie leżących nad brzegiem morza targów – Fiera del Levante. Obrazy, rzeźby, fotografie, projekty, prace wideo i instalacje oglądać można było w dwóch ogromnych halach, natomiast wieczorami równolegle odbywały się przeglądy filmów, koncerty, spektakle, odczyty, pokazy mody i sztuki kulinarnej. Wszystkie prace stanowiły interpretację motywu przewodniego Biennale: „Kairos*: nasza twórcza różnorodność” (*‘odpowiedni czas’, ‘możliwość’, ‘czas, w którym można dokonać zmiany’).

Prace polskich artystów spotkały się z uznaniem publiczności. Grupa *PLAJ* odegrała performance *Zapis tańca*, w którym artystki zmierzyły się z pojęciem ulotności – w takt muzyki trzy malarki starały się uchwycić ruch, odmalowując na oczach publiczności tancerkę na przezroczystej folii. Paweł Dziemian zaprezentował fragment swojej pracy *XII prac Herkulesa*, w której zmierzył się ze współczesnymi mitami i przystąpił do ich dekonstrukcji. Bogusław Paruch przedstawił atrakcyjny wizualnie projekt ciężarówki przyszłości – *MUSKULOS*, który dotyka zagadnienia funkcjonalności w oparciu o estetykę i humanitaryzm. Aneta Ptak rozbudziła zmysły projekcją filmu *Pomidory*, odnoszącego się do pojęć zmysłowości i okrucieństwa. GRUPA *boso* perfekcyjnie odegrała spektakl *Kobieta z wydm*, którego bohaterowie zmagają się z żywiołami.

Zgłoszenia do konkursu przyjmowane były w miesiącach styczeń–kwiecień 2007 roku. Napłynęło ponad 300 prac. O wyjazd do Bari walczyło łącznie 211 artystów z całej Polski. Dziesięcioosobowe jury pod przewodnictwem Izabelli Cywińskiej wyłoniło czternastu zwycięzców w czterech kategoriach artystycznych.

Bogusław Paruch, projekt ciężarówki przyszłości – MUSCULOS

Fragment polskiej ekspozycji w Bari

Udział polskich twórców w Biennale Młodych Artystów z Europy i Krajów Śródziemnomorskich został sfinansowany ze środków pochodzących z Funduszu Promocji Kultury Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Katarzyna Jagodzińska

KOORDYNATOR BIENNALE Z RAMIENIA MCK

PUBLIKACJE
BIBLIOTEKA
CZYTELNIA

PUBLIKACJE 2008

Jacek Purchla

Kraków w Europie Środka
Cracow in the European Core
Krakau. Mitten in Europa

348 stron, 396 fotografii,
 format: 32 × 28 cm,
 oprawa twarda,
 wersja polska:
 ISBN 978-83-89747-75-4
 wersja angielska:
 ISBN 978-83-89747-95-2
 wersja niemiecka:
 ISBN 978-83-7576-000-2

Kraków w Europie Środka to nowa interpretacja dziedzictwa kulturowego dawnej stolicy na przestrzeni tysiąca lat, będącego polskim rozdziałem europejskiego dziedzictwa. Publikacja pokazuje miasto, w którym spotkały się trzy koncepcje Europy Środkowej: hanzeatycka, jagiellońska i habsburska. Istotnym walorem książki jest bogaty i różnorodny materiał ilustracyjny, obejmujący dzieje Krakowa od czasów najdawniejszych po współczesność.

Album, przygotowany wspólnie z Wydawnictwem Bosz, stanowi zmodyfikowane i rozszerzone wydanie publikacji, która ukazała się w 2000 roku nakładem Międzynarodowego Centrum Kultury.

Praca zbiorowa

Świat przed katastrofą.
Żydzi krakowscy w dwudziestoleciu
międzywojennym

152 strony, 155 fotografii,
 format: 27,5 × 24 cm,
 wersja hebrajska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-59-8

Książka zabiera czytelnika w podróż w przeszłość i przybliża losy ludzi, którzy bezpowrotnie zniknęli z miejskiego pejzażu. Ponad 200 zdjęć, którym towarzyszą szczegółowe opisy, opowiada historię przedwojennego Krakowa i udowadnia, że Żydzi to nie jedynie mieszkańcy Kazimierza, przybysze bojący się asymilacji, ale pełnoprawni obywatele odbudowujący Polskę po pierwszej wojnie światowej.

**Współczesna sztuka belgijska.
Między konstrukttywizmem a figuracją**

128 stron, 97 fotografii,
format: 27,5×24 cm,
wersja polsko-angielska,
oprawa miękka ze skrzydełkami,
ISBN 978-83-89273-53-6

Wyrafinowane malarstwo Guy Vandenbrandena, zachwycające pięknem tworzywa i czystością formy rzeźby Luca Ledene'a i intrygujące fotografie JanKégo (Jana Keteleera) są nie tylko ucztą dla oka, ale skłaniają też do odczytania ich głębszych znaczeń. Wierne geometrii, kolorystyczne poszukiwanie Absolutu, próba oddania emocji w kamieniu czy obiektyw wyczulony na drażliwe kwestie społeczne – oto ścieżki, którymi prowadzą nas artyści. Dziełom prezentowanym w katalogu towarzyszą teksty wybitnego znawcy sztuki współczesnej Marcela van Jole.

**Mroczna strona wyobraźni –
sztuka Alfreda Kubina**

148 stron, 81 fotografii,
format: 27,5×24 cm,
wersja polsko-angielska,
oprawa twarda,
ISBN 978-83-89273-58-1

Alfred Kubin (1877–1957), nazywany „austriackim Goyą”, zasłynął jako mistrz rysunku, genialny ilustrator książek i pisarz. Stworzył język plastyczny o niebywalej sile sugestii, pełen upiórów, demonów i widziadeł. Baczny obserwator codzienności, mistrz groteski, nie stronił od czarnego humoru. Album prezentuje ponad 70 prac artysty – rysunki tuszem, kredą, malowane temperą i akwarele, które pochodzą z największej na świecie kolekcji dzieł Kubina w Landesmuseum w Linzu (Górna Austria), oraz teksty Petera Assmanna i Jana Gondowicza.

Żanna Komar

Trzecie miasto Galicji.

**Stanisławów i jego architektura
w okresie autonomii galicyjskiej**

448 stron, 240 fotografii,
format: 24×16,5 cm,
wersja polska,
oprawa miękka ze skrzydełkami,
ISBN 978-83-89273-52-9

Stanisławów pozostaje w cieniu Krakowa czy Lwowa, a przecież był jednym z ważniejszych ośrodków kultury galicyjskiej. Autorka analizuje najważniejsze trendy, kierunki i problemy architektoniczne charakterystyczne dla miast europejskich drugiej połowy XIX i początku XX wieku, a uwidocznione w budownictwie, krajobrazie i tkance urbanistycznej Stanisławowa. Książka bogato ilustrowana – zarówno archiwalnymi fotografiami i rycinami, jak i zdjęciami współczesnymi.

*Praca zbiorowa, Monika Murzyn-Kupisz,
Jacek Purchla (red.)*

Przywracanie pamięci.

**Rewitalizacja zabytkowych
dzielnic żydowskich w miastach
Europy Środkowej**

416 stron, 124 fotografie,
format: 24×16,5 cm,
wersja polska,
oprawa miękka ze skrzydełkami,
ISBN 978-83-89273-51-2

Przywracanie pamięci – temat konferencji zorganizowanej przez MCK w 2007 roku – to jeden z najważniejszych problemów Europy Środkowej po upadku komunizmu. Szczególny aspekt tego zagadnienia stanowi dziedzictwo Żydów, którzy przez wieki tak wyraźnie wpisali się w tożsamość naszej części kontynentu, a po których została jedynie głucha pustka. Ponowne odkrywanie dziedzictwa kultury żydowskiej stało się charakterystycznym rysem transformacji największych metropolii tej części Europy: Berlina, Budapesztu, Pragi, Wilna, Warszawy. Autorzy starali się także spojrzeć szerzej na zagadnienia dziedzictwa żydowskiego, a zwłaszcza – jak trafnie zauważyła Ruth E. Gruber – na jego „nową autentyczność” i fenomen „realnej przestrzeni wyimaginowanej”. Rodzi się bowiem pytanie, czy – paradoksalnie – gwałtowne przejście od fazy destrukcji do żywiołowej komercjalizacji nie unicestwi, ocalałego wbrew Zagładzie, świadectwa żydowskiej obecności w naszej kulturze?

Praca zbiorowa, Jacek Purchla (red.)
Florencja i Kraków wobec dziedzictwa

394 strony, 130 fotografii,
format: 24×16,5 cm,
wersja polska,
oprawa miękka,
ISBN 978-83-89273-54-3

Wysoką rozpoznawalność w świecie Florencja i Kraków zawdzięczają dziś niewątpliwie bogactwu i klasie swego dziedzictwa. Rodzi to potrzebę mądrego zarządzania potencjałem historii, jak również jego nowej interpretacji i wykorzystania dla rozwoju. Tym zasadniczym kwestiom poświęcona była konferencja *Florencja i Kraków wobec dziedzictwa*, zorganizowana w Krakowie w dniach 15 i 16 października 2007 roku – jej owocem jest niniejsza książka.

Praca zbiorowa, Jacek Purchla (red.)
Barcelona i Kraków.
Zmieniające się wizje – wizje zmian

224 strony,
format: 24×16,5 cm,
wersja polska,
oprawa miękka,
ISBN 978-83-89273-61-1

Książka jest owocem konferencji zorganizowanej w Krakowie przez Międzynarodowe Centrum Kultury we współpracy z Centre de Cultura Contemporària de Barcelona w 2007 roku. Polscy i katalońscy autorzy tekstów podjęli wątek losów Barcelony i Krakowa, poczynając od historii powstania obu miast aż do czasów współczesnych. W publikacji znalazły się teksty będące refleksją nad dziedzictwem Barcelony i Krakowa i jego relacjami ze współczesnością. Poruszono temat wpływu czynników politycznych, ideologicznych, społecznych i ekonomicznych na formowanie się wyjątkowego oblicza tak katalońskiej, jak i małopolskiej stolicy, a także roli tych miast jako centrów kultury i pośredników w wymianie wartości kulturalnych; rozmawiano też o szansach i wyzwaniach płynących dla obu ośrodków z integracji europejskiej, globalizacji czy rozwoju ruchu turystycznego.

*Praca zbiorowa, Jacek Purchla,
Magda Vášáryová (red.)*

**Modele mecenatu państwa
wobec integracji europejskiej.
Doświadczenie Polski i Słowacji**

124 strony,
format: 24×16,5 cm,
wersja polska,
oprawa miękka ze skrzydełkami,
ISBN 978-83-89273-57-4

Wypowiedzi dyrektorów i menedżerów instytucji kultury obu krajów, uczestników seminarium zorganizowanego przez MCK w 2006 roku. Główne wątki publikacji: • modele finansowania kultury i zarządzania nią; • kultura wobec transformacji (mecenat państwa a inne formy mecenatu); • współpraca regionalna i transgraniczna – kultura jako czynnik rozwoju; • trudności w pozyskiwaniu środków na konkretne wspólne przedsięwzięcia słowacko-polskie.

*Praca zbiorowa, Joanna Sanetra-Szeliga,
Robert Kusek (oprac.)*

**Kultura w dialogu. Kampania 1001
działań na rzecz dialogu w Polsce**

184 strony, 23 fotografie,
format: 20×22 cm,
wersja polsko-angielska,
oprawa miękka ze skrzydełkami,
ISBN 978-83-89273-60-4

Kultura w dialogu stanowi podsumowanie kampanii 1001 działań na rzecz dialogu, a zarazem swoisty apel o zmianę postrzegania kwestii tolerancji i dialogu w Polsce. Troska o Innego, próba waloryzacji jego odmienności w dyskursie publicznym, uznanie wielokulturowości za jeden z najbardziej aktualnych i palących problemów współczesności – to niektóre z wątków poruszanych w tej książce.

Z zamieszczonych w niej esejów, wywiadów, artykułów i raportów wyłania się obraz świata początku XXI wieku, w którym tolerancja pozostaje postulatem niezrealizowanym, jest jednakowoż wyzwaniem, z jakim nie tylko warto, ale i trzeba się zmierzyć.

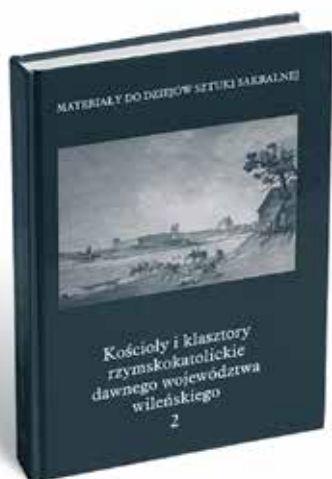
Wśród autorów znaleźli się: Czesław Robotycki, Krzysztof Czyżewski, Magdalena Ujma, Avishai Ehrlich, Paolo dall'Oglio, Samar Maakaron.

Praca zbiorowa, Jan K. Ostrowski (red.)
**Kościoły i klasztory rzymskokatolickie
 dawnego województwa ruskiego
 część I, tom 16**

732 strony, 660 fotografii,
 format: 25×17,5 cm,
 wersja polska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-56-7

Publikacja zawiera monografie 47 kościołów, klasztorów i kaplic rzymskokatolickich w 43 miejscowościach dekanatu tarnopolskiego: Bajkowiec, Baworów, Berezowica Wielka, Biała, Białoskórka, Borki Wielkie, Bucniów, Chmieliska, Chodaczów Wielki, Czernielów Mazowiecki, Czerniszówka, Dołżanka, Draganówka, Grzymałów, Hałuszczyńce, Hłuboczek Wielki, Iławcze, Kaczanówka, Kłodziejówka, Krasne, Kujdańce, Łuka Mała, Magdalówka, Nowosiółka Skałacka, Ostapie, Ostrów, Petryków, Płotycz, Poczapińce, Połupanówka, Rasztowce, Romanówka, Skałat, Skomorochy, Sorocko, Stary Skałat, Tarnopol, Tarnoruda, Touste, Turówka, Zabojki, Zagrobela, Żerebki. Dodatkowo do książki dołączono mapę Tarnopola z zaznaczonymi obiektami opisanymi w tomie (format mapy: 43×43 cm).

*Praca zbiorowa,
 Maria Kałamajska-Saeed (red.)*
**Kościoły i klasztory rzymskokatolickie
 dawnego województwa wileńskiego
 część III, tom 2**

464 strony, 433 fotografie,
 format: 25×17,5 cm,
 wersja polska,
 oprawa twarda,
 ISBN 978-83-89273-55-0

Publikacja zawiera monografie 12 kościołów, klasztorów i kaplic rzymskokatolickich w 9 miejscowościach: Białohruda, Bielica, Ćwiermy, Jelna, Krupowo, Lida, Minojty, Mochowicze, Waszkiewiczce.

BIBLIOTEKA I CZYTEL尼亚

MIĘDZYNARODOWEGO

CENTRUM KULTURY

Specjalistyczna biblioteka gromadzi wydawnictwa dotyczące – zgodnie z profilem działalności naukowej i edukacyjnej mck – zagadnień szeroko pojętego dziedzictwa i kultury. Znajdują się wśród nich czasopisma artystyczne, katalogi wystaw, publikacje (w tym monografie) z zakresu urbanistyki i architektury, zarządzania dziedzictwem, sztuki, etnografii i tradycji regionów Europy, ochrony mniejszości itp., jak również publikacje obcojęzyczne o Polsce i Europie. Znaczną część księgozbioru stanowią czasopisma oraz kolekcja galicjanów. Wiele zgromadzonych książek, fachowych czasopism czy niepublikowanych opracowań to pozycje unikatowe, będące niejednokrotnie jedynymi egzemplarzami w Polsce. W roku 2008 biblioteka wzbogaciła się o 1767 dzieł pozyskanych w drodze zakupów, darowizn i wymiany, wskutek czego całkowita liczba woluminów w księgozbiorze wzrosła do 19 020. W bibliotece mck znajdują się m.in. księgozbiory Pracowni Konserwacji Zabytków (5040 jedn. inw.), dr. Mariana Korneckiego (1682 jedn. inw.), częściowy księgozbiór prof. Jacka Woźniakowskiego (377 jedn. inw.), znaczna część księgozbioru prof. Lecha Kalinowskiego (632 jedn. inw.) oraz judaika ze zbiorów dr Izabelli Rejduch-Samkowej (94 jedn. inw.). Ze środków Roland Berger Strategy Consultants zakupiono nowoczesny sprzęt multimedialny oraz dostęp do czterech zagranicznych baz danych – Ebrary, Humanities E-Book, JSTOR oraz Central and East European Online Library – z których korzystać można od listopada 2007 roku.

Ebrary to jedna z największych internetowych platform informacyjnych, zbiór ponad 120 000 książek, map, czasopism, raportów, partytur i innych pozycji od ponad 260 wydawców, tworzony od roku 1999 w Palo Alto w Kalifornii (USA). W bibliotece mck dostępne są dwie z dziewięciu kolekcji tematycznych, tj. *History and Humanities* oraz *Social and Behavioral Sciences*, które zawierają łącznie ponad 14 000 publikacji.

Humanities E-Book to zdigitalizowana kolekcja około 2200 pełnotekstowych publikacji z dziedziny nauk humanistycznych, szczególnie historii, nauk społecznych (w tym historii nauki i techniki) oraz filozofii i nauk politycznych. Baza tworzona jest przez American Council of Learned Societies (ACLS) we współpracy z 12 towarzystwami naukowymi, ponad 90 wydawnictwami oraz bibliotekarzami z University of Michigan Scholarly Publishing Office. Zawiera książki zarówno drukowane tradycyjnie, jak i publikowane w wersji elektronicznej. Baza uruchomiona została we wrześniu 2002 roku i rocznie powiększa się o blisko 500 nowych tytułów.

JSTOR (JOURNAL STORAGE) – The Scholarly Journal Archives oferuje niemal 4 miliony pełnotekstowych artykułów z ponad 1000 czasopism naukowych reprezentujących około 50 dziedzin, m.in. historię, sztukę, historię sztuki, archeologię, judaistykę, nauki polityczne i społeczne oraz ekonomię. Osoby, które prowadzą tę bazę, utworzoną w 1997 roku, stale rozszerzają jej zasoby, współpracując z wieloma bibliotekami na całym świecie (np. Queen's University Belfast, The Harvard-Yenching Library). Korzystanie z bazy umożliwia także wydruk

wybranego artykułu wraz z materiałem ilustracyjnym. Biblioteka mck jest jedyną w Krakowie oferującą dostęp do artykułów z dziedziny humanistyki zgromadzonych w bazie JSTOR, która cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem czytelników.

Central and East European Online Library oferuje dostęp do pełnotekstowych artykułów z ok. 390 czasopism z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, odnoszących się do zagadnień Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej.

W bibliotece mck korzystać można również z następujących baz na płytach CD-ROM: Allgemeines Künstlerlexikon, Belser Lexikon der Kunst- und Stilgeschichte i Encyclopaedia Britannica 2007.

Zbiory biblioteki mck są katalogowane w systemie VTLS/Virtua, we współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym (NUKAT). Z księgozbioru można korzystać w czytelni, która dysponuje 10 stanowiskami pracy oraz stanowiskami komputerowymi. Sprawne wyszukiwanie publikacji umożliwia katalog elektroniczny (<http://katalog.mck.kzb.krakow.pl>), znajdujący się we wspólnej bazie krakowskich bibliotek naukowych (KRAK7: AMUZ., AR, ASP, AWF, PAU/PAN, PWST i MCK).

Anna Strzebońska

BIBLIOTEKA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ANEKS

RADA PROGRAMOWA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

KADENCJA 2007–2010

Andrzej Rottermund – przewodniczący

Wojciech Czech

Jerzy Hausner

Paweł Jaskanis

Adolf Juzwenko

Jerzy Mikułowski-Pomorski

Stanisław Obirek

Maria Poprzęcka

Janusz Sepioł

Monika Smoleń

Władysław Stróżewski

Andrzej Tomaszewski

Andrzej Wajda

Jerzy Wyrozumski

STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

DYREKCJA

Dyrektor

Jacek Purchla

Zastępca Dyrektora ds. Organizacyjnych

Anna Gawron

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych

Ryszard Błachut

Główna Księgowa

Maria Biel

ZESPÓŁ

Instytut Dziedzictwa Europejskiego

Krzysztof Broński (Kierownik)

Monika Murzyn-Kupisz, Beata Nykiel, Anna Sawłowicz, Michał Wiśniewski

Biblioteka: Anna Strzebońska, Teresa Stupnicka-Kępińska, Ewa Wojtoń

Ośrodek Wystaw i Wydawnictw

Regina Pytlik (Kierownik)

Marzena Daszewska, Łukasz Galusek, Barbara Kołacz,

Agnieszka Orzechowska-Antos, Monika Rydiger, Anna Śliwa

Ośrodek Kształcenia – Akademia Dziedzictwa

Barbara Szyper (Kierownik)

Anna Depowska

Ośrodek Strategii i Komunikacji

Agata Wąsowska-Pawlik (Kierownik)

Edyta Gajewska, Karolina Grabarczyk-Chocholek, Zoltán Gyalókey,

Katarzyna Jagodzińska, Robert Kusek, Ewa Nosal, Urszula Podraza,

Joanna Sanetra-Szeliga, Agata Szymula, Magdalena Wrońska-Sudoł

Biuro Organizacyjne

Barbara Bańka (Kierownik)

Ewa Czarnecka, Anna Stoczek (Archiwum), Anna Zakrzewska

Biuro Administracji

Piotr Bąk (Kierownik)

Zbigniew Bednarz, Miranda Jędrzejowska, Elżbieta Hajdas, Roman Kawalec,
Daniel Krawczyk, Aleksander Marczyk, Antoni Michalik, Janusz Ogonowski
(Koordynator ds. Zespołu Konferencyjnego), Jan Pankiewicz, Grażyna Sanak,
Sylvia Żmuda-Żelazny

Biuro Finansowo-Księgowe

Barbara Sendor

Stanowisko ds. Zamówień Publicznych

Alina Drozd

Radca Prawny

Władysław Bednarczyk

DRUGI ETAP MODERNIZACJI SIEDZIBY MCK KRONIKA BUDOWY

18 grudnia 2008 roku zakończono prace budowlane w ramach drugiego etapu modernizacji siedziby mck. Tym samym uwieńczony został trwający od 1998 roku, wieloetapowy proces modernizowania i adaptowania dla potrzeb mck zabytkowej kamienicy „Pod Kruki”. W rezultacie realizowanego konsekwentnie programu inwestycyjnego dokonana została pełna integracja działalności instytucji z jej siedzibą przy Rynku Głównym 25.

Przebudowano dawne podwórze pomiędzy kamienicą i oficyną, przekrywając je szklanym dachem. Tak stworzone patio (wraz z foyer zlokalizowanym na tej samej kondygnacji w oficynie) stanowi przestrzeń wielofunkcyjną i może m.in. służyć jako dodatkowa powierzchnia ekspozycyjna dla Galerii mck. Tuż pod dachem patio przerzucona została stalowo-szklana kładka łącząca kamienicę i oficynę. W sali konferencyjnej „Pod Kruki”, która stała się tymczasowym zapleczem budowy, wymieniono konstrukcję stropu, wykonano nowy świetlik oraz dokonano generalnego remontu instalacji wentylacyjnych i grzewczych. W oficynie powstały pomieszczenia biurowe spełniające nowoczesne standardy. Budynek wyposażono w windę panoramiczną, a na ostatniej kondygnacji, pod szklanym dachem powstała sala seminaryjna z szeroką panoramą starego Krakowa. Na III piętrze powstała nowa Biblioteka mck mogąca bez przeszkód pomieścić szybko powiększające się zbiory. Jej częścią jest przeszklony wykusz mieszczący Czytelnię Rolanda Bergera.

Autorem projektu architektonicznego drugiego etapu modernizacji jest dr Romuald Loegler; dokumentację wykonawczą przygotowała pracownia Atelier Loegler & Partnerzy Sp. z o.o. Funkcję inwestora zastępczego pełnił Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Krakowa. Prace przeprowadziła Firma Budowlana J. Kasperczyk Sp.j.

Łukasz Galusek

OŚRODEK WYSTAW I WYDAWNICTW

Wsparcie udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego EOG

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Prace współfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa

Wsparcie finansowe

Wyposażenie czytelnicy mck

Roland Berger
Strategy Consultants

GOETHE-INSTITUT
KRAKAU

Patio – ruszają roboty wewnątrz (styczeń)

Oficina – montaż ramy dla szklanych paneli ścian i dachu sali panoramicznej (styczeń)

Oficina – rama dla szklanych paneli ścian i dachu sali panoramicznej (styczeń)

Patio – prace bez użycia ciężkiego sprzętu budowlanego wymagały niezwykle sprawnej organizacji (styczeń)

Sala „Pod Kruki” – nowe stalowe belki stropowe (luty)

Sala „Pod Kruki” – tu powstanie nowy świetlik (luty)

Patio – wkrótce powstanie nowy strop sali „Pod Kruki” a zarazem podłoga patio (luty)

Patio – stalowe wsporniki wykusza przyszłej
Czytelni Rolanda Bergera (luty)

Oficyna – kratownica ścian sali panoramicznej
(luty)

Romuald Loegler, projektant, i Jacek Kasperczyk, główny wykonawca, wizytują budowę (luty)

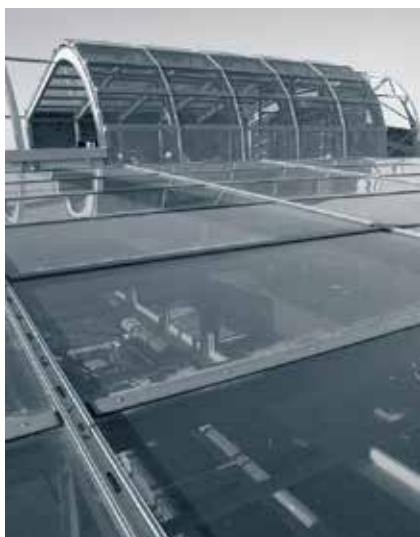
Oficyna – wiele elementów stalowych powstawało na miejscu (marzec)

Patio – powstająca konstrukcja wykusza przyszłej Czytelnii Rolanda Bergera (marzec)

Oficina – zasklona sala panoramiczna (marzec)

Zasklone patio i sala panoramiczna na v piętrze oficyny (marzec)

Sala „Pod Kruki” – stalowe belki nowego stropu (kwiecień)

Patio – powstająca konstrukcja świetlika sali „Pod Kruki” (kwiecień)

Oficyna – ściany działowe nowych pomieszczeń Instytutu Dziedzictwa Europejskiego (kwiecień)

Patio – konstrukcja kładki pomiędzy kamienicą i oficyną (maj)

Sala „Pod Kruki” – zasklenie świetlika (czerwiec)

Sala „Pod Kruki” – zasklenie świetlika (czerwiec)

Patio – powstający wykusz przyszłej Czytelni Rolanda Bergera (czerwiec)

Patio – zasklenie wykusza przyszłej Czytelni Rolanda Bergera (czerwiec)

Patio – wnętrze wykusza przyszłej Czytelni Rolanda Bergera (lipiec)

Oficyna – prace wykończeniowe w nowej Bibliotece MCK (sierpień)

Oficyna – taras widokowy na przedłużeniu sali panoramicznej (sierpień)

Oficyna – przeszklenie w sali panoramicznej (wrzesień)

Oficyna – prace wykończeniowe w sali panoramicznej (wrzesień)

Patio – prace wykończeniowe ścian kurtynowych (październik)

Oficyna – prace wykończeniowe w nowych pomieszczeniach administracji mck (listopad)

Oficyna – prace wykończeniowe w sali panoramicznej (listopad)

Ofcyna – prace wykończeniowe w foyer sali „Pod Kruki” (grudzień)

Sala „Pod Kruki” – prace wykończeniowe (grudzień)

Patio – tuż przed oddaniem do użytku (grudzień)

Nowe patio z wykuszem Czytelni Rolanda Bergera i eliptycznym świetlikiem sali „Pod Kruki”

PARTNERZY, MECENASI I SPONSORZY MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

STYCZEŃ – GRUDZIEŃ 2008

IV Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie
IX Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Wróblewskiego w Krakowie
ACT Consultans
Ambasada Belgii w Warszawie
Archiwum Miejskie Norymbergi
Ascot Hotel
Austriacki Konsulat Generalny w Krakowie
Austriackie Forum Kultury
Brussels Airlines
Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
Centrum Menachema Begin w Jerozolimie
Centrum Młodzieży im. Doktora Henryka Jordana w Krakowie
Ciasteczka z Krakowa
Cukiernia „Stefanka”
Demmers Teahouse
Dom Krakowski w Norymberdze
EMPIK
EU Institute in Japan Tokyo
Eurośroldziemnomorska Fundacja Dialogu Kultur im. Anny Lindh
Evens Foundation
Fundacja Lanckorońskich
Fundacja Międzynarodowe Centrum Kultury
Fundacja Pauza
Fundacja WARTY i Kredyt Banku „Razem możemy więcej”
Galeria Kazimierz
Galeria Morawska w Brnie
Gmina Miejska Kraków
Goethe-Institut Kraków
Institut für den Donauraum und Mitteleuropa, Wiedeń
Instytut im. Adama Mickiewicza
Instytut Pamięci Narodowej
Instytut Polski w Pradze
Instytut Polski w Tel Awiwie
Instytut Studiów Wschodnich
Interia.pl
Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie
Kino 18 Pauza
Klubokawiarnia Mleczarnia

Komitet ds. Ochrony Zabytków Administracji Sankt Petersburga
 Konsulat Generalny Republiki Austrii w Krakowie
 Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Sankt Petersburgu
 Krakowskie Biuro Festiwalowe
 Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Budapeszt
 László Teleki Alapítvány, Budapeszt
 Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego
 w Krakowie
 ME Metal Engineering
 Międzynarodowa Fundacja Charytatywna im. Dymitra Siergiejewicza
 Lichaczowa
 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP
 Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
 Mount Blanc Top Belgian Chocolates
 MTA Kutatásszervezési Intézet
 Narodowe Centrum Kultury (2008 Europejski Rok Dialogu
 Międzykulturowego Inicjatywa Unii Europejskiej)
 Nestle Polska SA
 New School for Social Research, Nowy Jork
 Oberösterreich KulturLand
 Oberösterreichischen Landesmuseen
 Österreich Kooperation
 Palatinus Polgári Társulás, Komárom
 Państwowy Sankt Petersburski Uniwersytet Kultury i Sztuki
 Politechnika Krakowska
 Przedstawicielstwo Dyplomatyczne Wspólnoty Francuskiej Belgii, Regionu
 Walonii i Komisji Wspólnotowej Francuskiej Regionu Stołecznego Brukseli
 Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
 RWTH Aachen (Reńsko-Westfalski Uniwersytet Techniczny, Akwizgran)
 Rząd Flandrii
 SPES Belgian Foundation to Support Creation
 Studienstiftung des deutschen Volkes
 Telekomunikacja Polska SA
 Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
 Urząd Miasta Krakowa
 Urząd Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Budapeszcie
 Włoski Instytut Kultury w Krakowie
 Wydawnictwo bosz
 Wydawnictwo Pascal
 Wydział Stosunków Międzynarodowych Urzędu Miasta Norymbergi

Patroni medialni

„AMS”	religia.tv
„Biuletyn Fotograficzny”	RMF Classic
cracow-life.com / e-krakow.com	SwiatObrazu.pl
„Dziennik Polski”	Sztuka.pl
„Karnet”	„The Warsaw Voice”
korba.pl	tvP Kraków
„Magiczny Kraków”	tvP Kultura
„Newsweek”	„Tygodnik Powszechny”

STATUT MIĘDZYNARODOWEGO CENTRUM KULTURY

ZAŁĄCZNIK DO ZARZĄDZENIA MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO Z DNIA 6 WRZEŚNIA 2007

ROZDZIAŁ I • POSTANOWIENIA OGÓLNE

- § 1** Międzynarodowe Centrum Kultury, zwane dalej „Centrum”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:
- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2002 r., Nr 13, poz. 123, z późn. zm.*, zwanej dalej „ustawą”;
 - 2) zarządzeniem Nr 11 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 maja 1991 r. w sprawie utworzenia Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie, zmienionego zarządzeniem Nr 18 z dnia 6 lipca 1992 r. oraz zarządzeniem Nr 27 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 18 maja 1995 r.;
 - 3) niniejszego statutu.
- § 2**
1. Siedzibą Centrum jest miasto Kraków.
 2. Terenem działania Centrum jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.
- § 3** Centrum podlega ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanemu dalej „Ministrem”.

ROZDZIAŁ II • CELE I ZADANIA

- § 4** Centrum jest instytucją kultury o charakterze naukowo-badawczym, edukacyjnym i informacyjnym.
- § 5** Celem działania Centrum jest wspieranie współpracy oraz integracji kulturalnej Europy i ochrony jej dziedzictwa kulturowego poprzez:
- 1) prowadzenie badań i studiów nad dziedzictwem europejskim ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) przestrzeni kulturowej Europy Środkowej i Wschodniej,
 - b) zjawiska wielokulturowości i przenikania kultur,
 - c) polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą,
 - d) zarządzania dziedzictwem;

* Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r., Nr 41, poz. 364, z 2003 r., Nr 96, poz. 874, Nr 162, poz. 1568 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r., Nr 11, poz. 96 i Nr 261, poz. 2598, z 2005 r., Nr 131, poz. 1091, Nr 132, poz. 1111, oraz z 2006 r., Nr 227, poz. 1658.

- 2) edukację na rzecz Europy, prowadzoną w ramach tematyki obejmującej zakres działalności Centrum;
- 3) działalność promocyjną i informacyjną dotyczącą wszelkich dziedzin kultury europejskiej.

§ 6 Do zadań Centrum należą w szczególności:

- 1) organizowanie i udział w badaniach naukowych w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz propagowanie ich wyników;
- 2) inspirowanie współpracy instytucji o charakterze naukowym i kulturalnym w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Polski i Europy;
- 3) organizowanie wystaw w galerii własnej i innych miejscach w kraju i za granicą;
- 4) organizowanie i realizowanie programów edukacyjnych, a zwłaszcza Akademii Dziedzictwa;
- 5) działalność wydawnicza i prowadzenie specjalistycznej biblioteki;
- 6) zbieranie, dokumentowanie i upowszechnianie informacji dotyczących dziedzictwa kulturowego Polski i Europy.

ROZDZIAŁ III • ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA

- § 7
1. Działalnością Centrum kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Ministra.
 2. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje dyrektor.

-
- § 8 Do obowiązków dyrektora Centrum należy w szczególności:
- 1) kierowanie pracami Centrum oraz nadzór nad majątkiem przekazanym mu w zarząd;
 - 2) decydowanie o celowości wydatków i zarządzanie wypłat w ramach zatwierdzonego budżetu;
 - 3) decydowanie o przyjmowaniu zapisów i darowizn oraz przyjmowaniu i przekazywaniu depozytów;
 - 4) zawieranie umów o pracę, umów zlecenia i umów o dzieło oraz decydowanie w sprawach osobowych;
 - 5) reprezentowanie Centrum na zewnątrz.

§ 9 W skład Centrum wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Biuro Organizacyjne;
 - 2) Biuro Administracji;
 - 3) Biuro Finansowo-Księgowe;
 - 4) Instytut Dziedzictwa Europejskiego;
 - 5) Ośrodek Wystaw i Wydawnictw;
 - 6) Ośrodek Edukacji – Akademia Dziedzictwa;
 - 7) Ośrodek Strategii i Komunikacji.
2. Dyrektor Centrum może tworzyć, łączyć, dzielić i likwidować komórki organizacyjne Centrum.

- §10**
1. Organizację wewnętrzną Centrum, w tym szczegółowy zakres działania komórek organizacyjnych oraz podział kompetencji między dyrektorem Centrum i zastępcami dyrektora, określa regulamin organizacyjny nadany przez dyrektora Centrum, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3 ustawy.
 2. Zmiany regulaminu organizacyjnego dokonywane są w trybie określonym w ust. 1.

ROZDZIAŁ IV • RADA PROGRAMOWA

- §11**
1. W Centrum działa Rada Programowa, zwana dalej „Radą”, jako organ doradczy i opiniodawczy dyrektora Centrum.
 2. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków (w tym delegowany przez ministra jego przedstawiciel), powoływanych i odwoływanych przez dyrektora Centrum spośród:
 - 1) autorytetów w zakresie sztuki, dziedzictwa kulturowego i jego ochrony,
 - 2) krytyków sztuki, historyków sztuki i mecenasów kultury.

- §12**
1. Kadencja Rady trwa trzy lata.
 2. Do zadań Rady należy opiniowanie i wnioskowanie w sprawach związanych z całokształtem działalności Centrum.
 3. Pracami Rady kieruje przewodniczący wybrany przez członków Rady.
 4. Przewodniczący zwołuje posiedzenia Rady przynajmniej raz w roku.
 5. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.
 6. Obsługę rady prowadzi przedstawiciel Centrum wskazany przez dyrektora.

ROZDZIAŁ V • MAJĄTEK I FINANSE

- §13**
1. Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
 2. Działalność Centrum finansowana jest z dotacji budżetowych, z dochodów własnych uzyskiwanych z działalności statutowej, dobrowolnych wpłat, zapisów osób prawnych i fizycznych, a także z innych źródeł.
 3. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy ustalony przez dyrektora.
 4. Dyrektor Centrum zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjnie jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie go do zatwierdzenia Ministrowi.

- §14
1. Do składania w imieniu Centrum oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych konieczne jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.
 2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor Centrum, zastępca dyrektora, główny księgowy oraz upoważnieni pisemnie przez dyrektora Centrum pełnomocnicy.
 3. Dyrektor może upoważnić określone osoby do dokonywania innych niż wymienione w ust. 1 czynności prawnych w imieniu Centrum, określając każdorazowo zakres pełnomocnictwa.
- §15
1. W celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6 Centrum może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą według zasad określonych w obowiązujących przepisach, o ile działalność ta nie spowoduje ograniczenia przedmiotu działalności Centrum, określonego w § 5 i 6.
 2. Dochód z działalności gospodarczej Centrum może być wykorzystywany wyłącznie w celu finansowania działalności określonej w § 5 i 6.

ROZDZIAŁ VI • POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- §16
1. Centrum podlega wpisowi do rejestru prowadzonego przez Ministra.
 2. Centrum rozpoczyna działalność i uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.
- §17
- Zmiany w statucie mogą być dokonywane w trybie określonym dla jego nadania.

© Copyright by Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2009

REDAKTOR

Jacek Purchla

OPRACOWANIE EDYTORSKIE

Łukasz Galusek

OPRACOWANIE TEKSTÓW

Anastazja Oleśkiewicz

OPRACOWANIE TYPOGRAFICZNE I PROJEKT OKŁADKI

Kuba Sowiński (Biuro Szeryfy)

TŁUMACZENIA

Monika Myszkiewicz

KOREKTA

Danuta Saul

OPRACOWANIE MATERIAŁU ILUSTRACYJNEGO

Wojciech Kubiena (Biuro Szeryfy)

SKŁAD

Wojciech Kubiena (Biuro Szeryfy)

AUTORZY ZDJĘĆ

Bartłomiej Bojęs, Anna Depowska, Edyta Gajewska,
Katarzyna Jagodzińska, Andrzej Janikowski, Miranda Jędrzejowska,
Jan Keteleer, Anna Kępińska, Wojciech Kubiena, Stanisław Markowski,
Paweł Mazur, Natalia Medwedczuk, Beata Nykiel, Janusz Ogonowski,
Joanna Sanetra-Szeliga, Barbara Szyper, Miquel Taverna (CCCB),
Michał Wiśniewski, Ewa Wojtoń

DRUK I OPRAWA

Drukarnia Goldruk

Nowy Sącz, ul. Kościuszki 28

WYDAWCA

Międzynarodowe Centrum Kultury

31-008 Kraków, Rynek Główny 25

tel.: 012 42 42 811

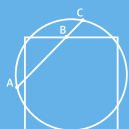
faks: 012 42 18 571, 42 17 844

e-mail: sekret@mck.krakow.pl

www.mck.krakow.pl

ISSN 1230-2597

MIĘDZYNARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Rynek Główny 25
31-008 Kraków
www.mck.krakow.pl